

ALLAH'A DOST OLMAK

YALKIN TUNCAY

İslam; itaat etmek, teslim olmak, Allah'a yönelmektir. Müslümanlığı kabul ederek İslam olmak; Allahu Zülcelal'e itaat edip, Peygamber Efendimiz (SAV)'in din adına tebliğ ettiklerini kabul etmektir. Kısacası Allahu Zülcelal'e dost olabilmektir.

Yarattığı kullardaki zafiyet noktalarını çok iyi bilen Allahu Zülcelal "Kalpler ancak Allah'ı zikir ile tatmin olur." (Ra'd/28) buyurarak, hakiki çözüm yollarını ve reçeteleri kullarına bildirmiştir.

İnsan, ölmeden önce kendini hesaba çekmeli, dünyaya gönderilişindeki hikmet ve gayeyi araştırmalı, dolayısıyla kalbi ve ruhi ihtiyaçlarını Allah'ın gösterdiği şekilde gidermelidir. Aksi takdirde ne yaşanan manevi çöküşe engel olunabilir, ne de toplumsal bunalım ve yozlaşmaya.

Her şeyden evvel müslüman, bir hizmet insanıdır. İhtiyaç sahibi herkese gücü yettiğinde yardımcı olur. Aç olanı doyurmayı, çıplağı giydirmeyi, bilmeyene öğretmeyi, mazlumu korumayı, zalimin zulmüne mani olmayı, herkese hayır öğütte bulunmayı bir müslümanlık görevi bilir ve gereğince hareket ederek bu doğrultuda hizmet eder. Bunu gerçekleştiren, ahiretini de kazanmış olacaktır.

Peygamber Efendimiz (SAV) "İnsanların hayırlısı, insanlara faydalı olandır." buyurarak, hizmet ehli olmanın önemine dikkat çekmiştir. Hizmet ehli olmak aynı zamanda bir davaya da sahip olmayı gerektirir. Bu dava islami en güzel hali ile yaşamak ve yaşanmasına da vesile olmaktır. Bu ise insanlara iyiliği emredip, kötülüklerden sakındırmakla mümkündür.

İmanla küfrün kavga halinde olduğu iki kutuplu bir dünyada yaşamaktayız. Hizmet şuur ve idrakinde olmak isteyen biz inananlar olarak, davamızda sadık isek saflarımızı da net olarak belirlememiz gerekmektedir. İkisine birden taraftar olmak ve öyle görünmek öncelikle bir tezat teşkil edecektir. Bu durum diğer yanıya münafıklığa da alamettir. Kişinin dışı neyse, içi de öyle olmalıdır. Sonunda bir bedel ödeyeceksek bile, inanç konusundaki tutumumuzu açık olarak belirlememiz gerekmektedir. İslam'a hizmet edenlerle, zamanını boşa harcayanlar şüphesiz bir tutulmayacaklardır.

İşte bu noktada okumuş olduğunuz eser, hakiki bir mü'min ve kul olma yolunda müslümanın nasıl bir dava adamı olması gerektiğini de bize bildirmektedir.

Kime Müslüman Denir?

İslamı kabul eden, Allah'a teslim olmuş inanan kişi Müslüman olarak adlandırılır. İslam; itaat etmek, teslim olmak, Allah'a yönelmektir. Müslümanlığı kabul ederek İslam olmak; Allahu Zülcelal'e itaat edip, Peygamber Efendimiz (SAV)'in din adına tebliğ ettiklerini kabul etmektir. Aynı zamanda dinin emrettiği hükümlere bağlılık göstermek ve İslamı din olarak kabul etmektir.

Allahü Zül Celal, İnananlara Ne Şekilde Hitap Etmıştır?

Peygamber Efendimizin (SAV) tebliğ etmiş olduğu dine İslâm, o dinin mensuplarına "müslüman" adı bizzat Yüce Allah tarafından verilmiştir. Bu gerçek şu ayette net bir şekilde ifade edilmektedir. "... Daha önce ve Kur'an'da, Peygamber'in size şahit olması, sizin de insanlara şahit olmanız için size müslüman adını veren O'dur. Artık namaz kılın, zekat verin, Allah'ın emirlerine sarılın. O sizin sahibinizdir. Ne güzel sahip ve ne güzel yardımcıdır!" (El-Hacc/78)

Müslüman Olmak Neyi Gerektirir?

Yüce Allah (CC) tarafından, bizzat böyle bir isimle şereflenmek ne büyük bir kazançtır bizler için. Yine Kuran-ı Kerim'de Allah'tan sakınanların yine müslümanlar olduklarını ve ölene kadar da müslümanlığın gereğinin yapılması önemle vurgulanmaktadır.

'Ey iman edenler! Allah'a karşı gelmekten nasıl sakınmak gerekiyorsa öylece sakının ve siz ancak müslümanlar olarak ölün. (Al-i İmran/102)

Müslüman olmak, kabul ve tasdiki getirmektedir. İnkâr edenler ise çok pişman olacaklardır. Bu konuda ayeti kerimede şöyle buyrulmaktadır. 'İnkâr edenler, "Keşke müslüman olsaydık" diye çok arzu edeceklerdir.' (Neml/2)

Doğru yola dönebilenler, ayetlere inanan ve hükümleriyle amel edenler olacaktır.' Sen körleri sapkınlıklarından çıkarıp doğru yola iletemezsin. Sen çağrını ancak, âyetlerimize inanıp müslüman olan kimselere işittirebilirsin.' (Rum/53)

Hadislerde Müslümanlık Vasıfları Ne Şekilde Sayılmaktadır?

Müslümanın tanımı, belirgin vasıfları ve birbirlerine karşı nasıl davranmaları gerektiği hadislerde şu şekilde açıklanmaktadır.

"Müslüman, diğer müslümanların elinden ve dilinden emin olduğu kimsedir" (Buhârî, Muslim, Ebu Davud, Tirmizi, Nesâî)

"Kim bizim kıldığımız namazı kılar, kıblemize yönelir ve kestiğimiz kurbanın etinden yerse, iste o müslümandır" (Nesâî)

"Müslüman müslümanın kardeşidir. Ona zulmetmez ve başkalarının zulmetmesine de razı olmaz..." (Buhârî, Mezâlim)

"Bir müslümana küfretmek fasıklık, onu öldürmek ise küfürdür" (Buhârî, Muslim)

"İslâm'a gir, kurtulursun" (Buhârî, Muslim, Ibn Mâce)

"Müslümanın müslümana kanı, malı ve ırzı haramdır" (Muslim)

"Müslümanın müslüman üzerinde beş hakkı vardır: Selamını almak,

davetine icabet etmek, cenazesinde hazır bulunmak, hastalandığı zaman ziyaret etmek ve aksırdığı zaman Allah'a hamd ederse

"yerhamuke'llahu (Allah sana rahmet etsin)" demektir"

(Buhârî,Muslim,Tirmizî,Ibn Mâce)

"Müslüman, sevdiğini Allah için seven, Allah'ı ve Rasûlu'nu her şeyden çok seven ve Allah kendisine imanı nasip ettikten sonra tekrar küfre dönmeyi, cehenneme yüz üstü atılmaktan daha tehlikeli gören kimsedir" (Nesâî)

"Müslüman, diğer müslümanların canına, malına ve namusuna saygı duyan kimsedir" (Ahmed b.Hanbel)

"Bir müslümanın, din kardeşine üç günden fazla dargın durması helâl olmaz" (Buhârî,Muslim,Ebu Davud,Tirmizi,Ibn Mace,Ahmed b. Hanbel)

Hangi müslümanlık daha hayırlıdır diyen birine Rasûlullah(SAV);

"Tanıdığın ve tanımadığın herkese yemek ikram eder ve selam verirsin" cevabını vermiştir. (Buhârî,Muslim,Nesâî)

İman ve İslam Tarifleri Yapılırken, Nasıl Bir Mukayese Söz Konusudur?

İman, kalp ile ilgili olduğu halde, İslam daha ziyade imanın amel olarak dışa yansıtılmasını ifade etmektedir. Nitekim Cibril hadisinde, imanın tarifi yapılırken; "Allah'a, meleklerle, kitaplara, peygamberlere, kıyamet gününe, hayır ve şerrin Allahû Teâlâ'dan olduğuna inanmandır" buyrulurken; İslâm'ın tarifinde, topluma ilân edilen ve amel olarak yapılması gereken prensipler, yani İslâm'ın beş şartı sayılır: "İslâm, Allah'tan başka hiç bir ilâh olmadığına ve Hz. Muhammed'in Allah'ın rasûlu olduğuna şehadet etmen, namazı kılman, zekâtı vermen, ramazan orucunu tutman ve gücün yetiyorsa hac farızasını yerine getirmendir" (Buhârî,Muslim,Ebû Dâvud,Tirmizî)

İman ve Amel İlişkisi Nedir?

Kalbinde imanı olan her insan aynı zamanda müslümandır. Fakat her müslüman mü'min olmayabilir. İslam'da asıl olan iman ve amelin birlikte bulunmasıdır. "İslâm'a gir, kurtulmuş olursun" hadisi işte bu gerçeği bize bildirmektedir.İbadet ve amelsiz bir kalbi korumak son derece güçtür. Kalbin kararmasına ve hassasiyetine yitirmesine sebep verebilir. Bu nedenle Kur'an-ı Kerim'de bu husus şu şekilde ifade edilmektedir. "Ey iman edenler! Yapmayacağınız şeyi niçin söyleyip duruyorsunuz?" (Saff/2)

"İnsanlara iyiliği emrediyor da, kendi nefsinizi unutuyor musunuz? Oysa siz, kitabı da okuyorsunuz. Hiç düşünmez misiniz?" (Bakara/44)

Netice itibariyle; iman sahibi bir müslüman; özü, sözü ve hareketleriyle doğru ve dürüst olan, haksızlık yapmayan, daima her işin hayırlı yönünü görüp almaya gayret eden ve her hareketinin yazıcı melekler tarafından tespit edildiğine inanan kimsedir.

Müslümanlara Neler Müjdelenmiştir?

Yukarıda belirtilen güzel vasıflara sahip olanlar için de Kuran-ı Kerim Müslümanlara müjdelerde bulunmaktadır."Ey ayetlerimize inanan ve müslüman olan kullarım! Bugün size korku yoktur, siz

üzülmeyeceksiniz de." (Zuhruf/69)

'Allah'a çağırın, salih amel işleyen ve "Kuşkusuz ben müslümanlardanım" diyenden daha güzel sözlü kimdir?' (Fussilet/33)

Gaflet Hali Ne Demektir?

Bireyin, Allah ve ahiretin varlığından habersiz olması ya da bu konuda bilgisi olduğu halde, bu bilginin gerektirdiği şuur ve sorumluluğu göstermemesi, kayıtsız ve duyarsız bir tavır takınmasıdır. Gaflet durumu inanan kimseler için kısa süreli, geçici bir unutma hali ya da dalgınlık halinde olabildiği gibi, kimi zaman da Allah'a iman etmeyen ya da O'na ortak koşanlarda olduğu gibi yaşamının bütününe kaplayacak biçimde olabilmektedir.

Pek çok insan maalesef, yaratılma, dünyaya gelme amaçlarını düşünmeden boş işlerle uğraşarak sonsuz geleceğini heba etmekte, sadece yaşadığı anın tadını ve zevkini çıkarma arzusu duymaktadır. Ölümü bir nihayet ve bitim olarak algılamakta ve gününü gün etme sevdasına dalmaktadır. Ölümün yeni ve sonsuza açılan bir başlangıç olduğunun bilincinde değildir.

İnkâr Edenlerin Durumu Nedir?

"Oraya atıldıkları zaman, onun kaynarken çıkardığı uğultuyu işitirler. Nerede ise öfkesinden paralanacak! İçine her bir topluluğun atılmasında, bekçileri onlara: 'Size bir uyarıcı gelmemiş miydi?' diye sorarlar." (Mülk/7-8)"

İnkâr edenler, keşke müslüman olsaydık temennisinde bulunacaklardır. Bırak onları yesinler, zevk alsınlar; ümit onları avundursun; ileride öğrenecekler." (Hicr/2-3)

İnsanlar Neden Buhran İçerinde?

Maalesef, modern hayatın insanlığa sunmuş olduğu kolaylıklar, imkanlar, konfor ve refah seviyesine rağmen insanoğlu, buhranlar anaforunda çırpınmaktadır.

Allah, insanı fitraten iki tür gıdaya muhtaç olarak yaratmıştır. Birincisi bedeni ihtiyaçlar diyebileceğimiz, diğer canlılarda da olan yeme içme, uyku gibi ihtiyaçlardır. Diğerisi ise ruhi ihtiyaçlar diye sınıflandıracağımız, inanmak, sevmek-sevilmek gibi manevi türdeki ihtiyaçlardır.

Modern yaşam insanı; ev, iş, tatil cenderisine sıkıştırmış, adeta programlanmış bir robot konumuna getirmiştir. Ruhun gıdası olan maneviyatı, manevi değerleri göz ardı eden bu yaklaşım, insanı adeta -eski insanların tabiriyle- 'meyyit-i müteharrik' yani 'yürüyen ölümler' haline getirmiştir. Maneviyat ehli, gafleti 'manevi kansere' benzettir. Tedavi edilmez ise kişinin ve toplumun manevi hayatını sona erdirir ve tamamen benmerkezci, fırsatçı, egoist ve saldırgan bir karaktere dönüşerek salgın hastalık gibi bütün topluma yayılır. Arzuların tavanı yoktur!

Hiç bir ekonomik kriter insanı tek başına mutlu kılmaya yetmez.

Aksine ruhen tekamülünü tamamlayamayan insanlardan oluşmuş toplumlar, histeri nöbetine tutulmuş bir insan gibi sadece şahsi menfaat konusunda hassasiyet gösterir hale gelir. Çünkü insan, manen tatmin olmaz ise yani kanaat duygusu gelişmezse, sürekli daha fazlasını isteyecek ve bu isteklerde hiçbir kıstası dikkate almayacaktır. Onun için evliyaullah 'nefsin tavanı yoktur' buyurarak, bu husustaki büyük tehlikeye dikkat çekmişlerdir.

Bunalım ve Buhran Toplumunun Kurtuluş Çaresi Nedir?

Yarattığı kullardaki zafiyet noktalarını çok iyi bilen Hz. Allah (CC): "Kalpler ancak Allah'ı zikir ile tatmin olur." (Ra'd/28) buyurarak, hakiki çözüm yollarını ve reçeteleri kullarına bildirmektedir. Bugün en fazla suç oranının gelişmiş ülkeler diye ifade edilen Batı ülkelerinde olması ve en fazla intihar vakasına zengin, maddi imkanlar açısından herhangi bir sıkıntısı olmayan insanlar arasında rastlanması, ibret verici bir durum olarak karşımıza çıkmaktadır.

Günümüz İnsanın Hastalıkları Nelerdir?

Gaflet, Allah'ı ve ahiret gününü unutmuş insanları çepeçevre sarmış sinsi bir hastalık gibidir. Bu, insanın zihnini uyuşturan, aklını örten bir hastalıktır. Bu uyuşukluk ve şuursuzluk içinde insan, kendisini kuşatan ve bekleyen gerçeklerin farkına varamaz. Bu nedenle gaflet halindeki insanlar görebilme, duyabilme gibi duyulara sahip olmalarına rağmen, gördüklerini ve duyduklarını değerlendirmeye, muhakeme etme yeteneğini kaybetmişlerdir. Çünkü kendilerini saran gaflet akıllarını örtmüştür. Gaflet içindeki insanlar tüm zamanlarını nefislerinin sınırsız isteklerini tatmin etmek için sarf ederler, başka bir şey düşünmezler. İstek ve tutkularını, tüm benliklerini adadıkları birer 'ilah' edinmişlerdir. Onların durumu Kur'an'da şöyle bildirilir: "Kendi istek ve tutkularını (hevasını) ilah edineni gördün mü? Şimdi ona karşı sen mi vekil olacaksın? Yoksa sen, onların çoğunu (söz) işitir ya da aklını kullanır mı sayıyorsun? Onlar, ancak hayvanlar gibidirler; hayır, onlar yol bakımından daha şaşkın (ve aşağı) dırlar." (Furkan/43-44)

Modern Yaşam Neleri Gözardı Etmektedir?

Modern yaşam insanın iç dünyasını, çevreyi ve dışımızdaki canlıları ihmal etmiş, bunun tabii bir neticesi olarak da insanlarda kalp gibi, ülser gibi strese bağlı hastalıklarda patlama yaşanmıştır. Ruhen gelişimini tamamlayamamış, bu sebeple insani münasebetleri fayda-çıkar mertebesine indirmiş bir toplumda, en fazla ahlaki değerler çöküntüye maruz kalmaktadır. İnsanlar arasında geçimsizlik ve hoşgörüsüzlük artmakta, bu müessif durum da en başta toplumun en küçük yapı taşı diye tarif edilen aile mefhumunu tahrip etmekte, boşanma vakalarında ciddi artışlar olmaktadır.

Atalarımızın kıt kanaat imkanlar içerisinde yaptıkları ve ruhen ulaştıkları kıvam, dost-düşman herkesin malumudur. Bu nedenle müslüman ve mübarek ecdadımız 'kanaat bitmez tükenmez hazinedir' demişler, karınlarını helalinden az gıdayla doyurmuşlar ve kalplerini de nur pınarlarından sulayarak dünyanın ve çevrenin

kasvetinden, sıkıntılılarından ruhlarını kurtarmışlardır. Hatta bu konuyla alakalı meşhur bir özdeyiş vardır. Eskilerden nüktedan bir zat ahabplarına şöyle seslenirmiş. 'Kardeşim eskiden kuvve-i maneviye vardı kale gibi sağlam idi, şimdi bir moral çıktı ikide bir bozuluyor!'

Manevi Bozulma Nasıl Engellenebilir?

İnsan, ölmeden önce kendini hesaba çekmeli, dünyaya gönderilişindeki hikmet ve gayeyi araştırmalı, dolayısıyla kalbi ve ruhi ihtiyaçlarını Hz. Allah'ın gösterdiği şekilde gidermelidir. Aksi takdirde ne yaşanan manevi çöküşe engel olunabilir, ne de toplumsal bunalım ve yozlaşmaya.

Manevi Boşluğumuzu Nasıl Doldururuz?

Hiç bir maddi refah ve teknolojik gelişme, tek başına insanı mutlu etmeye yetmez. Atalarımızın da dediği gibi maneviyat kişinin bünyesi gibidir, maddiyat ise gölgesi gibidir. Nasıl ki bünye olmadan gölge olamaz ise, maneviyat olmadan da maddiyat olmaz. Yani maneviyatsız maddiyat kişiye saadet veremez. Her bir yeni gün, kişi için bir kazanç, istifade günü olmalıdır. Gaflet ile geçirilen bir an bile kişinin sonsuz yaşamda büyük kayıplar yaşamasına sebep olacaktır. Peygamber Efendimiz (SAV), kızı Fatıma (RA) okuması için aşağıdaki duayı öğretiyor: "Ya Hayyu, Ya Kayyum! Rahmetinden medet umarım. Bütün halimi düzelt. Beni göz açıp kapayıncaya kadar dahi olsa, nefsimle başbaşa bırakma." (Nesai, Bezzar, Hakim)

Gafil İnsanın Durumu Nasıldır?

Gaflet içindeki insanların çoğu, Allah'ın varlığını bilmekle beraber, O'na kesin bir bilgiyle iman etmez ve teslim olmazlar. Bu nedenle yaşamda karşılaştıkları tüm zorluklarda, tevekkül edemezler, olaylardan acı duyarak karamsar ve mutsuz olurlar. Gaflet içindeki insanların zihinleri, hayaller ve hatıralarla yoğun bir şekilde meşguldür. Her şeyden ötesi de ahiret günü, cennet ve cehennem gibi önemli gerçekleri göz ardı ederler. Allah ile sanki irtibatları yokmuş gibi davranırlar. Gafil insan, gerçekleri algılamak yerine oluşturduğu hayallerle zamanını geçirir.

Allahu Zül Celal Gafletteki İnsana Nasıl Hitap Etmektedir?

Peygamber Efendimiz (SAV)'in sünnetinde örnekleri aktarılan gerçek imandan, mümin özelliklerinden tamamen uzak ve habersizdirler. Onların bu durumu Kur'an'da şöyle bildirilmektedir: "Ne zaman onlara: 'Allah'ın indirdiklerine uyun' denilse, onlar: 'Hayır, biz, atalarımızı üzerinde bulduğumuz şeye uyarız' derler. (Peki) Ya atalarının aklı bir şeye ermez ve doğru yolu da bulamamış idiyse?" (Bakara/170) "Onlara; 'Allah'ın indirdiklerine uyun' denildiğinde, derler ki; 'Hayır, biz atalarımızı üzerinde bulduğumuz şeye uyarız.' Şayet şeytan, onları çılgınca yanan ateşin azabına çağırmışsa da mı (buna uyacaklar)?" (Lokman/21)

Ayetlerde açıkça bildirildiği gibi, bu insanlar Allah'ın emir ve

yasaklarını Kuran'da emredildiği şekilde uygulamazlar. Atalarının izinden giderler. Ayetlerden bu tür kimselerin, doğru yoldan sapmış, şeytanın peşine düşmüş ve cehennem azabına doğru sürüklenen kimseler oldukları anlaşılmaktadır. '

'Hak Din' Diye Yoldan Sapanlar Kimlerdir?

Bu insanlar atalarının dinini Allah'ın dinine, geleneklerini Allah'ın Kitabı olan Kuran'a tercih ettikleri için büyük bir şirk içindedirler. Bağnazlık ve taassupları, enaniyet ve akılsızlıkları nedeniyle şeytan bu kişileri dinlerinde yanıltmış, onların doğru yolları üzerine oturmuş ve İslam adına çarpık bir din anlayışı benimsemelerine neden olmuştur. Gaflete kapılmak, helake sürüklenmenin ana sebeplerinden biridir.

Gaflet Halindeki İnsan, Kendini Nasıl Görmektedir?

Gaflet içindeki insan, herşeyin yolunda olduğunu, yaşam tarzının en uygun biçimde olduğu rahatlığını duyarak, toz pembe bir hayat yaşadığını zannına kapılabilir. Herşeyin bilinç ve şuurunda olduğunu ve herşeyi doğru yaptığını düşünmesi, bunun en bariz göstergesidir. Ancak bu gaflet durumu, ahiret günü Allah'ın huzurunda sona erecektir.

"Andolsun, sen bundan gaflet içindeydin; işte Biz de senin üzerindeki örtüyü açıp kaldırdık. Artık bugün görüş gücün keskindir." (Kaf/22)

Gafil İnsanın Akibeti Nedir?

Bu durumda insan, gaflet halinin bulunduğu tozpembe dünya hayatında sürekli yüz çevirdiği, inanmamakta direndiği gerçekleri, açıkça görmeye başlayacaktır. Daha önce kendisine haber verilen, ancak hiç inanmadığı ve dikkate almadığı cehennem azabı ile karşılaşır. O gün yok olmayı ya da dünya hayatına dönüp Allah rızasını kazanacak şekilde yaşamayı ister. Ancak, kendisi için sonsuz cehennem halkı arasında olmaktan ve sonsuz bir azaptan başka, 'varılıp karar kılınacak bir yer bulunmaz. Kuran'da kıyamet günü ve hiçbir yere kaçışın olamayacağını bildirdiği ayetler şöyledir:

'Ama göz 'kamaşıp da kaydı,' Ay karardı,' Güneş ve Ay birleştirildiği zaman; insan o gün: "Kaçış nereye?" der. Hayır, sığınacak herhangi bir yer yok. O gün, 'sonunda varılıp karar kılınacak yer (müstakar)' yalnızca Rabbinin katıdır.' (Kıyamet/7-12)

Kurtuluş Çareleri Nelerdir?

İnanmayan ve inkar edenlerin büyük bir korku, çaresizlik ve pişmanlık yaşayacağı kıyamet günüyle karşılaşmadan önce, her insanın içinde bulunduğu durum ve şartları bir kez daha gözden geçirerek, değerlendirme yapması, kendi durumunu samimi bir şekilde gözden geçirmesi şarttır. Şuuru kapatarak, insanı hayvanlardan aşağı bir canlı türüne dönüştüren gaflet belasına karşı, samimi bir kalple Allah'a yönelmek, sürekli Allah'ı anmak ve Rabbimizin gönderdiği Kitap olan Kuran'a tam tabi olmak gerekir.

Gaflette bulunmadığını ve gaflete düşme ihtimalinin bulunmadığını

düşünerek kendini bu durumdan uzak görmek yapılabilecek en büyük hatalardandır. Çünkü bu durum kişinin gaflet hastalığına her an yakalanabileceğinin bir göstergesidir. Şeytan hiç durmadan, en küçük fırsatı bile değerlendirmekten kaçınmayarak, insanı gafletin içine sokmaya ve kendisiyle birlikte cehenneme sürüklemeye çalışmaktadır.

İnsanlardan kimi, Allah hakkında bilgisi olmaksızın tartışır durur ve her azgın-kaypak şeytanın peşine düşer. Ona yazılmıştır: "Kim onu veli edinirse, şüphesiz o (şeytan) onu şaşırtıp-saptırır ve onu çılgın ateşin azabına yöneltir." (Hac/3-4)

Görülmektedir ki gaflet, her insanı hiçbir ortam ve şart gözetmeden, şeytanın ve nefsin telkinleriyle sarıp kuşatmaya çalışmaktadır. Her an şeytan ve nefis boş durmadan kişiyi gaflete yöneltmeye ve doğrulardan uzaklaştırmaya çalışır. Ancak gaflet yalnızca gaflet içinde kalmak isteyenlerin peşini bırakmaz. Gaflet içinde kalmaya, şeytanın dostu olmaya razı olmayan vicdanlı kimseler için ise kurtuluş yolu her zaman açıktır.

Allah gafletten kurtulmanın yollarını Kuran'da ayrıntılı olarak bildirmiştir. Allah'ı sürekli anmak, O'na yönelmek, O'ndan korkup gazabından sakınmak ve her an O'nun rızasını aramak gafleti yok eder, insanı üstün bir şura, akla ve imana kavuşturur. O halde, samimi bir biçimde Allah'a yönelip dönen bir kimse hiçbir şey için geç kalmış değildir. Kalplerin Allah'ı anmakla huzura kavuşacağı bilgisi de gafletten kurtuluşun en has çaresi olmalıdır. "Rabbimiz, sizin içinizdekini daha iyi bilir. Eğer siz salih olursanız, şüphesiz O da, (Kendisine) yönelip dönenleri bağışlayıcıdır." (İsra/25)

"İnsanları sorgulama (zamanı) yaklaştı, kendileri ise gaflet içinde yüz çeviriyorlar. Rablerinden kendilerine yeni bir hatırlatma gelmeyiversin, bunu mutlaka oyun konusu yaparak dinliyorlar." (Enbiya/1-2)

Allah'tan Nasıl Korkmalıyız?

'Ey iman edenler, Allah'tan korkun, O'na yaklaşmaya vesile arayın, O'nun yolunda cihat edin ki, mutluluğa erebilesiniz.' (Maide/35)
Allah-u Zülcelal bu ayeti kerimesinde kendisinden korkmamızı ve O'na yaklaşmak üzere sebeplere dayanmamızı emrediyor.

O Allah (CC) ki, kalplerde gizli ve açık olanı bilendir. Nefsinin insana ne tür vesvese ve oyunlar oynadığından haberdardır. 'And olsun insanı biz yarattık ve nefsinin kendisine fısıldadıklarını biliriz. Ve biz ona şah damarından daha yakınız.' (Kaf/16) buyuran Allah-u Zülcelal'in bizlere yakınlığı bu durumdayken, O'ndan gaflette bulunmamız büyük hatadır. Gerek nefis, gerekse şeytan, imtihan dünyasında insanı aldatmaya, özellikle de Allah korkusundan uzaklaştırmaya çalışır. Şuurlu bir mümin şeytanın bu tür telkinlere aldanmaz ve Kuran'ın aşağıdaki ayetlerine kulak verir.

'... Allah'tan korkun ve bilin ki Allah, muhakkak cezası pek çetin olandır.' (Bakara/196)

'... Allah'tan korkup-sakının ve gerçekten bilin ki, siz O'na

döndürölüp-toplanacaksınız.' (Bakara/203)

'... Allah'tan korkup-sakinin ve bilin ki, Allah herşeyi bilendir.' (Bakara/231)

'... Allah'tan korkup,sakinin ve bilin ki, Allah yaptıklarınızı görendir.' (Bakara/233)

Yine "Öyle ise siz onlardan değil benden korkun, eğer iman etmişler iseniz." (Al-i İmran/175) buyurarak, korkuyu emretmiş ve onu iman şartından kılmıştır. "Ey mü'minler. Allah'tan nasıl korkmak gerekiyorsa öyle korkunuz ve mutlaka müslüman olarak ölünüz." (Al-i İmran/102)

Allah'tan Korkanlara Hangi Müjdeler Vardır?

"Ey Mü'minler, eğer Allah'tan korkarsanız, size iyi ile kötüyü birbirinden ayırt edecek bir basiret verir, günahlarınızı silip sizi affeder, Allah yüce fazilet sahibidir. (Enfal/29)

"Allah'tan korkanlar için Rableri katında altlarından ırmaklar akan içinde ebedi kalacakları tertemiz eşler ve Allah'ın rızası vardır. Allah kullarını çok iyi görür." (Al-i İmran/15)

Yukarıdaki ve muhtelif ayetler ile Allah korkusunun inananlara neler kazandıracağı hakkında pek çok müjdeler bulunmaktadır.

Peygamber Efendimiz (SAV) "Allah'tan korkandan her şey korkar. Allah'tan başkasından korkanı Allahu Teala her şeyden korkutur." "En akıllınız, Allah'tan en çok korkmanız, emir ve yasaklarına en güzel şekilde riayet edeninizdir." (Buhari)

Neden Tevbe Etmeliyiz?

Allah-u Zülcelal ayet-i kerimede şöyle buyurmuştur: "Rabbimize tevbe edip nefsinizi (pislikten temizleyin) öldürün." (Bakara/54) Tевbe, Allah'ın zülcelal'in merhametinin bir sonucudur. Bu bizler için öylesine büyük bir nimettir ki, bunun kıymetini bu dünyada iken bilmemiz ve ona göre davranmamız ve önlem almamız gerekmektedir. Bu büyük nimetin kıymetini bilmeden ahirete göç edersek orada ne anlama geldiğini anladığımızda geç kalmış olarak, hiçbir fayda sağlayamayacağız. Allah-u Zülcelal'ün affetmediği kimseler helak olmaya müstehak olmuş demektir. Bu nedenle Allah-u Zülcelal'e çokça yalvarmalı ve gözyaşları içinde af ve mağfiret dilemeliyiz. Allah'ın azabının ne kadar çetin olduğunu düşünerek korkarak ve pişmanlık içerisinde yalvararak, tevbe etmeliyiz.

Tevbe bizim ümitkar olmamız demektir aynı zamanda. Tевbe etmemek ise Allah korusun Allah'ın (CC) merhametinden ümit kesmek demektir.

Tevbe Nasıl Gerçekleşmelidir?

Tevbenin gerçekleşmesi ancak, istiğfar edilen günahlardan uzak durmak ve kurtulmak ile olur. Tевbe istiğfar edilen konunun gereğini yerine getirmek, değişmek, ölü kalbi diriltmektir. Tевbe, bozuk hali ve kötü arkadaşı terk etmek ve Allah'a yönelmektir. Her şeyden önce nefis,ve şeytanla mücadeleye devam etmektir. Artık tevbede dil, kalp ve beden bir arada çalışmaya başlar. İstiğfar tek başına yapılabilir, fakat tek başına tevbe yapmak ve o tevbeyi korumak dünyanın en zor işidir. Bunun için Yüce Rabbimiz: "Ey iman edenler! Hep birden Allah'a tevbe ediniz ki, kurtuluşa eresiniz." (Nûr/31)

uyarısında bulunmuştur.

Hakiki Anlamda Tevbe Nasıl Edilir?

Bu noktada tevbemizi hakiki anlamda yerine getirebilmek sadıklarla, Allah dostlarıyla mümkündür. Diğer bir ifadeyle kamil bir mürşidin huzurunda yapılan tevbeler makbuldür. Takvaya ulaşmak ve istikameti korumak için sadık kulları ile beraber olmamızın gerektiğini Kuran-ı Kerim’de açıkca belirtilmektedir. Ey iman edenler! Allah'a karşı gelmekten sakının ve doğrularla beraber olun. (Tevbe/119)

Tevbe, ancak ve ancak cemaatle kolay hale gelmektedir. Şüphe yok ki; kamil bir mürşidin imam olduğu topluluğun hedefi Allah'ın rızasını kazanmaktır. Sadıklarla beraber olmak, mürşid elinden tevbe almak; nefis ve şeytana karşı en büyük kazançtır.

Cemaatın Faydaları Nelerdir?

Peygamber Efendimiz (SAV): "Müminler, iki el gibi devamlı birbirlerini temizlerler." (Zebidî, İthafu's-Sâde) Diğer hadis-i şeriflerde ise Allah (CC) yolunda birlik ve dirliğin insanı nasıl dirilttiği, yalnız kalanın ise nasıl felakete gittiği şöyle anlatılmıştır:

"Sizin cemaat halinde olmanız gerekir. Ayrılıp tek başına kalmaktan sakının. Şüphesiz şeytan, tek kalanla beraberdir (onu kolayca etkileyip, kalbine vesvese verir). İki kişiden ise çok uzak durur. Kim iman selâmeti ile ölüp cennetin tam ortasında olmak istiyorsa, cemaate yapışsın. Kimi iyilikler sevindiriyor, kötülükler üzüyorsa, o gerçek bir mümindir." (Tirmizî, Ahmed, Hakim)

"Şüphesiz Allahu Tealâ, ümmetimi dalâlet (sapık fikir ve fitne) üzerinde bir araya getirmez. Allah'ın eli (rahmet ve desteği) cemaatle birliktedir. Kim cemaatten ayrılırsa ateşe gider." (Tirmizî, Tabaranî)

"Eğer onlar kendilerine zulmettikleri zaman sana gelseler de Allah'tan başışlanmayı dileseler, Rasul de onlar için istiğfar etseydi, Allah'ı ziyadesiyle affedici ve esirgeyici bulurlardı." (Nisa/64)

Kamil bir Mürşidin Tevbedeki Rolü Nedir?

Bir ümmet için en hayırlı tevbe, Allah'ın Habibi Hz. Peygamber'in (SAV) huzurunda yapılan, onun da şahitlik yaptığı, ayrıca dua ve istiğfarla desteklediği tevbedir. Bugün de yeryüzünde Allahu Zülcelal'in şahidi ve halifesi sıfatını taşıyan, Rasulullah'ın (SAV) vârisi ve ümmetinin terbiyecisi olan kâmil mürşidler de, ümmetle yaptıkları tevbe ve istiğfarda Efendimiz'in ayette anlatılan sıfatını temsil etmektedir.

Kâmil mürşidler, kulların Allah Tealâ'ya yönelişlerine şahid olmakta, tevbelerinin kabulü için ayrıca yüce huzurda yalvarmaktadırlar. Onlar nezdinde yapılan tevbeler daha sevimli ve temiz bir amel olarak kabul görmektedir. Böyle bir tevbede tevazu ve acziyet vardır. Kişi kibrini kırarak nefsi hilafına hareket etmiş olur.

Kamil Bir Mürşide Neden İhtiyaç Duyulmalıdır?

"Yarattığımız ümmetten öyle erler de vardır ki, onlar Hakk'a iletirler ve Hakk ile hüküm verirler" (A'raf/181) Ayet-i Kerimede işaret edilen erler; insanı irşad eden, doğru yolu gösteren, gafletten uyandıran ve insanı Allah'u Zülcelal'in emir ve nehiyleri doğrultusunda terbiye ederek Allah'a ve Resulüne götürecek olan mürşidlerdir.

Allah'u Zülcelal nasıl ki zahiri ilimlerin öğrenilmesi için yeryüzünden âlimleri eksik etmiyorsa, batını ilimlerin öğrenilmesi ve insanların manevi olarak kendilerini temizleyip doğru yola çevirecek olan mürşid-i kamilleri merhameti neticesi eksik etmemiştir.

Bazı kimseler: "Muhakkak bir mürşid bulmak şart mıdır?" diyebilirler. İnsan, yüzlerce kitabı ezberlerse ve gece gündüz ibadetle meşgul olsa bile bir mürşidin terbiyesine girmeden, üzerinde bulunan hasletlerden kurtulamaz. Tedavi yolunu bilmeyen bir hasta, nasıl doktora gitmeye muhtaçsa, nefesine mağlup olan ve bir türlü doğru yolda yürüyemeyen her insanın kendine bir mürşid bulması lazımdır. Çünkü Allah-u Zülcelal bir ayeti kerimede şöyle buyurmuştur: "İşte onlar, Allah'ın hidayetine ulaştırdığı kimselerdir; öyleyse sen de onların yoluna uy" (En'am/90) "Onlara güven ve korkuya dair bir haber gelse onu yayarlar, halbuki onu peygambere ve emre selahiyetli olanlara havale etselerdi onun ne olduğunu bilirlerdi..." (Nisa/83)

Mürşidin Görevi Nedir?

Gerçek manada Allah'u Zülcelal'i kullarına, kulları da Allah'u Zülcelal'e sevdirmek görevini üstlenmiştir. Çünkü Peygamber Efendimiz (SAV) bir hadis-i şeriflerinde şöyle buyurmuştur: "Muhammed'in nefsinin elinde bulunduran Allah'a yemin olsun ki, hiç şüphesiz, Allah'u Zülcelal'in en sevgili kulları; Allah'ı kullarına, kulları da Allah'a sevdiren, yeryüzünde hayır ve nasihat için dolaşanlardır" (Beyhaki)

Mürşid-i Kamiller, dünyada Allah'u Zülcelal'in dininin tebliğ edicileri, Peygamber Efendimiz (SAV)'in varisleridirler. Nitekim Peygamber Efendimiz (SAV) bir hadis-i şeriflerinde şöyle buyurmuştur: "Âlimler, peygamberlerin varisleridir" (Beyhaki) Madem ki peygamberlerin varisleridirler, öyle ise onlara uymak, onların gösterdiği yoldan gitmek, söyledikleri tavsiyeleri yerine getirmek lazımdır. Dolayısıyla insan, Allah'tan (CC) hakkıyla korkmaya başlar ve ibadetlerinin yetersizliğini görerek, şükründeki eksikliği ve acziyetini farkına varır. İbadetlerine ağırlık verir. Ancak, rehbersiz yolda, nefis ve şeytan insanı çok kolay aldatır. Az olan ibadetini bile dağlar gibi gösterir.

O halde insanın Allah'ın (CC) rızasını arama yolunda, bu zatlardan uzak kalması çok yanlıştır. Bu konuda Allah'u Zülcelal bir ayeti kerimede şöyle buyurmuştur: "Bana yüz tutanın yolunu tut." (Lokman/15) Buradan da anlaşılacağı üzere, peygamberlerin varisleri

olan mürşidi kamillerin göstermiş olduğu yoldan ayrılmamak lazımdır. Çünkü Ashab-ı Kiram da Peygamber Efendimiz (SAV)'e tabi olarak O'nun manevi terbiyesine girerek, göstermiş olduğu yoldan yürümüşlerdir.

Günümüzde Bir Mürşidi Kamilin Terbiyesine Girmek Neden Gereklidir?

Mü'min olan kişi şuurlu bir şekilde düşündüğü zaman, Allah'u Zülcelal'in dostları ile beraber olmanın ve bir mürşid-i kamilin manevi terbiyesi altına girmenin bilhassa günümüz koşullarında ne kadar lüzumlu olduğunu görecektir. Çünkü Allah'tan hakkıyla korkarak, gereğini yerine getirmesi ve kişinin günahların deniz gibi olduğu bu ortamda kendisini muhafaza etmesi çok güçtür. Kendisini muhafaza edebilmesinin çaresi mürşidi kamilin terbiyesine girip, onun vermiş olduğu reçeteyi uygulamakla mümkündür. Çünkü Peygamber Efendimiz (SAV) bir hadisi şeriflerinde: "Kişi kendi arkadaşının dini üzerinedir. Öyle ise kişi kiminle arkadaşlık yaptığına baksın" (Ebu Davud) buyurmuştur. Bu nedenle Allah'u Zülcelal'in yolunda sapmadan doğru bir şekilde yürüyebilmek için daima iyi kişilerle birlikte olmalıdır. Diyebiliriz ki; böyle kimselerle beraber olmak hem Allah'u Zülcelal'i, hem Peygamber Efendimiz (SAV)'i hem de Allah dostlarını razı eder. (Seyda Muhammed Konyevi KS.)

Kimler Hakkıyla Allahu Zül Celal'den Korkar?

Özetle ifade edecek olursak; Allah'tan korkmak gerekmektedir. Ve hakkıyla da ancak ve ancak alimler ve Allah dostları Allah-u Zülcelal'den korkarlar. Bizlerin de hakiki Allah dostlarına uyup, onların eliyle tevbe alıp, birlik ve beraberlik içinde, korku ve huşuyla Yaradanımıza yönelmemiz gerekmektedir. Unutmayalım ki, gözyaşımız ve tevbemiz en büyük sermayemiz ve ahiretimizin teminatı olacaktır.

Emr-i bi'l-maruf, Nehy-i ani'l-münker Ne Demektir?

Yaşamı anlamlı ve değerli kılan, yapılan faydalı vazife ve hizmetlerdir. Asıl olan, bu hizmetleri kulluk şuuru içerisinde yapabilmek ve değerlendirebilmektir. İlk insan ve nebi Hz. Adem (AS) olup, iyiliği emredip kötülükten sakındıran ilk peygamber ve ilk dava adamıdır. Bu yolun ve davanın konusu kısaca "Emr-i bi'l-maruf, nehy-i ani'l-münker" olmuştur. Yani insanlara iyiliği, güzellikleri anlatmak ve onları çirkinliklerden, kötülüklerden uzak tutmaya çalışmak.

Müslüman, Nasıl Bir Hizmet Adamı Olmalıdır?

Müslüman, her şeyden önce bir hizmet insanıdır. İhtiyaç sahibi herkese gücü yettiğinde yardımcı olur. Aç olanı doyurmayı, çıplağı giydirmeyi, bilmeyene öğretmeyi, mazlumu korumayı, zalimin zulmüne mani olmayı, herkese hayır öğütte bulunmayı bir Müslümanlık görevi bilir ve gereğince hareket ederek bu doğrultuda hizmet eder. Bunu gerçekleştiren, ahiretini de kazanmış olacaktır. Peygamber Efendimiz (SAV) "İnsanların hayırlısı, insanlara faydalı olandır." (Ebu Ya'la Müsned, Bezzar, Müsned İbnu Hacer, Metalib) buyurarak, hizmet ehli

olmanın önemine dikkat çekmiştir. Hizmet ehli olmak aynı zamanda bir davaya da sahip olmayı gerektirir. Bu dava islamı en güzel hali ile yaşamak ve yaşanmasına da vesile olmaktır. Bu ise insanlara iyiliği emredip, kötülüklerden sakındırmakla mümkündür. Bu noktada, hizmet şuurunu bir dava olarak benimsemek her bilinçli müslüman için bir görev ve zorunluluk olarak algılanmalıdır.

Dava Nedir? Bu Davanın Tarafları Kimlerdir?

Öncelikle davanın taraflarını belirlemek gerekir. Davanın zanlıları nefis ve şeytandır. İdrak sahibi bir müslümanın bunları düşman bilmesi gereklidir. Nefis ve şeytan, Allah'ın (CC) dinine hizmet edilmesini asla istemez. İnananlar olarak, düşmanımızı bilerek Allah-u Zülcelale kulluğumuzu bir dava şuru içerisinde, Kur'an ve sünnet ölçüsünde yerine getirmeye çalışmak zorundayız.

En Büyük Dava Adamı ve Örnek Model Kimlerdir?

Bu konuda öncelikli koşul, sadıklarla beraber olmak ve onları örnek almaktır. Çünkü sıdk ve bağlılık, sadıkların ortak özelliğidir. Hiç şüphesiz en büyük dava adamı Hz. Muhammed (SAV)'dir. Sadıklar da Peygamber Efendimizin (SAV) takipçisi olan Allah dostlarıdır. İşte bu noktada örnek model Allah (CC) dostlarıdır. Çünkü onlar bu davaya baş koymuş, hizmet için canları ve başlarını bu uğurda harcamaya and içmiş, kendilerini dine ve Allah'a kulluğa adanmışlardır. Onları dünya nimetleri, mal, mülk zerre kadar ilgilendirmemektedir.

Kimler Mükelleftir?

İslam kimsenin tekeline olmadığından ve ruhbanlığa da yer olmadığından inanan her mümin dinine sahip çıkmak ve onu yakınlarından başlamak üzere daha geniş çevrelere ulaştırmak ve yaymakla mükelleftir. Bu inanan bizler için en önemli bir görev addedilmeli, hatta hayatın asli gayesi olmalıdır. Bir yanda imanın, diğer yanda küfürün karşılıklı olarak çatışma halinde olduğunu görüyoruz. Böyle bir ortamda safımızı net olarak belirlemek ve bu doğrultuda çalışmalar yapmak zorundayız. Allahu Zülcelal bir ayeti kerimesinde şu müjdeyi vermektedir.

"Şüphesiz Ben, erkek olsun, kadın olsun, sizden bir işte bulunanın işini boşa çıkarmam. Sizin kiminiz kiminizdendir. İşte, hicret edenlerin, yurtlarından sürülüp çıkarılanların ve yolumda işkence görenlerin, çarpışıp öldürülenlerin, mutlaka kötülüklerini örteceğim ve onları, altlarından ırmaklar akan cennetlere sokacağım. (Bu,) Allah katından bir karşılık (sevap)tır. (O) Allah, karşılığın (sevabın) en güzeli O'nun katındadır." (Al-i İmran/195)

Hizmet, Yüce Allah'ın emridir. "Allah yolunda mallarınız ve canlarınız ile cihad edin..." (Tövbe/41) ayetinde hizmet ehli için nice anlamlar içermektedir. Bu Allahu Zülcelal'in kendine yönelmek isteyenlere açık bir davetidir. Tasavvuf ehli, cihadın manevi yönüyle ilgilenmiş, insanlığa hakkı ve hayır yolunda hizmeti anlatmışlardır. O halde tarafımızı iman yönünde belirleyerek bir dava adamı olarak hizmetten bir an bile geri durmamak gerekmektedir. Demek ki dikkatlice düşünecek olursak Allah'a kul olmanın, aynı zamanda hizmet ve dava adamı olmak olduğu idrak edilebilecektir.

Dava Adamı Hizmetin Hakkını Nasıl Verebilir?

Hakiki bir mümin olabilirsek zaten hakiki bir hizmet adamı kimliğini edinmiş oluruz. Ya da farklı bir ifadeyle Allah'ın emri ve rızasını gaye edinen kimse, zaten hizmet şuuruna sahip bir mümin olmuş olacaktır.

Sözünde Durmak ve Ahde Vefa Ne Demektir?

Söz vermek, verdiği sözde durmak, yaptığı her işte ve anlaşmada sadık kalmak ahde vefadır. Yani, özü ve sözü bir olmaktır. Belki de insanı insan yapan en önemli hususlardan biridir ahde vefa.. Kelime anlamıyla, ahid ve akit sözlü ve yazılı olarak tespit edilen anlaşma demektir. Vefa da yapılan anlaşmanın icaplarını bütünüyle yerine getirmektir.

İnsanlığın İlk Ahdi Nedir?

İnsanlığın en eski sözü, misak'ı, bir ahdi vardı: "Evet sen bizim Rabbimizsin" Bizler Rab olarak seni biliriz, sana iman ederek ve ancak sana kulluk ederiz... Evet, insanlık, ilk ahdini bu şekilde ikrar etmişti Rabbine karşı. Bütün Peygamberler de ümmetlerine verdikleri bu sözü hatırlatarak, onlara gerçek, doğru ve sağlam yolun ne olduğu göstermişti. Kimisi iman etmiş kimisi de etmemişti... Ve Allahu Zülcelal verilen bu sözü son bir kez daha şu şekilde hatırlattı: "Kıyamet gününde, biz bunlardan habersizdik demeyesiniz diye Rabbin âdemoğullarından, onların bellerinden zürriyetlerini çıkardı. Onları kendilerine şahit tuttu ve dedi ki: Ben sizin Rabbiniz değil miyim? (Onlar da) Evet buna şahid olduk (sen bizim Rabbimizsin), dediler." (A'râf/172).

Görüldüğü gibi bizlerin öncelikle yerine getirmemiz gereken ahid, Allahu Zülcelal'e verdiğimiz ahiddir. Müslüman, her şeyden evvel iman etmekle, iman gerekliliklerini yerine getirmeye söz vermiş olmaktadır. İmanın derecesi de söz vermiş olduğu ahde sadık kalıp kalmamasıyla ölçülmektedir.

"Mü'minler içinde öyle yiğitler vardır ki, Allah'a verdikleri sözlerine sadâkat gösterdiler. Onlardan kimi ahdini yerine getirdi (çarptı, şehid oldu) kimi de sırasını beklemektedir. Bunlar asla sözlerini değiştirmemişlerdir." (Ahzab/23) Elbette böylesine sözünün arkasında duran müminlerin aşamayacağı hiçbir zorluk da olamayacaktır.

Peygamber Efendimize (SAV) Verilen Söz Nedir?

Akabe biatında bulunanlar Resulullah'a (SAV) şu şekilde biat etmişlerdi: "Refahta olduğu kadar sıkıntıda, sevinçte olduğu kadar üzüntüde de onu (SAV) destekleyecek ve her konuda emirlerine itaat edeceğimize, Resûlullah'ı kendi nefislerimizden aziz tutup, durum ne olursa olsun ona muhalefet etmeyeceğimize, Allah yolunda hiç bir kınayıcının kınamasından korkmayacağımıza, Allah'a asla şirk koşmayacağımıza, hırsızlık ve zina yapmayacağımıza, çocuklarımızı öldürmeyeceğimize, kendiliğimizden uyduracağımız yalan ve dolanlarla

hiç kimseye iftirada bulunmayacağımıza, hiç bir hayırlı işte Resûlullah'a muhalefet etmeyeceğimize dair bey'at ettik." (Buhari) Böylelikle onlar Yesrib'in ilk müslümanları oldular. Bu, şüphesiz Peygamber Efendimize (SAV) mutabaatın ve İslama sıkı sıkıya bağlanmanın bir göstergesiydi.

Akitlere Nasıl Sadık Kalınır?

Dinimiz yapılan ahid ve akitlere çok önem vererek, tarafların yapılan bu akitlere sadık kalmalarını ve şartlarını yerine getirmeleri üzerinde önemle durur. Eğer şartlar yerine gelmezse kişilerin birbirlerine karşı itimatları kalmaz, güven sarsılır. Bu yüzden konu hakkında gerek Kuran-ı Kerim'de ve gerekse hadis-i şeriflerde müslümanlar uyarılmıştır. Güven ortamına zarar verecek, kişilerin birbirlerine karşı olan itimatlarını sarsacak davranışlardan çekinmeleri gerektiği belirtilerek, verdikleri sözleri yerine getirmekten, yaptıkları akitleri bozmaktan men edilmişlerdir.

Allah Teâlâ şöyle buyurmaktadır: "Onlar ahdini yerine getirenler ve verdikleri sözü bozmayanlardır." (Rad/20) Bu ayet-i kerimede muttakî müslümanların ahidlerini ifa ettikleri ve verdikleri sözü yerine getirdikleri bildirilmektedir. Diğer bir ayet-i kerimede de şöyle buyurulmaktadır: "Mü'minler emanetlerine, akitlerine riayet ederler." (Mü'minun/8)

Münafıklık Alametleri Nelerdir?

İslam güzel ahlak üzerine kurulmuştur. Mümin bir diğerini aldatmaz. Verdiği sözü tutar. Yalan söylemez. Çünkü yalan söylemek, sözünde durmamak, ahde vefasızlık; münafıklık alametlerinden sayılmaktadır. Nitekim bir hadis-i şerifte Peygamber Efendimiz (SAV) şöyle buyurmaktadır: "Dört şey vardır ki bunlar kimde bulunursa o kimse halis münafıktır. Kimde bunlardan bir haslet bulunursa onu bırakıncaya kadar, kendisinde nifaktan bir haslet vardır. (O hasletler): Kendisine bir şey emanet olunursa hıyanet eder, konuşunca yalan söyler, söz verince sözünde durmaz kavga ederse baştan çıkar (haktan ayrılır)." (Buhari) Diğer bir hadis-i şerifte de şöyle buyurulmaktadır. "Kıyamet gününde sözünde durmayan her hain için bir sancak (dikilecek) bu filanın vefasızlığıdır, hıyanetidir denilecektir." (Buhari) En dikkati çeken hadisi şerif ise: 'Bizi aldatan bizden değildir.' hadisidir. (Müslim)

En Güzel Örnek Kimdir?

Her hususta olduğu gibi bu konuda da bizlere örnek, Peygamber Efendimiz (SAV) olmalıdır. O hayatı boyunca, peygamberlikten önce ve sonrasında, bütün akitlerine sadık kalmış ve biz ümmetine de ahidlerini ifa etmeleri, sözlerini yerine getirmelerini tavsiye buyurmuştur. Peygamberimiz verdiği sözde duran, yaptığı anlaşmaya bağlı kalan en büyük insandır. Bu hususta dostunu da, düşmanını da ayırd etmemiştir. Dostuna verdiği bir sözde durup, onu yerine getirdiği gibi, düşmanlarıyla yaptığı anlaşmaya da sadık kalmış, her ne pahasına olursa olsun, aykırı harekette bulunmamıştır.

Peygamberliğinden önce ticarî hususta bir dostuna verdiği sözü tutmak için üç gün beklemesi meşhurdur. O adam unutup gelmediği halde, "Nasıl olsa artık gelmez" diyerek çekip gitmemiş, verdiği sözde durmanın en güzel örneğini bizlere sunmuştur.

Tutulmayan Sözler ve Bundan Dolayı Kayıplarımız Nelerdir?

Günlük yaşantımızda, bir çok konuda birbirimize sözler veririz. Gerek beşeri ilişkilerimiz, gerekse ticari ilişkilerimiz hep söz üzerine dayalıdır. Zaman zaman da bu hususları yazılı hale getiririz. En basit örneğiyle kişi belli bir saatte bir yerde bulunacağını söylese bu bir sözleşme hükmündedir. Sözün yerine getirilmesine bir engel çıktığı takdirde karşı tarafa, buluşma saatinden önce haber verilip özür dilenmelidir. Alınan ve zamanında ödenmeyen borçlar da bunun dışında değildir. Müslümanın sözü karşı tarafa verilmiş bir senet gibidir. O bakımdan verilen söz küçüğüne, büyüğüne bakmadan mutlaka yerine getirilmelidir. Maalesef günümüzde inananlar olarak bu konuya gereken önemi veremiyoruz.

Ahde vefâ olmayınca, verilen sözler yerine getirilmeyince, insanların da birbirlerine karşı güven ve saygısı kalmamaktadır. Toplumun yardımıyla yapılacak bir çok hayırlı hizmetlerde aksama olmakta ya da tamamen yapılamaz hâle gelmektedir. Her şeyin ötesinde, zaman kaybı, para kaybı, güven kaybı, itimatsızlık oluşmaktadır. Hatta verilen sözlerin yerine getirilmemesini bahane ederek, gereksiz yalanlarla kişi başka yönden de zarara uğramaktadır. Dolayısıyla kişilerin birbirlerine hakları geçmektedir. İnananlar olarak en kötü şartlarda bile sadakatle verdiğimiz sözleri muhakkak yerine getirmeliyiz. Anamıza, babamıza, yakınlarımıza, dostlarımıza özetle birbirimize karşı da vefâlı olmalıyız.

İbret Tablolarında Sözünde Durmak Nasıl İşleniyor?

Peygamberimiz en sıkışık ve en zor şartlar altında bulunsa dahi, verilen sözde durmayı, netice kendisinin aleyhine de olsa hiçbir surette vefasızlık göstermemeyi tavsiye etmiştir. Bedir Savaşı için hazırlıklar yapıp İslâm ordusu Medine'den ayrıldığı sırada Huzeyfe el-Yemâni ile babası Huzeyl, Peygamberimizle birlikte çarpışmak üzere yola çıkmışlardı. Müşrikler, baba-oğulu yolda görerek sorguya çektiler: "Siz herhalde Muhammed'in yanına gitmek istiyorsunuz." "Evet, bizim bundan başka bir niyetimiz yoktur" dediler.' Bunun üzerine müşrikler, onlardan Medine'ye dönmek, Peygamberimizle birlikte savaşta bulunmamak üzere söz aldılar. Bir müddet sonra Huzeyfe ile babası Bedir'de Peygamberimizin huzuruna gelerek mücahitlerle birlikte savaşmak istediklerini söylediler, müşriklerle aralarında geçen hadiseyi de anlattılar. Peygamberimiz, onların müşriklere verdikleri sözü öğrenince, insan gücüne o anda çok fazla ihtiyacı olmasına rağmen onlara şöyle dedi: "Hayır, siz Medine'ye dönün. Onlara verdiğiniz sözü yerine getirin. Biz de müşriklere karşı Allah'tan yardım isteriz. Onun yardımı bize kâfidir." (Buhari) Müşrik de olsa verilen sözde durmayı daha uygun görmek, ahdini bozmamak, yapılan anlaşmaya bağlı kalmak ancak bir Peygamberin gösterebileceği meziyettir.

Peygamber Efendimizin (SAV) Hz. Hatice (RA) validemize karşı gösterdiği vefa da bu hususta bir diğer önemli örnektir. Hz. Aişe (RA) validemiz şöyle diyor. "Hz. Hatice (RA)dan başka hiçbir kadına gıpta etmedim. O, Rasûlullah (SAV) ile olan nikahımdan üç yıl önce vefat etmişti. Fakat Rasûlullah (SAV) her zaman onu hatırlar, onun hatırasını anar, onun için keçi keser, etini yakınlarına, hizmetçilerine hediye eder, dağıtırdı." (Buhari)

Bireyselleşme ve bencilliğin günümüzün temel meselelerinden olduğu düşünüldüğünde, yukarıdaki örnekler, her zaman için büyük ibret tabloları olarak karşımızda duracaktır.

Allah Nezdinde Sözünde Durmayanların Durumu Nedir?

Sözünü yerine getirenler, ahdine vefa gösterenler hem Allahu Zülcelal nezdinde hem de kullar nezdinde sevilen ve itibar görenlerdir. Dürüst, emin ve güvenilir vasıflarıyla vasıflanmak her mümin için bir hedef olmanın ötesinde, her müminin üzerinde şerefle taşınması ve olmazsa olmaz bir meziyet olarak algılanmalıdır.

Allahu Zülcelal verdiği sözü yerine getirmeyen, ahdini bozanların kötü sonuçlarını şu şekilde bizlere bildirmektedir. "Allah'a verdikleri sözü kuvvetle pekiştirdikten sonra bozanlar ve Allah'ın riayet edilmesini emrettiği şeyleri terk edenler ve yer yüzünde fesat çıkaranlar, işte lânet onlar içindir ve kötü yurt (cehennem) onlar içindir." (Ra'd/25)

Hizmet Konusunda Peygamber Efendimize (SAV) Mutabaat Nasıl Yapılmalıdır?

Hakiki dava adamı olan Peygamber (SAV), ne bir işin başında ne de başarılı olduktan sonra tavrını değiştirmemiştir. İşte hakiki dava adamı da bir işe nasıl başlamışsa ulaştığı en son noktada da aynı seviyeyi muhafaza eder ve korur. Nasıl ki Efendimiz (SAV) ilk devirlerde yumruklanırken, Mekke'den işkenceyle kovulurken insanca davranmış ise yine Mekke'ye de muzaffer bir fatih olarak girdiğinde de aynı durumunu muhafaza etmiş ve güzel hasletlerinde bir değişme olmamıştır. Yukarıda belirtmeye çalıştığımız özelliklere sahip en büyük hizmet ve dava adamı daha önce de belirttiğimiz gibi şüphesiz ki, Hz. Muhammed (SAV)'dir.

Peygamber Efendimizin halkasında da Allah Resûlü ile aynı duygu ve düşünce içinde yaşayan nice insan yetişmişler, hep yaşatmışlar; dava aşkı ve ateşiyle yanmışlardır. Onlar nefislerini tezkiye ederek, fedakârlıkta bulunarak hep hizmet ve dava adına yaşamış ve başkaları için var olmuşlardır. Peygamber Efendimiz'den (SAV) sonra günümüze kadar da aynı hava ve atmosfer içinde ve aynı iklimde yetişmiş birçok ilmiyle amel eden alim ve Allah dostları yetişmiştir. Onlara mutabaat yapmak suretiyle dava ve hizmet ehli olmaya çalışmalı, bu ruhu gelecek nesillere de aktarabilmek için azami gayreti göstermeliyiz. Her şeyden önce de bu vasıflarla vasıflanmayı niyet etmeli ve hepimizin birer dava adamı olabileceğinin idrak ve şuuru içerisinde olmalıyız.

Saflar Net Olarak Nasıl Belirlenmelidir?

İmanla küfrün kavga halinde olduğu iki kutuplu bir dünyada yaşamaktayız. Hizmet şuur ve idrakinde olmak isteyen biz inananlar davamızda sadık isek saflarımızı net olarak belirlememiz gerekmektedir. İkisine birden taraftar olmak ve öyle görünmek öncelikle bir tezat teşkil edecektir. Bu durum diğer yanıyla münafıklığa da alamettir. Kişinin dışı neyse, içi de öyle olmalıdır. Sonunda bir bedel ödeyeceksek bile, inanç konusundaki tutumumuzu açık olarak belirlememiz gerekmektedir. İslam'a hizmet edenlerle, zamanını boşa harcayanlar şüphesiz bir tutulmayacaklardır. Malla, bedenle yapılan hayırlar ve ibadetler, Hak katında tartılacaktır.

Sonsuz âlemde herkes karşılığını eksiksiz bulacaktır. Rabbimiz bu konuda şöyle buyuruyor: "Şüphesiz Ben, erkek olsun, kadın olsun, sizden bir işte bulunanın işini boşa çıkarmam. Sizin kiminiz kiminizdendir. İşte, hicret edenlerin, yurtlarından sürülüp çıkarılanların ve yolumda işkence görenlerin, çarpışıp öldürülenlerin, mutlaka kötülüklerini örteceğim ve onları, altlarından ırmaklar akan cennetlere sokacağım. (Bu,) Allah katından bir karşılık (sevap)tır. (O) Allah, karşılığın (sevabın) en güzeli O'nun katındadır." (Al-i İmran/195)

Hak'kı Hak'ka Teslim Etmek Ne Demektir?

Hak olan gerçeği ortaya koymak, hakkı Hak'ka teslim etmektir. Bizleri sonsuz merhametiyle gözeten Allahu Zülcelal, inanmayı tavsiye etmiş ve tüm inanan gönüllere de bunu güzel göstermiştir. İnkâr etmeyi, gerçeği örtmeyi, küfrü de yasaklamış, bizlere bunu çirkin göstermiştir. Doğru olan yolun bundan ibaret olduğu Yüce Kuran-ı Kerim'de her fırsatta izah edilmiş ve akletmemiz istenmiştir.

'Bilin ki, aranızda Allah'ın elçisi bulunmaktadır. Eğer o, birçok işlerde size uysaydı, sıkıntıya düşerdiniz. Fakat Allah, size imanı sevdirmiş ve onu gönüllerinize güzel göstermiş; inkârı, fasıklığı ve (İslam'ın emirlerine) karşı çıkmayı da çirkin göstermiştir. İşte bunlar doğru yolda olanların ta kendileridir.' (Hucurat/7)

İmanı Tercih Eden Hizmet Ehlinin Durumu Nasıldır?

Hizmet ehli iman sahibidir. İman, kişinin önünü aydınlatan bir ışıık kaynağıdır. Peygamber Efendimiz (SAV) buyuruyor ki: Kalbinde zerre kadar iman bulunan kimse cehennemden çıkacaktır. (Müslim)

Bununla beraber Allahu Zülcelal iman edenlere pek çok müjdelerde bulunmaktadır. Bunlardan bazıları aşağıda sunulmaktadır.

1-Allahu Zülcelal Kuran-ı Kerim'de iman eden kimselerin üstün olduklarını açıkca beyan etmiş, iman eden ve kendisini düzelten kimselere korku bulunmadığını, aynı zamanda mahzun da olmayacaklarını müjdelemiştir. İman sayesinde insan, yaratıcısına bağlanmakta, bu sayede kendinde tecelli eden ilahi isimler nispetinde değer kazanmaktadır.

'Gevşemeyin, hüzünlenmeyin. Eğer (gerçekten) iman etmiş kimseler iseniz üstün olan sizlersiniz.' (Al-i İmran/139)

'Biz peygamberleri ancak müjdeleyiciler ve uyarıcılar olarak

göndeririz. Kim iman eder ve kendini düzeltirse onlara korku yoktur. Onlar mahzun da olacak değillerdir.' (En'am/48)

2-İman, insanı tüm varlığın tek sahibi olan Allahu Zülcelale muhatap kılmak ve O'na bağlamak suretiyle kişiye huzur ve şeref veren ilahi bir güç kaynağıdır. İman edenler için iyiyi kötüden ayırdedecek bir anlayış verilmektedir. Allahu Zülcelal lütfu sayesinde kötülüklerimizi örtmeyi vadetmektedir. 'Ey iman edenler! Eğer Allah'a karşı gelmekten sakınırsanız o size iyiyi kötüden ayırt edecek bir anlayış verir ve sizin kötülüklerinizi örter, sizi bağışlar. Allah büyük lütuf sahibidir.' (Enfal/29)

3-İman edenler azaptan uzak olacaktır. İman edip şükredenler karşılığını mutlaka alacaktır. İman edildiği taktirde Allah'ın azap etmesini gerektirecek bir husus olamayacağı açıkça ifade edilmektedir.

'Eğer şükreder ve iman ederseniz, Allah size niye azab etsin ki? Allah şükürün karşılığını verendir, hakkıyla bilendir.' (Nisa/147)

4-İman insanı dar ve kısıtlı aleminden kurtarıp, onu kendi dışındaki alemle bütünleştirmekte, onu aydınlatan bir nur olmaktadır. Allah rahmeti ve merhameti sayesinde, kişinin kendisiyle yürüyeceği bir nur ihsan edecektir.

'Ey iman edenler; Allah'a karşı gelmekten sakının ve peygamberine iman edin ki, size rahmetinden iki kat pay versin, size kendisiyle yürüyeceğiniz bir nur versin ve sizi bağışlasın. Allah çok bağışlayıcıdır, çok merhamet edicidir.' (Hadid/28)

5-Pek çok ayette inananlar için bir bağışlama ve büyük mükafatlardan bahsedilerek vaadde bulunur. Üstelik bu mükafatlar sonsuz ve sınırsızdır. Ayrıca hesapsız ve süreklidir. Kesintiye uğratılmazlar. Allah, iman edip salih ameller işleyenler hakkında, "Onlar için bir bağışlama ve büyük bir mükafat vardır" diye vaatte bulunmuştur. (Maide/9)

'Ancak iman edip de sâlih ameller işleyenler başka. Onlar için, bitmez tükenmez bir mükafat vardır.' (İnşikak/25)

'Şüphesiz iman edip salih ameller işleyenler için ise kesintisiz bir mükâfât vardır.' (Fussilet/8)

6-İman sahipleri, hidayete erdirilirler ve bunun neticesi olarak da cennetle müjdelenirler.

'(Fakat) iman edip salih ameller işleyenlere gelince, Rableri onları imanları sebebiyle, hidayete erdirir. Nimetlerle dolu cennetlerde altlarından ırmaklar akar.' (Yunus/9)

'Artık iman edip salih ameller işleyenler var ya, işte onlar için bir bağışlama, güzel bir nimet (cennet) vardır.' (Hac/50)

7-Herşeyin ötesinde inanmış bir kişi, yaratılanların en hayırlısı olarak adlandırılırlar.

'Şüphesiz, iman edip, salih ameller işleyenler var ya; işte onlar yaratıkların en hayırlısıdır.' (Beyyine/7)

8-İman edenlere bereketli rızıklar müjdelenmiştir.

'Allah'ın, iman edip salih amel işleyenleri mükâfatlandırması için

(her şey o kitapta tespit edilmiştir.) İşte onlar için bir bağışlanma ve bereketli bir rızık vardır.' (Sebe/4)

9-Dünya hayatında ve şahitlik edecekleri günde kendilerine yardım sözü verilmiştir.

'Şüphesiz ki, peygamberlerimize ve iman edenlere dünya hayatında ve şahitlerin şahitlik edecekleri günde yardım ederiz.' (Mü'min/51)

10-Kurtuluşa hak kazanmışlardır. 'Sonra resûllerimizi ve iman edenleri kurtarıyoruz. (Ey Muhammed!) Aynı şekilde üzerimize bir hak olarak, inananları da kurtaracağız.' (Yunus/103)

Yukarıda da belirtildiği üzere pek çok ayeti kerimede inananların inançları karşılığında pek çok mükafatlar sonsuz ikram sahibi Allah'ın lütfu ve merhameti gereği inananlara vaadedilmiştir. Bu müjdeleri görmezden gelmek mümkün değildir. Bu kadar merhametli bir Yaratacıya ancak şükredilebilir ve amelimizin yetersizliğinden dolayı olsa olsa ancak acziyetimiz idrak edilmeye çalışılır.

Tahkiki İman Nedir?

İmanın üstünlüğü kişiye göre farklılık arz etmektedir. Kimi, dünyaya meydan okuyacak ölçüde güçlü imana sahipken, kimi de inançlarına tabiri caizse pamuk ipliğiyle bağlıdır. Bu yüzden tahkiki iman dediğimiz iman, taklitten kurtulmuş, sağlam ve güçlü bir imanı ifade eder. Çünkü inanan kişi neye, niçin ve nasıl inandığının idraki içindedir.

Özellikle günümüzde bu husus en önemli konulardan biri haline gelmiştir. Bu noktada imanın güzelliği, tahkiki iman ile elde edilebilir. Çünkü mümin, her şeyde ilahi rahmetin kaynağını müşahade etmeye başlar. Her şeyde O'nun adaletini sezer, hikmeti algılar. Tam bir teslimiyet ve rıza ile gelen musibetleri tevekkülle karşılar. Zorluklar karşısında direnç gösterir. Bu sayede sadece ahiret hayatını değil, dünya hayatını da mutlulukla geçirir. Diğer yandan, nefsin ve şeytanın vesveselerine kapılmadan kalp huzuru ile saadeti elde eder.

İman Eden Hizmet Ehli ile Kafirler Arasındaki Farklar Nelerdir?

Muhtelif ayetlerde iman edenler ile kafirlerin durumu mukayese edilerek inancın güzelliği, küfrün çirkinliği ve küfür ehlinin cehennemlik oldukları mukayeseli olarak ele alınmıştır. 'Allah iman edenlerin dostudur. Onları karanlıklardan aydınlığa çıkarır. Kafirlerin velileri ise tâğuttur. (O da) onları aydınlıktan karanlıklara (sürükleyip) çıkarır. Onlar cehennemliklerdir. Orada ebedî kalırlar.' (Bakara/257)

'Allah'a ve Peygamberlerine iman edenler var ya, işte onlar sıddıklar (sözü özü doğru kimseler) ve Allah katında şahitlerdir. Onların mükafatları ve nurları vardır. İnkâr edip âyetlerimizi yalanlayanlara gelince; işte onlar cehennemliklerdir.' (Hadid/19) Allah'ın indindeki bağışları yani tövbe, merhamet, müjdeler ve lütfu ne kadar bol ve sınırsız ise; onun cezalandırması, kudreti de o kadar korkutucudur. Allah'ın itaatine muvaffak olan, O'nun

yüceliğini seçmiştir; daima günah işleyense onun şiddetli azabını tadacaktır. O halde küfrün karanlığından inancın aydınlığına giden yolda, Allahu Zülcelal'in emrettiklerini Kuran ve sünnet ölçülerinde tatbik etmemiz gerekmektedir.

Peygamber Efendimiz (SAV) buyurmaktadır ki: 'İnanan kişinin durumu hayret vericidir! Çünkü, her işi onun için bir hayırdır. Ona memnun olacağı birşey gelse şükreder, hayır işlemiş olur. Bir zarar gelse sabreder, yine hayır işlemiş olur. Bu durum sadece mümine hastır.' (Müslim) Bu ne güzel bir müjdedir bizler için. Bir diğer hadisi şerifte ise; 'İmanın tadını, Rab olarak Allah'ı, din olarak İslam'ı, Peygamber olarak Muhammed'i (sav) seçip bunlardan razı olanlar duyarlar.' (Müslim)

Şunu asla unutmamamız gerekiyor ki; hizmet Allah-u Zülcelal'in emri olup, rızası bu yöndedir. Kim Allah'ın rızasını gaye edinerek hizmet yolunda yürürse o kişi Allah'ın himayesinde demektir. İhlas ile iyi niyet ve temiz amellerle süslenen hizmette, yapılan ameller boşa gitmez, feyiz ve bereket üzerinden eksik olmaz.

İlim ve Amel Arasındaki İlişki Nasıl Olmalıdır?

Dava adamı ilmiyle amel eder, bilgisini hayata aktarır ve sonuçlarını yaşar. Malumdur ki, Kuran'ın ilk emri 'Oku' diye başlar. Okumak, öğrenmek, kendini geliştirmek her insan için geçerlidir. Ancak okumak, öğrenmek yeterli değildir. Okunan ve öğrenilen bilgilerin hayata geçirilmesi ve uygulanması gereklidir. Sahabenin özellikle Kur'an hükümlerini hayatlara geçirme hususundaki hassasiyetleri takdire şayandır. Günümüz iletişim araçlarının son derece geliştiği bir ortamda bilgiye ulaşım saniyelerle ölçülmektedir. Elbetteki bilginin doğru, temiz, ve tahrif edilmemiş olma gerekliliğinin yanı sıra, elde edilen bilginin doğru kullanılması da son derece önemlidir. Edinilen bilgilerin hangi ölçülere dayandırılacağı bir mümin için tartışılmaz. Bu Kur'an ve sünnet ölçüsüdür. Aldığı bilgiyi söz konusu ölçüler terazisinde tartan mümin uygun bilgiyi alır, işler ve hayata aktarır. İşte bu noktada dava adamı aksiyonerdir. Bilgilerini, adadığı davasında kullanır ve harekete geçer. 'Şu halde kim mü'min olarak bir salih amel işlerse, çalışması asla inkâr edilmez. Şüphesiz biz onu yazmaktayız.' (Enbiyâ/94)

O halde dava adamı, hizmete fayda sağlayan bilgiyi kullanmalı ve en etkin şekilde bu bilgiyi başkalarına da aktarmak yoluyla uygulatabilmelidir. Çünkü herkese yaptığının karşılığı mutlaka verilecektir.

Hizmet ehli uygulamacıdır. İmandıklarını tatbik eder. Önce yaşar, daha sonra yaşatmaya çalışır. Davet ve tebliğ edicidir. Planlarını hayata geçirir, uygular. Fikir ve düşünceleri kağıt üzerinde kalmaz.

'Eğer onlar Tevrat'ı, İncil'i ve Rableri tarafından kendilerine indirileni (Kur'an'ı) gereğince uygulasalardı elbette üstlerinden ve ayaklarının altından (bol bol rızık) yiyeceklerdi.' (Mâide/66)
'Biz her ümmet için uygulayacağı bir ibadet yolu verdik. O halde din işinde seninle asla çekişmesinler. Sen Rabbine davet et. Çünkü sen

hiç şüphesiz hakka götüren dosdoğru bir yol üzerindesin.' (Hac/67)

Sonuca Odaklı Nasıl Bir Çalışma Uygulayabiliriz?

Hizmet ehli, sonuca odaklanmalıdır. Dava adamı, harekete geçerken belirlenen hedeflere odaklı çalışır. Ve bilir ki herkese çalışmasının karşılığı vardır. 'Kim de mü'min olarak ahireti ister ve ona ulaşmak için gereği gibi çalışırsa, işte bunların çalışmalarının karşılığı verilir.' (İsrâ/19) Ayet-i kerimede de bildirildiği üzere ahirete dönük çalışana, bu çalışmasının karşılığı verilecektir.

Allah-u Zülcelal, kim neye ve kime odaklı çalışırsa , kişiye talep ettiğini verir. Yani karşılık mekanizmasını çalıştırır. Hizmet ve dava adamının hedefi Allah'ın rızası doğrultusunda emirlerini yerine getirmek ve kötülüğü engellemektir. Sonuç net olursa bu hedeflere ulaşmak daha kolay hale gelir. Allah-u Zülcelal çalışmaların karşılığını verendir.

Takip Edicilik, Kontrol ve Devamlılık Nasıl Yapılmalıdır?

Hizmet adamı, başladığı işi takip eder. Çözümcül ve sonuçlandırıcıdır. Hizmetlerin sağlıklı bir şekilde yürütülmesi, istenilen neticelerin alınabilmesi için kontrol mekanizmasını etkin olarak işletir. Gerek kendi otokontrolünü, gerekse dava ve hizmet arkadaşlarının kontrollerini yol gösterici, teşvik edici, hataları düzeltici, gerektiğinde ikaz edici şekilde gerçekleştirir. Başarıları da ödüllendiricidir.

Diğer yandan hizmetin devamlılığı da önemlidir. Tabiri caiz ise şıpsevdicilik yoktur. Bıkıp usanmaz, sabırlıdır. Devamlılığın anlamını içselleştirmiştir. Az çok demeden ve boş kalmaksızın çalışmasına devam eder, amellerini ve çalışmalarını kesintiye uğratmaz.

'(Ey Muhammed!) Bundan dolayı sen çağrıya devam et ve emrolunduğun gibi dosdoğru ol.' (Şûrâ/15)
'Şüphe yok ki ben, tövbe edip inanan ve salih ameller işleyen, sonra da doğru yol üzere devam eden kimse için son derece affediciyim.'
(Tâ-Hâ/82)

Haklılığına İnanarak Yapılan Mutmain Bir Hizmet Nasıl Olur?

Haklı davasını savunur. Davasının haklılığına inanmıştır. Haklı davasında içsel olarak huzur içerisindedir. Herhangi bir söz ve olay onu hedefinden ve amaçlarından alıkoyamaz.

'Allah'ın rızasını kazanmak arzusuyla ve kalben mutmain olarak mallarını Allah yolunda harcayanların durumu, yüksekçe bir yerdeki güzel bir bahçenin durumu gibidir ki, bol yağmur alınca iki kat ürün verir. Bol yağmur almasa bile ona çiseleme yeter. Allah, yaptıklarınızı hakkıyla görendir.' (Bakara/265)

Salih Niyetle Yapılan Amellerde Allah'ın Rızası Nasıl Aranmalıdır?

Hizmet ehli salih niyetlerle işe başlar. Nefis ve egoları adına hareket etmez. Tek niyeti Allah'ın rızasını kazanmaktır. Yapılan hizmetin karşılığını Allahu Zülcelal'den bekler.

'İnsanlardan öylesi de vardır ki, Allah'ın rızasını kazanmak için kendini feda eder. Allah kullarına çok şefkatlidir.' (Bakara/207)

'Allah onunla rızası peşinde olanları selamet yollarına iletir ve onları izniyle, karanlıklardan aydınlığa çıkarıp kendilerini dosdoğru bir yola iletir.' (Mâide/16)

'O, hiç kimseye karşılık bekleyerek iyilik yapmaz. (Yaptığı iyiliği) Ancak yüce Rabbinin rızasını istediği için (yapar).' (Leyl/19-20)

Hizmet Bir İbadet midir?

Mümin, hak üzere olan dava ve hizmetinin ibadet olduğu bilinci ile hareket eder. İbadet şuuruyla davasına sahip çıkar.

'De ki: "Şüphesiz bana, dini Allah'a has kılarak O'na ibadet etmem emredildi.'" (Zümer/11)

'Biz Allah'ın boyasıyla boyanmışızdır. Boyası Allah'ınkinden daha güzel olan kimdir? Biz ona ibadet edenleriz" (deyin).' (Bakara/138)

Dünyadan Nasıl Sarfı Nazar Edilir?

Dava adamı, dünyaya meyletmez. Servet ve makam peşinde değildir. Eline geçen dünyalığı ahiret yolunda harcar. Dünya nimetlerinden bir menfaati bulunmaz.

'Allah da onlara hem dünya nimetini, hem de ahiretin güzel mükafatını verdi. Allah güzel davrananları sever.' (Âl-i İmrân/148)

Hizmetin Büyüklüğü Nasıl İdrak Edilir?

Hizmet ehli, davasının büyüklüğüne inanmakla birlikte hiç bir hizmeti küçümsemez. Bilir ki zahiren çok büyük görünen nice salih ameller, ufak bir gönlün içinde yok kadar küçülürken, görünürde basit ve küçük sanılan salih ameller de, yüce bir gönülde ecir ve sevabı, yerlere ve göklere sığmayan bir kazanç olabilmektedir. Bu nedenle hizmetin ve Allah rızası için yapılan her amel ve işin ne kadar büyük bir önem arz ettiği bilinci içindedir. Bu noktada bizler sahip olduğumuz değer ve hizmete ne kadar önem verir ve bunu yansıtabilirsek, bu durum başkaları için de o ölçüde özendirici olabilecektir.

Edep Üzere Olmak Neden Önemlidir?

Mümin, davasını savunurken islami edep ölçülerinden taviz vermez. Bireylerin kalbini kırmadan, kötü sözlerden kaçınarak çalışmasını sürdürür.

Ahlaklı ve erdem sahibi olmak, verilen sözlere riayet etmek gibi temel insani değerleri yerine getirmek de bir o kadar önem arz

etmektedir. Hizmet ederken adaba aykırı davranışlar yapılan hizmeti bir anda sıfıra indirebildiği gibi, olumsuz sonuçlara da neden olabilir. Bu konuda İslam tarihimizde edep ve saygı yoluyla elde edilmiş pek çok kazanım örneği bulunmaktadır. Bu nedenle özellikle sahabe dönemi başta olmak üzere örnek yaşayış modelleri, sağlam eser ve kaynaklardan öğrenilmeye çalışılmalıdır.

Fedakarlık, Sadakat ve Kendini Adamak Nasıl Olmalıdır?

Hizmet ehli malını ve canını bu yola adanmıştır. Kendini Allah'a bir adak olarak kabul eder. Dava adamı gönül verdiği dava uğruna, kendi öz nefesine kadar her şeyi feda etmeye hazırdır ve bu hususta o, çoktan aklını, nefsinin ve ruhunu ikna etmiş durumdadır.

'Hani, İmran'ın karısı, "Rabbim! Karnımdaki çocuğu sırf sana hizmet etmek üzere adadım. Benden kabul et. Şüphesiz sen hakkıyla işitensin, hakkıyla bilensin" demişti.' (Âl-i İmrân/35)

Hizmet ehli davasında sadıktır. Asla geri durmaz. İnandığı değerlere ve davasına sonuna kadar sahip çıkar. İstikametinde değişiklik olmaz. Bu dava için geçmişte mallarından ve makamlarından gözlerini kırpmadan vazgeçebilmişlerdir. Onlar Resullerini ana ve babalarından daha fazla sevmiş, tüm fedakarlıklarını göstermişlerdi. Hz. Ebubekir (RA), Hz. Muhammed (SAV)'e 'Anam babam sana feda olsun ya Resulallah' diyecek kadar gönülden bağlanmıştı. Efendimizin (SAV) tüm sözleri onlar için bir emir hükmündeydi.

Önce Peygamber Efendimiz (SAV), daha sonra da sahabe islam davası için her şeylerini feda etmiş, bu uğurda kendilerinden vazgeçmişlerdir. Sahabelerin hayatı davaya sadakatin en güzel örnekleriyle doludur. Onlar, şu ayet-i kerimeyi kendilerine şiar edindiler: "Sevdiğiniz şeylerden infak edinceye kadar asla iyiliğe eremezsiniz. Her ne infak ederseniz, şüphesiz Allah onu bilir." (Al-i İmran/92) Nefsin kötü emellerine uyan kişilerin bu noktada fedakârlık göstermesi beklenemez. Çünkü nefis doğası gereği bencildir, kendisinden başka hiçbir şey düşünmez. Bu hususta insanı yaratan yüce Allah şu uyarıda bulunmayı ihmal etmiyor: "... Kim nefsinin bencil tutkularından (ya da cimri tutumundan) korunursa; işte onlar, felah (kurtuluş) bulanlardır." (Teğabün/16)

Bilinçli bir mümin kendisinden daha fazla başkalarını düşünür. Bir kişinin daha kurtuluşuna vesile olabilmek için gece gündüz durmadan çalışır. Bunu ise hiçbir beklenti olmaksızın sadece Allah (CC) rızası için yapar. Hz. Ebubekir'in (RA) "Ya Rabbi! Benim vücudumu öyle büyüt ki cehenneme başka kimse giremesin, onların yerine sadece benimle dolsun." ifadesi, fedakarlığın hangi noktalara ulaşabileceğini göstermesi açısından eşsiz bir örnek olarak hep hafızalarda yer alacaktır.

Hizmette İtidal ve Denge Nasıl Kurulur?

Dava adamı, itidalli ve dengelidir. Dava ve hizmet çalışmaları sırasında dünyaya ait sorumluluklarından kaçmaz. Ailesini, bakmak ve gözetmekle mükellef olduklarını her an kontrolü altında tutar. Onların manevi anlamda yetişmelerine yardımcı olur ve Hakkı anlatır.

Bu anlamda dünya ve ahiret dengesini en ideal şekilde kurar.

'Gerçekten biz, her şeyi bir ölçü ve dengede yarattık.' (Kamer/49)

Nasıl Hoşgörülü ve Empatik Bir Yaklaşım İçinde Olabiliriz?

Dava adamı aynı zamanda kalplere hitap etmesi gerektiği için hoşgörü sahibidir. Dava adına yakıp yıkmaz. Onarır, tamir eder ve destekler. İnsanlara nasıl hitap edeceğini ve muamelede bulunacağını bilir. Yaklaşımı empattır. Karşısındaki anlamaya çalışır ve o doğrultuda hitabını gerçekleştirir.

'Biz gökleri, yeri ve her ikisi arasında bulunanları ancak hakka ve hikmete uygun olarak yarattık. Kıyamet günü mutlaka gelecektir. Sen şimdi güzel bir şekilde hoşgörü ile muamele et.' (Hicr/85)

Birlikte Çalışmak ve Birlik Bilinci Neden Önemlidir?

Dava adamı hizmetin ve savunduğu davanın birliktelik ve bütünlük içinde olması gerektiğinin bilincindedir. Davasında ben değil, biz görüşü hakimdir. 'Hep birlikte Allah'ın ipine (Kur'an'a) sınımsız sarılın. Parçalanıp bölünmeyin. Allah'ın size olan nimetini hatırlayın. Hani sizler birbirinize düşmanlar idiniz de o, kalplerinizi birleştirmişti. İşte onun bu nimeti sayesinde kardeşler olmuştunuz.' (Âl-i İmrân/103)

Peygamber Efendimiz (SAV) buyurmaktadır ki: "Müminler, iki el gibi devamlı birbirlerini temizlerler." (Zebidî, İthafu's-Sâde)

Ayrıca, hadis-i şeriflerde Allah yolunda birlik ve dirliğin insanı nasıl dirilttiği, yalnız kalanın ise nasıl felakete gittiği şöyle anlatılmıştır:

"Sizin cemaat halinde olmanız gerekir. Ayrılıp tek başına kalmaktan sakının. Şüphesiz şeytan, tek kalanla beraberdir (onu kolayca etkileyip, kalbine vesvese verir). İki kişiden ise çok uzak durur. Kim iman selâmeti ile ölüp cennetin tam ortasında olmak istiyorsa, cemaate yapışsın. Kimi iyilikler sevindiriyor, kötülükler üzüyorsa, o gerçek bir mümindir." (Tirmizî, Ahmed, Hakim)

"Şüphesiz Allahu Tealâ, ümmetimi dalâlet (sapık fikir ve fitne) üzerinde bir araya getirmez. Allah'ın eli (rahmet ve desteği) cemaatle birliktedir. Kim cemaatten ayrılırsa ateşe gider." (Tirmizî, Tabaranî)

"Hiç şüphesiz şeytan, cemaatten ayrılan kimseyle beraberdir. Onun içine yerleşip, istediği yola çeker." (Beyhakî, Tabaranî)

"Şüphesiz müminlerin birbirlerine yaptıkları dualar onları destekler." (Ahmed, Darimî)

Görülmektedir ki hizmetin en önemli hususlarından biri de hizmetin bireysel olarak yapılmamasıdır. Hadis ve ayetlerden anlaşıldığı üzere şeytan tek kalanla beraber olduğu için kişiyi hizmetten alıkoymaktadır.

Öfkeyi Neden Kontrol Etmeliyiz?

Önemli olan öfkeyi yenebilmektir. Dava adamı; öfke çukuruna düşmekten her an kendisini muhafaza edebilir. Ya da öfkesi Allah için olup, bunu da en dengeli şekliyle ve uygun bir metodla yanlışları düzeltmek suretiyle giderebilir. Öfkenin nefse prim vermek olduğunu bilir. Öfkeli anlarda karar vermez.

'Onlar bollukta ve darlıkta Allah yolunda harcayanlar, öfkelerini yenenler, insanları affedenlerdir.' (Âl-i İmrân/134)

Çabuk ve İsabetli Kararlar Almak Neden Önemlidir?

Dava adamı hayırda çabukluğa önem verir. Hızlı ve doğru kararlar almakta mahirdir. Peygamber Efendimiz (SAV) çok kritik dönemlerde dahi ani ve isabetli kararlar vermiştir. Mesela, Allah Resûlü, Aşab-ı kirâmın bir kısmının işkence altında bulundukları Mekke'den Habeşistan'a hicret etmelerine müsaade etmişti. İlk etapta bu durum üçüncü kişilerce anlaşılamayabilirdi. Ancak; Peygamber Efendimizin anlayışına göre onlar Habeşistan'a gitmekle, hem Mekke'deki baskıdan kurtulacaklar, hem de orada Müslümanlığı duyuracaklardı. Nitekim öyle de oldu ve Habeş kralı Necaşi bile müslüman oldu.

Nefse Hitap, Hesaba Çekiş ve Nasihat Nasıl Yapılmalıdır?

Hataları yüze vurmadan, öncelikle kendi nefesine hitap ederek başkalarına nasihat etmelidir. Hizmet ehli, tatbik ettikleri ölçüde nasihat ve tavsiyede bulunur. Uyarıcıdır. Kişilere kızmadan ve suhuletle hizmet eri olmalarını nasihat eder. Hizmet için gayretli olunmasını konusunda çevresine telkinde bulunur.

'Rabbimin vahyettiklerini size tebliğ ediyorum. Ben sizin için güvenilir bir nasihatçıyım.' (A'râf/68) 'Herkesin nefsi için mücadele ederek geleceği, kendilerine zulmedilmeksizin herkese yaptığının karşılığının eksiksiz ödeneceği günü düşün.' (Nahl/111)

Belirleyicilik ve Yön Verebilmenin Önemi Nedir?

Dava adamı, belirleyicidir. Topluma yön verici ve yol göstericidir. Aldığı aksiyonlarla bireylere ve toplumlara yön vererek gelişim ve idraklerine katkıda bulunur.

'Herkesin yöneldiği bir yön vardır. Haydi, hep hayırlara koşun, yarışın! Nerede olsanız Allah hepinizi bir araya getirir.' (Bakara/148)

İdealist ve Bilinçli Olmak Nasıl Değerlendirilmelidir?

Dava adamı idealisttir. Mükemmeli arar. Yapılan hizmetin en iyi şekilde sonuçlanması için elinden gelen gayreti tümüyle gösterir. Hedefi büyüktür. İdealize ettiği yüksek değerler için gerekli tüm tedbirleri de alır. Her şeyden önce geniş bir vizyon sahibidir. Halka hizmet eder. Halka hizmetin hakka hizmet olduğunun bilinci içerisindedir.

Hizmete Teşvik Nasıl Olmalıdır?

Hakka hizmet yolu ile ulaşmak üzere çevresine telkin ve teşvikte bulunur. Canlı ve hizmeti teşvik edici bir şekilde coşkun ve idealist mesajlar verir. 'Yoksulu yedirmek konusunda birbirinizi teşvik etmiyorsunuz.' (Fecr/18)

Çalışkanlığın Yanısıra Mücadele Vermek Gerekli mi?

Tembellikten hoşlanmaz, çalışkandır. Mücadeleden asla vazgeçmez. Her alınan nefesin ve her atılan adımın hesabını vereceğini bilir.

'Öyle ise kafirlere itaat etme, onlara karşı bu Kur'an'la büyük bir mücadele ver.' (Furkân/52)

Gelişime ve Yeniliğe Açık Olmak Neden Önemlidir?

Hizmet adamı kendini her geçen gün daha fazla geliştirme amacı içinde olmalıdır. Hizmet ve davasındaki haklılığını anlatabilmek için kendini daima bilgi ile donatır. Konunun ustalarından eksiklerini tamamlar. İlmen ve ahlaken gelişimi sürekli ve sürekli. Yeterli bilgi ve tecrübeye sâhip bulunmayan, ahlâkî ve mânevî gelişimini önemsemeyen, işinin ehli olmayan bir hizmet eri, layıkıyla ciddî bir hizmet ortaya koyamaz.

Ölçüleri Bilmek ve Uygulamak Ne Demektir?

Dava ve hizmette ölçüsü Kuran ve sünnettir. Ehli sünnet vel cemaat çizgisinde hizmete kendini adar. Prensipler ve esaslarını bu ölçüler doğrultusunda belirler ve tatbik eder.

Egolarından Sıyrılmak ve Kusurları Nefsten, Başarıyı Allah'tan Bilmek Neden Gerekli?

Mümin, kusurları nefsinden, başarıyı Allah'tan bilmelidir. Herşeyden önce benlik duygusundan kurtulamayanın hizmette muvaffak olması söz konusu bile değildir. Hizmet ehli bunun bilincindedir. Başarılarında kendisini pay sahibi görmek yerine, karşılaşılan eksikliklerde kendisine pay arar; iyiliklere hissedar olmaya çalışmaz. Çünkü iyilik ve güzellik namına ne varsa, tamamen Allah'a ait olduğunu bilir.

Cenâb-ı Hak müminlerin, Bedir Gazvesi'ndeki muzafferiyetinden bahsederken: ' (Ey habîbîm!) Savaşta onları siz öldürmediniz, fakat onları Allâh öldürdü. Attığın zaman da sen atmadın, lâkin Allâh attı.' (Enfâl/17) buyurmak sûretiyle, gerçek fâilin hakîkatte kendisi olduğunu bildirmiştir. Hizmet ve dava adamı, güç ve kudretin ancak Allâh'tan olduğuna inanarak, hizmetlerdeki başarısından dolayı nefesine bir pay çıkarmaz.

'Sana ne iyilik gelirse Allah'tandır. Sana ne kötülük gelirse kendindendir. (Ey Muhammed!) Seni insanlara bir peygamber olarak gönderdik. Şahit olarak Allah yeter.' (Nisâ/79)

Başarılar karşısında şımarmaz. Hizmetteki aksaklıklardan dolayı başkalarını suçlamaz, ayıp ve kusuru öncelikle kendinde arar. Zîrâ âyet-i kerîmede: 'Şımarma! Bil ki, Allâh şımaranları sevmez.' (Kasas/76) buyrulur.

Örnek İnsan Olmak Neden Önemli?

Hizmet insanı hareket ve davranışlarında örnek olmalıdır. Hizmetin birlikte ve bütünlük içinde yapılması gerektiğini şuurunda olup, diğer maddelerde belirtilen vasıfları taşıyarak hizmetin her aşamasında davasına sahip çıkar ve bizzat örnek olur.

Heyecanın Muhafaza Edilmesinin Hizmetteki Rolü nedir?

Her zaman dava ve hizmet heyecanını muhafaza eder. Sıkıntılar karşısında tıkanmaz, bezginlik gösteremez. Aynı zamanda da çevresindeki insanları teşvik eder, örnek oluşuyla davanın önemini ve heyecanını yaşar, heyecanını çevresine yansıtır.

Sabır, Sebat ve Azimin Önemi Nedir?

Sabır ve sebat ile hareket ederek belirlenen hedefler doğrultusunda azmeder, başarıyı müteakip, yeni bir hedef belirler. Zorluklara karşı direnç gösterir.

'Ey îmân edenler! Sabredin, sebat gösterin, hazırlıklı ve uyanık olun. Allâh'tan korkun ki başarıya erişesiniz.' (Âl-i İmrân/200)
'Sabret. Şüphesiz, Allah'ın vaadi gerçektir. Kesin imana sahip olmayanlar sakın seni gevşekliğe (ve tedirginliğe) sürüklemesinler.' (Rûm/60)

Layıkıyla Hizmet Yapmak ve İdrak Sahibi Olmak Neden Gereklidir?

Hizmeti en güzel haliyle yerine getirerek davasında başarılı olmaya çalışır. Nitekim Hak Teâlâ:

"...Biz, yaptığını en güzel şekilde yapanın amelini aslâ zâyî etmeyiz." (Kehf/30) buyurmuştur. Peygamber Efendimiz de (SAV) "Allâh Teâlâ, yaptığı işi en güzel ve sağlam bir şekilde yapan kimseyi sever." (Deylemî) buyurmuştur.

Dava adamı tam anlamıyla idrak sahibidir. Mutlak bir şuurla davasına sahip çıkacak idraka kavuşmuştur. 'Rabbinizden size gerçekleri gösteren deliller geldi. Artık kim gözünü açar hakkı idrak ederse kendi yararına, kim de (hakkın karşısında) körlük ederse kendi zararınadır.' (En'am/104)

Zamanı Nasıl Etkin Kullanabiliriz?

Hizmet insanı, planlı hareket eder. İşlerin ötesini ve sonraki aşamalarını düşünerek planlarını oluşturur. Seçimleri bilinçli ve planlıdır. Müslümanın boş vakti olmamalıdır.

İnsanın en fazla boşa harcadığı nimetlerden birisi de maalesef zamandır. Belli bir karşılığı olmadan rahat bir şekilde edindiğimiz için kolayca israf edip, genellikle hakkını veremeyiz. Ancak zaman

kadar önemli bir nimet bulunmaz. Geçen her an ve dakikanın kıymetini bilmeli ve buna göre hareket etmelidir. Çünkü geçen zaman geçmiştir. Bir daha geri gelmesi de mümkün değildir. Ancak Allah'ın davası yolunda harcadığımız vakit geri kazanılmış sayılır. Bunu böyle bilmek gerekir. Müslümanın boş vakti yoktur, olmamalıdır. Boş diye nitelendirilen zamanlar, aslında ziyan edilen, boşa harcanan zamanlardır. Oysa ki bu sure içerisinde Allah'ın adını, şanını ve emirlerini en ücra köşelerdeki insanlara ulaştırabilsek, ne kadar büyük görev ifa etmiş olabileceğimizi hayal bile etmek mümkün değildir. Her Müslüman, islamı bilmeyenlere İslami hakikatleri anlatsa, bütün insanlık bu hakikatlerden haberdar olacaktır.

Hizmet ehli, zamanın ihtiyaçlarını bilir. Çözüm önerilerini zamanın ihtiyaçlarını gözeterek belirler. Yani ihtiyaçları önceliklerine göre belirleyerek planlarını oluşturur.

İstişare ve Tevekkül Nasıl Yapılmalıdır?

Hizmet adamı, istişare eder, karar ve planlarını istişare ile alır ve gerçekleştirir. Deneme yanılma yöntemini benimsemez. O işten anlayan ehil insanları bulur. İstişare hususunda Hz. Ömer (RA) örneğini unutmamak gerekir. O, hükmünü Kur'an ve sünnette bulamadığı konularda hemen karar vermezdi. Sahâbe-i kirâm ile uzun istişareler yapardı. Bu istişarelerin bazen haftalarca sürdüğü nakledilir. Sonunda genellikle ittifakla karara varırlardı. Hz. Ömer (RA), istişarenin sağlıklı olması için sahâbe-i kiramdan birçok kimsenin Medine dışına yerleşmesine dahi izin vermemişti. Aynı zamanda da dava adamı her işine azmederek başlar ve daha sonra Allahu zülcelale tevekkül eder. Ona sığınır ve dayanır.

'Senden önce de ancak, kendilerine vahyettiğimiz birtakım erkekleri peygamber olarak gönderdik. Eğer bilmiyorsanız ilim sahiplerine sorun.' (Ali İmran/159)

'Allah'ın rahmeti sayesinde sen onlara karşı yumuşak davrandın. Eğer kaba, katı yürekli olsaydın, onlar senin etrafından dağılıp giderlerdi. Artık sen onları affet. Onlar için Allah'tan bağışlama dile. İş konusunda onlarla müşavere et. Bir kere de karar verip azmettin mi, artık Allah'a tevekkül et, (ona dayanıp güven). Şüphesiz Allah, tevekkül edenleri sever.' (Nahl/43)

Hayrı Gözeticilik Nedir?

Hizmet adamı, her hareketinde hayrı gözetir. İyilik ve hayrı tavsiye eden, güzelliği emreden bir tutum içerisinde. 'Haydi, hep hayırlara koşun, yarışın! Nerede olursanız Allah hepinizi bir araya getirir. Şüphesiz, Allah'ın gücü her şeye hakkıyla yeter.' (Bakara/148)

Ciddiyet, Vakar ve Sorumluluk Taşımanın Önemi Nedir?

İşin ciddiyetine vakıftır. Tavrında ve düşüncelerinde netlik hallerine ve davranışlarına yansımıştır. Sorumluluk sahibidir. Mesuliyetinin farkındalığında hareket eder, haklı davasına söz getirecek şüpheli hal ve davranışlardan kaçınır. 'Rahmân'ın kulları,

yeryüzünde vakar ve tevazu ile yürüyen kimselerdir. Cahiller onlara laf attıkları zaman, "selâm!" der (geçer)ler.' (Furkân/63)

Kulluk Bilinci Nasıl Olmalıdır?

Hizmet ehli, kulluk şuuru içerindedirler. Kulluğun ve hizmetin sırrına ererler. Onlar için en büyük haz, Allah'a kulluk etmek, kullarına da hizmet etmektir. 'İşte sizin Rabbiniz Allah. Ondan başka hiçbir ilah yoktur. O her şeyin yaratıcısıdır. Öyle ise O'na kulluk edin. O her şeye vekil (her şeyi yöneten, görüp gözeten)dir.' (En'âm/102)

Objektif Bir Değerlendirme Nasıl Olmalıdır?

Dava adamı suizanla hareket etmez. Duyumlarını inceleyerek değerlendirir. Mümkün olduğunca objektif olarak hareket eder. Aynı zamanda hareketlerini Kur'an ve sünnet süzgecinden geçirmeyi ihmal etmez.

Yardım ve Himmet İçin Talepkar Olmak Gerekir mi?

Dava adamı hedefe ulaşabilmek için Allahu Zülcelal'den yardım diler. Neticenin hayırlı olması için talepte bulunur. Sadatı kiramdan himmet ister. Her an zikir ve dua halindedir. Müslümanlar için hayır duada bulunan, duası müstecâb, ehli dua olan salihlere yakın olur ve dualarını alır.

Uhuvvet Nedir?

İslâmî hizmetlerde görev alanlar arasında en kâmil manada uhuvveti tesis eder. Uhuvvet, ashabın birbirine muhabbeti gibi demektir. Karşılıklı muhabbet, hoşgörüyü, itimat ve yardımlaşma esaslarına riayet eder.

'Allahu Teala buyuruyor ki: Benim için birbirini sevenleri, birbirini arayıp soranları, birbirini ziyaret edenleri, birbirine ikramda bulunanları, biraraya gelip meclis kuranları muhakkak ben de severim.' (Ahmed,Hakim)

Hizmette Baş Olma Kaygısı Duyulur mu?

Dava adamının baş olma ya da en önde olma gibi bir kaygı ve endişesi bulunmaz. Önemli olan Allah (CC) için hizmettir. Ön saf ile arka saf, onun nezdinde farklı değildir. Diğer yandan, iltifat ve hitabette kullanılan ünvanlara da değer vermez.

Hizmette Merhamet Neden Gerekir?

Şefkat ve merhamet; hizmet ehli dava adamının tabiatı haline gelmiştir. '(Mûsâ), "Ey Rabbim! Beni ve kardeşimi bağışla. Bizi kendi rahmetine sok. Sen merhametlilerin en merhametlisin" dedi. '(Araf/151)

Şükretmek, İtaat Etmek Ve Dürüst Olmanın Hizmetteki Önemi Nedir?

Mümin, haklı davasında hizmetin kendisine nasip olmasını müteakiben

Allah'a kendisini vesile kıldığı için Őukreder.

Allahu Zülcelal'in ve Rasulullah'a (SAV)'in emirlerine uygun hareket eder. Alacağı aksiyonların bu emir ve tavsiyelerle çeliŐmemesine son derece dikkat eder.

Verdiği sözde durur, ahde vefa gösterir, cömert, cesur, doğru sözlü, güvenilir ve Őahsiyet sahibidir. Kısacası Peygamber ahlâkıyla ahlâklanmak onun Őiarıdır.

İlim Sahibi Olmak Neden Gereklidir?

Hizmet ehli olabilmek için ilim ehli olmak gerekir. Cahilin kendisine faydası olmadığı gibi, başkalarına değil fayda, zarar vermesinden korkulur. Bu nedenle kendini hizmete adayan bir mümin mutlaka ilmini arttırmalı ve bu yönde çalışmalar yapmalıdır. Bu nedenle pek çok İslam alimi ilim tahsili yolunda hayatını harcamıştır.

İlim sahibi olmaya çalışmak, öğrenmek ve okumak, her müslüman erkek ve kadın için bir görevdir. İnananlar olarak dinî görevlerimizi yerine getirecek, helâl ile haramı, hak ile bâtılı birbirinden ayıracak kadar bilgi sahibi olmamız farzdır. Yüce Allah'ın Kur'an-ı Kerim'de ilk emri "Oku" olmuştur. "Yaratan Rabbinin adı ile oku" (Alak/1) ayeti okumanın, öğrenmenin önemine işaret etmektedir. Nitekim, Peygamber Efendimiz (SAV) de Şöyle buyurmuştur: "İlim öğrenmek her müslüman erkek ve kadına farzdır." (İbn Mâce)

Peygamber Efendimiz (SAV) bir hadisi Şerifinde ise 'Nefsini (kendini) bilen Rabbin bilir.' buyurmaktadır. Allah bize kendini bildirmeyi gaye edinmiŐtir. Bizlere de bunu öğütlemektedir. Ayrıca, 'Ben, cinleri ve insanları yalnızca bana kulluk etsinler diye yarattım.' (Zariyat/56) buyurularak, yaratılıŐ gayemiz belirtilmektedir.

Hizmet Ehlinin İlim Sahibi Olması Neden Önemlidir?

Tüm ilimler Rabbimizi bilmeye yönelik olmalıdır. Allahu Zülcelal, Alim ismiyle her Şeyi bilici ve kudret sahibidir. İlim sahibi olan Allahu Zülcelal, bizlerin de ilim sahibi olarak kendini tanımamızı istemektedir. Kuran-ı Kerimde ilmin önemi vurgulanmıŐ, pek çok yerde kendilerine ilim verilenler ifadesinin yanı sıra ilim sahiplerinin üstünlüğü vurgulanmıştır. Bir kudsi hadiste Alimlerin mürekkebi ile Őehitlerin kanı mukayese edilmiş, alimlerin mürekkebinin ağır basacağı ifade edilmiştir.

Kişinin kendisini bilmesi, nefsinin bilmesi demektir. Nefsini bilen Rabbin tanıdı ifadesi pek çok tasavvuf ehlince deđerlendirilmiŐtir. Bir ayet-i kerimede 'Göklerde ve yerde gizlenenini açığa çıkaran ve sizin gizlediğiniz ve açığa vurduğunuz Şeyleri bilen Allah'a niçin secde etmezler?' (Neml/25), buyurulmaktadır. Yani, Allah kulundan açığa çıkan Şeyleri ve kullarında olduğu halde kendisinde bulunduğunu bilmediği Şeyleri, yani tüm gizli Şeyleri bilir denilerek, Allah'ın Alim sıfatı belirtilmektedir.

Bu noktada Allah kulun kendi içinde sakladığı, hatta kendisinin bile haberdar olamadığı şeyleri kul için Ya Habir (CC) sıfatıyla açığa çıkarmaya her an devam etmektedir. Bu konuyu tasavvuf ehli zatlar; tıpkı hastalığı için doktora giden bir kimsenin durumuna benzeterek; ilgili şahsın hastalığının ne olduğunu, vücudunda neyin saklı olduğunu bilmemesine, ancak doktorun onu açığa çıkarmasına benzetmektedirler.

İşte Allahu Zülcelal bu şekilde yaratıkların nefislerinde pek çok şeyi gizlemiştir. Bu aynen bir hastanın, doktora müracaat edip hastalıklarının doktor tarafından kendisine bildirilmesine benzer. O halde Allah (CC) alimdir. İlim sahibidir. O halde ilim sahibini tanımak da ancak ilim öğrenmekle olur.

Allah'ı (CC) Hakkıyla Bilmek Ne Demektir?

İlimden maksat; bireyin dünya ve ahiret hayatında kendisinden faydalandığı ve başkalarına da faydalı olduğu her ilimdir. Özellikle insanı evrenin, hayatın ve eşyanın değişmez kanunlarının Yaratıcısına bağlayan ilimdir. İlimden maksat; kişinin kendini (nefsini) tanıması ve Rabbini bilmesidir. Çünkü insanın öğrendiği ve keşfettiği tüm bilgilerin biricik kaynağı ve mercii ancak Allahu Zülcelal'dir. Görülüyor ki ilimden nihai maksad Allah'ı bilmektir. İşte Allahu Zülcelal'den hakkıyla korkanlar; bu maksat, bilinç ve şuura sahip olan hakiki ilim sahibi Allah dostlarıdır.

Hak ve Batıl Ayrımında İlmin Önemi Nedir?

Dinimiz, âlimin izzet ve haysiyetini korumuş ve ona gereken statüyü vermiştir. "...Allah'ın kulları arasında ondan en çok korkan âlimlerdir. " (Fâtır/28) "Bilmiyorsanız ilim erbâbına sorunuz. " (Nahl/43) ayetleriyle, Kur'an'ın ilim sahipleri hakkındaki hükmü en açık bir şekilde belirtilmiştir. Buraya kadar anladık ki ilim sahibi olmak büyük bir gereklilik, hatta farz. İşte bu noktada ilim sahibi olmak için gereken ne varsa yapmamız gerekiyor.

Önemle vurguladığımız üzere ilim sahibi oldukça Hak bilinecek, bu sayede Hak ve batıl ayrımı yapılabilecektir. Böylece helal ve haram ayrımı konusunda bilgi sahibi olan mümin, imanın üstünlüğünü idrak edecek, küfrün çirkinliğini görecektir.

İlmin Zarureti Nedir? Bu Konuda Nasıl Şuurlanmalıyız?

Başkalarına muhtaç oldukları şeyleri öğretmek için ilim öğrenmek de sünnettir, bir ibadettir. Ancak başkalarına karşı övünmek için, kendisini üstün göstermek maksadıyla edinilmiş bilgi ise kişiyi hüsrana uğratıp, manevi hastalıklara sebep vereceği için kişiye fayda yerine zarar verecektir. İlim öğrenmek hem birey, hem de toplum için büyük bir zarurettir. Zaruret miktarı ilim öğrenmek, bir İslâm toplumunun bütün bireylerine yönelik bir farzdır. Ancak ilimlerin bir kısmı, her bir birey için gerekli olduğundan bu kısmın öğrenilmesi bir farz-ı ayn'dır. Herkesin öğrenip bilmesi ve onu tatbik etmesi gerekmektedir.

İlimlerin bir diğerk bölümü de her birey için değıl, toplumsal hayat için gereklilik olduğundan öğrenilmesi de bir farz-ı kifayedir. Tıp, harp ve teknik ilimlerde olduğu gibi. Toplumda belli bir kesimin uğraşması ile bu farz yerine getirilmiş olur. Diğerk yandan; her meslek sahibi için, o meslekle ilgili dinî konuları bilmek çok önemlidir. Özellikle ticaretle uğraşan kişilerin ticaretle ilgili helal ve haram gibi işleri öğrenmede öncelik göstermeleri gerekmektedir. İslâm kadınlarının, abdest, namaz ve oruç gibi dinle ilgili bir kısım meseleleri ya kocaları ve mahremleri aracılığı ile öğrenmeye çalışmaları gerekmektedir.

Her şeyden önce ilim kuru bilgi yığını demek değildir elbet. Helal ile haramı, iman ile küfrü fark etmek, bu doğrultuda bilinçlenmek, kainattaki her şeyin Allahu Zülcelal'in ilminden ve kudretinden meydana gelmiş olduğunun şuurunda olmak demektir.

İlim Öğrenene Melekler Nasıl Kanat Geriyor?

"Ebû Derda (RA) anlatıyor: "Allah Resûlü'nü (SAV) şöyle derken dinledim: "Kim ilim tahsili için yola koyulursa Allah onun için cennete giden yolu kolaylaştırır". Melekler, yaptığı işten dolayı duydukları hoşnutluğu belirtmek üzere ilim öğrenenin üzerine kanatlarını gererler. Göktekiler ve sudaki balıklara varıncaya kadar yeryüzünde yaşayan tüm canlılar ilim öğrenen kimse için mağfiredilerler. Alimin, ibadetle meşgul olan (âbid) kimseye olan üstünlüğü, ayın diğerk yıldızlara olan üstünlüğü gibidir. Alimler Peygamberlerin varisleridir. Peygamberler ne dinar ne de dirhem miras bırakmazlar. Peygamberler miras olarak sadece ilim bırakırlar. Kim ilmi elde ederse büyük bir pay ele geçirmiş olur." (Ebû Davud, Tirmizî, İbn Mâce, Beyhaki, İbn Hibban)

Peygamber Efendimizin (SAV) Mirası Ne İdi?

Bir rivayette; Hz. Peygamber'in vefatından sonra Ebû Zerr (RA), bir gün Medine'nin çarşılarını dolaşıyordu. İnsanları kargaşalı bir halde gördü. Dünya hayatı onları iyiden iyiye meşgul etmiş, hayat meşgalesi onlara egemen olmuş, akıl ve duygularını esir almıştı. Ebû Zerr (RA), dünya hayatının müslümanları bu derece meşgul etmesinden endişeye kapıldı. İnsanlara seslendi:

İnsanlar! Şimdi mescitte Muhammed'in mirası dağıtılırken siz mal ve ticarete kendinizi kaptırmış ne yapıyorsunuz.. Bu söz üzerine insanlar derhal mescide koşuştular. Ancak mescitte rüku ve secde eden, ibadet edenlerle birlikte, ilim öğretene alim ve ilim öğrenen öğrenciler ve fıkıh öğretene fakih ve fıkıh öğrenen öğrencilerden başka bir şey göremediler. Derhal homurdana homurdana geldikleri gibi ökçeleri üzere geri döndüler. Ebû Zerr'e (RA):

Mescitte, söylediğinden bir şey göremedik, dediler.

Ebû Zerr (RA): Muhammed'in mirası işte odur, cevabını verdi.

İlim Öğrenmenin Pratik Yolları ve Öneriler Nelerdir?

Her şeyden önce bilmek için OKU'mak gerekiyor. Dinimizde okumak müslüman olmanın en önemli faaliyetlerinden biridir. Yaradılış gayemizi, dünya ve ahret hayatına yönelik bilgi ve donanıma yönelik çalışmalarda bulunmak, ilim meclislerinde bulunmak, bilenlerle

sohbet etmek, güvenilir kaynaklardan bilgi edinmek, edinilen bilgiyi hayata aktarmak ve tatbik etmek, okunacak kaynakları belirlemek, belli bir plana göre okumayı gerçekleştirmek, edinilen bilgileri tefekkür etmek ve bu bilginin hayatımızdaki karşılıklarının bularak mevcut durum ile olması gereken arasında mukayese etmek ve bu hedeflerin belli bir plan dahilinde hayata geçirmek, edinilen bilginin Kuran ve hadisleri ölçü alarak değerlendirmek, tatbik etmek ilim öğrenme yolunda unutulmaması gereken önemli temel prensiplerden bazılarıdır.

Allahu Zülcelal bizleri okuyan, yaradılış gayesini idrak edenlerden, bilgiyi bir yük olarak taşımadan hayata geçirenlerden eylesin.
(Amin)

Peygamberimiz Neden Ümmetine Düşküdü?

'Ey insanlar, size kendi içinizden öyle bir peygamber geldi ki, sizin sıkıntıya uğramanız ona pek ağır gelir. O size çok düşkün, mü'minlere çok şefkatli, çok merhametlidir.' (Tevbe/128-129) Söz konusu âyet Peygamber Efendimiz (SAV)'in bizlere olan düşkünlüğünü, bizler için nasıl endişelendiğini, sıkıntılarımıza dayanamadığını, bunların kendisine pek ağır geldiğini, mü'minlere olan şefkatini ve merhametini çarpıcı bir şekilde ifade etmektedir. Bu derece şefkat ve merhamete insanlık tarihinde rastlamak mümkün değildir. Engin rahmeti öyle boyutlara ulaşmıştır ki inkâr edenlerin bile hidayete ermeleri için çabalamıştır. Allahü Zülcelal Kur'an'da şöyle buyurmuştur: "Bu söze (Kur'an'a) inanmıyorlar diye neredeyse kendini telef edip bitireceksin" (Kehf/6; Şuarâ/3)

Peygamber Efendimiz (SAV) puta tapan bir toplumda tevhid inancını insanlara açıklamaya çalışmıştır. Huzur ve kurtuluş kaynağı olan iman konusunda uyarılarda bulunmuş, insanları ateşe, küfre ve cehenneme düşmekten korumaya çalışmıştır. Bu nedenle, yaşamında da bizleri dünya ve ahiret ateşinden kurtarmak için nice çile, eziyet ve zorluklara katlanmıştır. Bir hadis-i şeriflerinde; "Benimle sizin misaliniz, ateş yakan bir adamın misali gibidir ki; hemen pervaneler, kelebekler o ateşin içine düşmeye başlarlar. O bunları kovar. Ben de ateşten korumak için sizin eteğinizden tutuyorum. Halbuki siz elimden kaçırıyorsunuz." buyurmuştur. (Buhari, Müslim) Tüm zorluklara rağmen beddua için elini açmamıştır. Zira O (sallallahu aleyhi ve sellem), lanet etmek için değil alemlere rahmet olarak gönderilmiştir. (Müslim, Buharî)

Ümmetini cehennem azabına götüren bir yola düşmemesi için bir baba şefkatinin ötesinde ikaz eden Allah Resûlü, bizlerin hep hayırlara, güzelliklere kavuşması hususunda hep ısrarlı olmuştur. Nitekim Şefkat Peygamberi (SAV) ümmetine olan bu düşkünlüğünü şöyle ifade etmişti: "Hiç şüphesiz ben size bir babanın evlatlarına olan durumu gibiyim." (Ebu Davud, Beyhaki)

Onun düşkünlüğü sadece dönemindeki insanları değil, kıyamete kadar gelip geçecek bütün ümmetini de kapsamaktaydı. Bu düşkünlüğü onu her gece sabahlara kadar ümmeti için dualarla Rabbine yakarmasına neden olurdu. Bir gün, Peygamberimiz ellerini kaldırmış, "Allahım,

ümmetimi koru, ümmetime acı!" diye ağlayarak dua ederken, Yüce Allah (CC), Cebrail'e buyurdu ki: "Ey Cebrail! Gerçi Rabbin her şeyi bilir; ama sen git, Muhammed'e niçin ağladığını sor." Cebrail geldiğinde, Peygamberimiz, ona, ümmeti için ağladığını söyledi. Cebrail Allah (CC)huzuruna dönüp durumu anlattı. Yüce Allah (CC)buyurdu ki: "Ey Cebrail, Muhammed'e git ve şunu söyle: Biz seni ümmetin hakkında hoşnut edeceğiz ve asla üzmeyeceğiz." (Müslim)

Allah Resûlü, müminlere kendi nefislerinden daha yakın ve önceliklidir. İnananlara dünya ve ahirette hayırlarına olanı göstermiştir. Bir hadis-i şerifte; "Ben mü'minlere kendi öz canlarından daha yakınım." İsterseniz şu âyeti okuyun: "Allah Resûlü, müminlere kendi canlarından daha azizdir." (Ahzab/6) buyurmuş ve sonra da sözüne şöyle devam etmiştir: "Kim bir mal bırakırsa o akrabalarınınadır. Fakat kim de bir borç veya bakıma muhtaç kimse bırakarak giderse borcunun ödenmesi ve geride kalanların bakımı bana aittir." (Buhârî,Müslim)

Yine harp meydanında dişi kırılıp yüzüne miğferinin bir parçası saplandığı ve yüzünden dökülen kan yere düşeceği esnada, hemen ellerini kaldırarak "Allah'ım kavmime hidayet et, çünkü onlar (beni) bilmiyorlar" (Buhari, Müslim) niyazıyla kâfirlerin başına gelmesi muhtemel bir belayı önlemişti. Miraç'ta bile ümmetini düşünen ve dönüp gelen Efendimiz (SAV), ümmetine cennette ve Cenab-ı Hakk'ın cemalini müşahade etmede de rehberlik yapacaktır.

Peygamber Efendimiz (SAV), ashabına hitap ederek imkanı yerinde olanların hac yapmalarının farz olduğunu bildirmiş ve hac görevini yerine getirmelerini istemişti. Orada bulunanlardan biri "Her sene mi hac yapacağız? diye sormuş Allah Resûlü (SAV), sessiz kalmıştı. Bunun üzerine soru soran kimse üç kere sorusunu tekrar eder. Sonunda Peygamber Efendimiz (SAV): "Eğer evet deseydim her sene hac yapmanız farz olacaktı ve siz de buna güç yetiremeyecektiniz." buyurarak ümmetinin altından kalkamayacağı bir hükmün farz kılınmasını istememiştir. (Müslim)

"Eğer ümmetime zorluk vereceğimden çekinmeseydim, her namazın başında onlara misvak kullanmalarını emrederdim." buyurmuşlardı. (Buhârî, Müslim) Bu ve benzeri pek çok örnek Peygamber Efendimizin (SAV) ümmetine zorluk gelmemesi için kolay olanı ümmeti adına tercih etmesinden gelmekteydi.

Bir diğer hadis-i şerifte ; "Rabbimin nezdinden bir melek geldi ve ümmetimin yarısını Cenab-ı Allah cennete koymak ile şefaathet arasında bir tercih yapmamı istedi. Ben şefaathet tercih ettim. Zira şefaathet daha umumi ve kifayettir. Siz bu şefaathetin ümmetimin müttakilerine mi olduğunu sanıyorsunuz. Hayır! O ümmetimin hata ve günah işlemiş, günahlarla kirlenmiş olanları içindir." (İbn-i Mace, Ahmed b. Hanbel) Her peygamber Allah Teâlâ'nın reddetmeyeceği duasını dünyada iken yapmış ve bu hakkını kullanmıştır. Sevgili Peygamberimiz (SAV)ise reddedilmeyecek duasını, kıyamet gününde ümmetine şefaathet etmek üzere âhirete saklamış ve böylece ümmetini ne kadar çok sevdiğini göstermiştir.

Mahşer günü, güneşin iyice yaklaşmasıyla kan ter içinde kalan insanoğlu şefaathet edecek birini arayacak, öncelikle insanlığın babası

Hız. Adem'e koşacak. Hız. Adem, kendisinin böyle bir hususiyetinin olmadığını söyleyerek insanları Hız. Nuh'a gönderecek; Hız. Nuh, Hız. Musa'ya; Hız. Musa'da Hız. İsa'ya gönderecek. Hız. İsa da bu hususiyetin Hız. Muhammed'e ait olduğunu söyleyerek onları Peygamber Efendimiz'e (SAV)gönderecek. Zira o gün herkes kendi derdine düşecek ulü'l-azm olan peygamberler bile "nefsi nefsi" diyecek, kendilerinin umum insanlığa şefaata etme gibi bir yetkilerinin olmadığını söyleyeceklerdir. (Buhari,Tirmizi) Mahşer yerinin o azametli ortamından kaçmaya çalışan insanlık, Peygamber Efendimiz'in (SAV)kapısına dayanacak ve ondan şefaata etmesini isteyecek. Allah Resûlü, arşın altına gidip Yüce Mevla'ya secde ederek O'nun ilham ettiğı dualarla rabbini tesbih edecek yakarışa geçecek ve kendisine vaad edilen umum insanlar için şefaata etme yetkisinin yerine getirilmesini, kendisine lutfedilmesini isteyecek, Peygamber Efendimizin hiçbir varlığa nasip olmayan fazilet ve şerefi bütün insanlığa gösterilerek insanlar arasında hüküm verilerek mahşer yerinde dehşet içinde beklemenin ızdırabından Allah'ın şefaata ve rahmeti ile kurtulacaklardır.

Allah Resûlü (SAV), ümmetinden bir kısmının cehenneme gireceğini duyduğı an mahşer meydanında secdeye kapanıp "Ümmetim! Ümmetim!" diye yakarışa geçecek, O'na "Artık başını kaldır! Şefaata et, şefaatin kabul edilecek!" deninceye kadar başını yerden kaldırmayacaktır. (Buhari,Müslim,Tirmizi) Böylelikle iman edenler Allah'ın (CC)izniyle Peygamberimizin şefaatine nail olabileceklerdir. Bu hususta Peygamber Efendimiz'e (SAV) kimlere şefaata edeceği sorulduğunda "Benim şefaatem dili kalbini tasdik ederek yürekten kelime-i tevhidi getirenleredir." buyurarak samimi olarak La ilahe illallah Muhammedün Resûlüallah diyenlerin şefaatten mahrum bırakılmayacaklarını bildirmiştir. (Buhari, Müslim) Bu ne büyük bir şeref ve üstünlüktür iman edenler için değil mi?

Peki Peygamber Efendimizin (SAV) bizlere olan düşkünlüğü bu boyutlarda iken bizler nasıl bir davranış içerisinde olmalıyız? Bizleri Peygamber Efendimizin sevgisinden alıkoyan nedir? Neden gereğı gibi ona uyamıyoruz?

Bir hadiste Peygamber Efendimiz (SAV) şöyle buyuruyor: 'Beni nefsinizden, anne babanızdan, eşinizden daha çok sevmedikçe kamil iman sahibi olamazsınız.' Demek ki nefsimiz bizi bırakmıyor. Sahabeler, Efendimizi çok fazla seviyor ve her hal ve davranışlarında kendisine mutabaat yapıyorlardı. Bu noktada oturup nasıl daha iyi bir mümin olabilirim diye düşünmemiz gerekiyor. Bir mümin olarak bu kadar ilgi, özen ve düşkünlüğe karşılık Peygamberimize yaraşır bir ümmetin bireyi olarak üzerimize düşen vazifelerimizi yerine getirmemiz şarttır.

Kuran ve hadisler ışığı altında yaşamımızı Peygamber Efendimizin (SAV) açıkladığı islam doğrultusunda planlamalı, eksiklerimizi araştırıp, öğrenmeli ve gidermeye çalışmalıyız. Bilmediğimiz hususları da alimlerden ve Allah dostlarından öğrenmeliyiz. Peygamberimizin (SAV) bizlere olan bu düşkünlüğünü unutmadan salavatlarla onu anmalı ve Rabbimize böyle bir Peygambere ümmet olmayı nasip ettiğı için şükretmeliyiz. Allahü Zülcelal hepimize rahmet ve merhametiyle muamelede bulunarak Peygamber Efendimizin şefaatine nail kılsın. (Amin)

Kalp Temizliği, Ahlaki Tekamül ve Namaz İlişkisi Nedir?

Kalp, kişide gözle görülemeyen özel bir kuvvettir. Diğer bir ifadeyle gönülden bahsediyoruz. Bedenimizdeki tüm organlar gönül diye bildiğimiz kalbin emri altında toplanmıştır. İnanan da, inanmayan da, ahlaklı olan da, ahaksız olan da kalbin ta kendisidir.

İşte bu nedenle kalbin temizlenmesi ve ardından da bu temizliğin sürekli hale getirilmesi şarttır. Kalbi temizlemek için riyazet ve mücahede lazımdır. Riyazet, nefsin arzularını yapmamaktır. Nefis, haramları ve yanlışlara meyleder. Bu yüzden haram ve mekruhlardan, yapılması uygun olmayan davranışlardan kaçınmak gerekmektedir. Mücahede ise nefsin istemediği şeyleri yapmak demektir. Nefsimiz, iyi olanı ve ibadeti yapmak istemez. Bunun için de iyilikleri çoğaltarak ve ibadet ederek kalbi temizlemekten başka çare yoktur.

Günahlar kalbi karartır. Diğer yandan da farzların yerine getirilmemesi, ibadetlerin aksatılması da günahlara karşı müminlerin dayanıklılığını azaltmaktadır. En önemli farz ibadeti namazdır. Namazın farziyeti açıkça Kuran-ı Kerimde bildirilmiştir. Dolayısıyla namazı küçümseyerek sen kalbime bak tarzı yaklaşımlar eksik ve hatalıdır. Çünkü kalbin durumu yapılan iyilik, ibadet ve farzların yerine getirilmesiyle belirlenir. Üstelik günahlar içindeyken bile sadece kalbime bak, bu yeterli demek yanlıştır.

Bir hadis-i şerifte şöyle buyurulmaktadır: 'Bir kimse, günah işlediği zaman kalbinde siyah bir nokta oluşur. Eğer tevbe ederse, o leke silinir. Tевbe etmeyip tekrar günah işlerse, o leke büyür ve kalbin tamamını kaplar, kalp, kapkara olur.' (Harâiti) İmam-ı Rabbani hazretleri buyuruyor ki: Allahü teâlânın emirlerini yapmamak kalbin bozuk olmasındandır. Kalbin bozuk olması, dine tam inanmamaktır. İmanın alameti, dinin emirlerini severek yapmaktır. Kalp, sevgi yeridir. Sevgi bulunmayan bir kalp ölmüş demektir. Kalpte, ya dünya sevgisi veya Allah sevgisi bulunur.

Allah'ı anarak, ibadet yaparak, kalpten dünya sevgisi çıkarılınca, kalp temiz olur. Bu temiz kalbe, Allah sevgisi, kendiliğinden dolar. Günah işleyince, kalp kararır, hastalanır, dünya sevgisi yerleşir ve Allah sevgisi gider. Kalbin bu hali, bir şişeye benzer. Su doldurunca, havası çıkar. Suyu boşaltınca, hava kendiliğinden dolar. Bir bardaktaki hava çıkmadıkça içine su girmez. İçine su koyunca da, bu suyu çıkarmadan başka şey koyulmaz. Kalp de bardak gibidir. Kalbi Allah sevgisiyle doldurmak için, başka her şeyi temizlemek lazımdır. Bir kalpte iki veya daha fazla sevgi bulunamaz. Kur'an-ı kerimde, 'Allah, insanın içinde iki kalp yaratmamıştır.' buyuruluyor. (Ahzab/4)

Hadika'da buyuruluyor ki: Haram işleyenlerin, sen kalbime bak, kalbim temiz demeleri yanlıştır. Kendini ve Müslümanları aldatmaktır. Ancak dinin emir ve yasaklarına uyanın kalbi temiz olur. Peygamber efendimiz (SAV) 'Günaha devam edenlerin zamanla kalbi mühürlenir. O, artık sevap işleyemez olur.' buyuruyor. (Bezzar) Kalbin Allahü teâlâdan başka şeyleri sevmesi onu karartır,

paslandırır. Bu pası temizlemek lazımdır. Temizleyicilerin en iyisi sünnet-i seniyyeye uymaktır. Sünnet-i seniyyeye uymak, nefsin kalbi karartan isteklerini yok eder.

Peygamber Efendimiz (SAV) buyuruyor ki: 'Kıyamet günü kulun ilk sorguya çekileceği ibadet namazdır. Namaz düzgün ise, diğer amelleri kabul edilir. Namaz düzgün değilse, hiçbir ameli kabul edilmez.' (Taberani) 'Namaz kılmayanın ibadetleri kabul olmaz.' (Ebu Nuaym) 'Namaz dinin direğidir, namazı terk eden dinini yıkmış olur.' (Beyheki)

Peygamberimiz (SAV), "Kim sabah namazını kılsa, Allah'ın garantisi altındadır" (Kütüb-i Sitte) Allah (c.c.), Kur'ân-ı Kerim'de: "... Muhakkak namaz, hayasızlıktan ve kötülükten alıkoyar." (Ankebût/45) buyuruyor.

Görülüyor ki, namaz kişiyi kötülüklerden uzak tutarak, ahlaki anlamda kişiyi yüceltiyor. Kişi namaz kılmaya devam ettiği halde ahlaki anlamda olumlu yönde gelişme göremiyorsa, bu durumun sorumlusunun kendisi olduğunu bilmelidir. Nitekim Maûn sûresinde Allah (CC) "... veyl olsun o namaz kılanlara! Onlar ki kıldıkları namazdan gafilirdirler." (Maûn/4-5) buyurur. Anlaşıyor ki; namazda, insanı kötülüklerden koruyan bir kuvvet vardır. Bu kuvvet öyle bir kuvvettir ki, hakkıyla eda edilmediği zaman kul kendini günahlara karşı maalesef koruyamamaktadır.

Peygamber Efendimizin (SAV) gözümün nuru diye ifade ettiği namaz Allahu Zül Celal'in açık bir emri olup, her durum ve şart altında mutlaka yerine getirilmelidir. Mümin namazını dosdoğru kılmaya çalışmalı, iyiliği doğruluğu kendine şiar edinirken, kötülükten kaçınmalıdır. Tüm bu koşullar yerine getirildikçe kalp üzerindeki kirler bir bir azalacak, bu sayede de namazın hikmeti ve sonuçları yaşanabilecektir. Rasulullah (SAV) şöyle buyurmuştur: 'Ne dersiniz, birinizin kapısı önünde bir nehir olsa, o kimse bu nehirde günde beş defa yıkansa kir diye hiçbir şeyi kalır mı?' Ashap; 'Kir namına hiçbir şey kalmaz' dediler. Rasulullah (SAV) de 'İşte beş vakit namaz da böyledir. Allah bunlar sayesinde günahları siler.' (Buhari, Müslim, Tirmizi, Nesai)

O halde namaz ve gönül temizliği arasında birebir ilişki bulunmaktadır. Zaten Allahu Zülcelal de insanlara faydası olanı emretmiş, doğru yoldan ayıracak tüm tali yolları kapatmış ve yasaklamıştır. İşte kalp temizliği için en büyük araç bizzat Peygamber Efendimizin de (SAV) uyguladığı namaz olmuştur. Kişi hakkını vererek ve dosdoğru kıldığı taktirde namazın ahlak üzerindeki değişimlerine bizzat şahit olur. Bunun için ise namazın doğru ikame edilerek, namazdan gafil olmamak gerekmektedir. Namaz bir ölçüdür. Bu ölçünün doğru ölçülmesi de doğru sonuçlar getirecektir. Allahu Zülcelal müminler hakkında; 'Onlar ki gaybe iman edip namazı dosdoğru kılarlar' (Bakara/3) Kıyamet günü insan, ilk olarak namazdan sorguya çekilecektir. Eğer namaz ibadeti tam olursa, diğer amellerin de namazla birlikte kabulüne vesile olacaktır inşallah. (amin)

Dinimizin Direği Namaz Neden Gerekli?

İslam dininin en önemli şartlarından birisi, Allahu Zülcelal'in miraçta Hz. Peygamber (SAV) vasıtası ile bütün mü'min kullarının üzerine beş vakit olarak farz kılmış olduğu, insanları kurtuluşa götüren namaz ibadetidir.

Namaz dinin direğidir ve Allah'u Zülcelal'i hatırlamanın en güzel şeklidir. O'nun için Allahu Zülcelal bir ayet-i kerimede şöyle buyurmuştur; "Muhakkak ki ben, yalnızca ben Allah'ım. Benden başka ilah yoktur. Bana kulluk et; beni anmak için namaz kıl." (Taha/14)

Ebû Hüreyre (RA) anlatıyor: "Hz. Peygamber (SAV)'in şöyle söylediğini işittim: "Sizden birinizin kapısının önünden bir nehir aksa ve bu nehirde hergün beş kere yıkansa, acaba üzerinde hiçbir kir kalır mı, ne dersiniz?"

Sahabeler; "Bu hal, onun kirlerinden hiçbir şey bırakmaz!" deyince, Hz. Peygamber (SAV) tekrar şöyle buyurdu; "İşte bu, beş vakit namazın misalidir. Allah onlar sayesinde bütün hataları siler" buyurdu. (Buhâri, Müslim)

Namaz, mü'minlerle kafirler arasındaki en önemli farklardan biridir. Bir kimse, namaz kılmakla hem Allah'u Zülcelal'in emrini yerine getirmektedir, hem de inanmayanlardan ve Allah'u Zülcelal'e asi olan kimselerden ayrılmaktadır.

Namaz Hususunda insanlar Kaça Ayrılır?

1- Namazı kabul etmeyenler; Bunlar kafirlerdir. Allah'u Zülcelal bir ayet-i kerimede: "İnkarcı insan, ne iman etti, ne de namaz kıldı" (Kıyamet/31) buyurmuştur.

2- Namazı kabul eden, fakat gereğini yerine getirmeyenler; Allah'u Zülcelâl böyle kimseler hakkında da bir ayet-i kerimede şöyle buyurmuştur. "Nihayet onların peşinden öyle bir nesil geldi ki, bunlar namazı bıraktılar; nefislerinin arzularına uydular. Bu yüzden ileride sapıklıklarının cezasını çekecekler." (Meryem/59)

3-) Allah'u Zülcelâl'in bir kısım emir ve nehiylerini yerine getirirken, bir kısmını tembellikleri yüzünden terk edenler; Allah'u Zülcelâl böyle kimseler hakkında da: "Onlar namaza kalktıkları zaman, tembellikle kalkarlar." (Nisa/142) buyurmuştur. Bu hal, münafıklık alametidir.

4-) Hem namazı kabul eden, hem de gereğini yerine getirenlerdir. Bunlar mü'minlerdir. Allahu Zülcelal böyle kimseler hakkında da şöyle buyurmuştur; "Gerçekten Mü'minler kurtuluşa ermiştir. Onlar ki, namazlarında huşu içindedirler." (Mü'minun/1-2) "İşte, asıl bunlar varis olacaklardır; (Evet) Firdevs'e varis olanbu kimseler, orada ebedi kalıcıdırlar." (Mü'minun/10-11)

İşte insan bütün bunlara bakarak, hangi guruptan olduğunu meydana çıkarabilir. Namaz, kıyamet gününde insanın sorguya çekileceği ilk ameldir. Eğer insan namazının hesabını verirse, diğer sorgusu da kolay olur.

Nitekim Hz. Peygamber (SAV) bir Hadis-i şerifte şöyle buyurmuştur; "Allahu Teala adn cennetini yarattığı zaman, hiçbir gözün görmediği, hiçbir kulağın işitmediği ve hiç bir beşer kalbinin

düşünmediği nimet ve güzellikler yaratıp, ona; "Konuş" buyurdu. O da üç defa; 'Muhakkak namazlarını huşu içinde kılanlar kurtuldu.' dedi" (Hakim)

Allahu Zülcelal, Namaz kılan kimseye şu üç şeyle ikramda bulunur;

- 1-) Gökten üzerine rahmet yağar.
- 2-) Ayaklarının ucundan semaya kadar melekler etrafını sarar.
- 3-) Bir melek durmadan şöyle seslenir;" Eğer namaz kılan kişi, münacaat ettiği zatı yakinen bilse namazdan hiç ayrılmaz. "Namaz bütün mü'minlerin üzerine farz kılınmış bir ibadettir.

Nitekim Allahu Zülcelal bir ayet-i kerime de şöyle buyurmuştur; "Hiç şüphesiz namaz, mü'minler üzerine vakitleri belirli bir farzdır." (Nisa/103)

Hız. Peygamber (SAV)'de bir Hadis-i şerifte şöyle buyurmuştur; "Bir kul namaza kalktığı zaman günahları başının ve omuzlarının üzerine konulur. Rükuya ve secdeye gittiği zaman bu günahları dökülür." (Beyhâki, Tâberani)

Onun için insanın namazın üzerine adeta titremesi lazımdır. Çünkü dediğimiz gibi insanın kıyamet gününde ilk olarak sorguya çekileceği ameli namazdır. Eğer bu sorgudan kolay kurtulursa, diğer amellerinin sorgusu da kolay olur. Ama namazın hesabını veremezse, diğer sorguları da çok çetin olur.

Dünyada namaz kılmayan kimse, ya aklını kullanmıyor ya da çok cesaretli demektir. Çünkü Allah'ü Zülcelâl namaz kılmayan kimseleri çok şiddetli şekilde cezalandıracaktır. Nitekim bir ayet-i kerimede şöyle buyurmuştur:"Cennettekiler: Günahkarlara 'Sizi Sekar (yakıcı) cehennemine sokan nedir?' diye sorarlar. Onlarda: 'Biz namaz kılanlardan değildik' derler." (Müddesir/40-41-42-43)

Dünyada iken namaz kılmayanlar için, kıyamet günü gelip çattığı zaman, cehennem ateşinin üzerinde kor haline getirilmiş bir sac ortaya konulur ve Allah'u Zülcelâl buyurur ki: "Ey Kulum! Dünyada kılmayıp kazaya bırakmış olduğun namazlarını bu kızgın sac üzerinde kıl .

"Bir kimse nefsini biraz olsun seviyorsa, namazlarını o kızgın sacın üzerinde kılmak yerine, bu yumuşak halıların üzerinde kılmalıdır. Beş dakikanızı ayırıp kılabilceğimiz bir namazı kılmayıp, kızgın bir sac üzerinde kılmaya bırakmak nefsimize çok büyük bir hakaret ve zulümdür.

Hız. Peygamber (SAV) bir hadis-i şeriflerinde şöyle buyurmuştur: "Kim namaza devam ederse, namaz onun için bir nur, bir delil ve kıyamet gününde bir kurtuluş olur. Kim de namazı terk ederse, nursuz ve delilsiz kalır, kurtuluşa eremez. Kıyamet gününde Karun, Firavun, Haman ve Übeyy bin Halefle beraber olur." (Ahmed b.Hanbel)

Anlatıldığına göre, Kim namazını kılmazsa, Allah'u Zülcelâl onu on beş şey ile azaplandırır: Bunların beş tanesi dünyada, üç tanesi ölüm anında, üç tanesi kabirde, üç tanesi de kabirden çıktığı zamandır.

Dünyada iken beş tanesi;

1-Ömründen bereket alınır.

2-Salihlerin siması yüzünden silinir.

3-Ne kadar (hayırlı) amel yaparsa yapsın, sevap kazanamaz.

4-Duası göklere yükselmez.

5-Salihlerin dualarında payı yoktur.

Ölüm anında iken üç tane;

1-Perişanlık içinde ölür.

2-Aç olarak ölür.

3-Dünyanın bütün denizlerini de içse, susuz olarak ölür.

Kabirde iken üç tane;

1-Kabir, kaburgaları birbirine geçene kadar üzerine daralır.

2-Kabri ateşle dolar ve gece-gündüz közlerin içinde yanarlar.

3-Şüceal akra isminde gözleri ateşten, tırnakları demirden ve her bir tırnağının uzunluğu bir günlük mesafe olan bir yılan musallat olur. Sesi aynı gök gürültüsü gibidir. Der ki: "Rabbim bana şöyle emretti: Sabah namazını terk etmeden dolayı, sabah vaktinin girişinden öğlene kadar, öğle namazını terk etmeden dolayı, öğleden ikindiye kadar; ikindi namazını terk etmeden dolayı, ikindiden akşama kadar; akşamı terk etmeden dolayı akşamdan yatsıya kadar , yatsıyı terk etmeden dolayı da yatsıdan sabaha kadar sana azap vereceğim. "Ve ona her vuruşunda yetmiş zira (uzunluk birimidir) yerin dibine girer. Kıyamet gününe kadar bu azabı devam eder.

Kabirden çıkarken üç tane;

1-Hesabı şiddetli olur.

2-Allah'u Zülcelâl ona gazaba gelir.

3-Cehennem ateşine atılır. (Hadis-i Şerifi rivayet eden kişi, on beşinci azabı unutmuştur.)

İşte namazı kılmayanların durumu böyledir. Namaz kılmayan kimselerin kendilerine verdikleri bu zararın yanında bir de; "Aile fertlerinden ve komşularından yetmiş kişiye kadar kötülükleri dokunur.

"Kıyamet gününde, bir takım insanlar gelip namaz kılmayan kişinin yakasından yapışarak: "Sen dünyada bizim hakkımızı kaybettin. Bizim hakkımızı ver " derler. Bunlar, Adem (AS)'den tâ kıyamet kopuncaya kadar ki salih kimselerdir.

Peki neden haklarını isterler? Çünkü namaz kılan kişi, namazda teşehhüde oturduğu zaman; "Selam bize ve Allah'ın salih kullarına" der. Bu duanın sevabı, Adem(AS)'den kıyamet kopuncaya kadar ki bütün salih kimselerin ruhlarına ulaşır.

Bir kişi namazı kılmadığı zaman, o salih kimseleri bu sevaptan mahrum etmiş olur. Onun içinde bu salih kimseler kıyamet gününde namaz kılmayan kişinin yakasına yapışıp: "Bizim hakkımızı ver" derler.

İnsan Allah'u Zülcelâl'in huzuruna hiç kimsenin hakkını almadan çıksa bile, sadece bu hak onun cehenneme gitmesine yeter.

Netice olarak, eğer insan nefsini biraz olsun seviyorsa namaza çok

dikkat etmelidir. Çünkü namaz insan için çok büyük bir kurtuluştur. Onun için insan namazda geçirdiği vaktini hayatının en mutlu ve neşeli zamanı olarak bilmelidir. Namaza ayrılan saatler, ebedül ebed hiç bitmeyecek olan ahiret hayatımız için bir hazırlıktır. Bu mükafatı çok büyük olan namaz ibadetinin üzerinde özenle devam eden kimselere müjdeler olsun.

Çünkü namaz, insanı Allah'u Zülcelâl'e yaklaştırdığı gibi, şeytanı da mahveder. Onun için Hz. Peygamber (SAV) bir hadis-i şerifte şöyle buyurmuştur: "Namaz şeytanın yüzünü siyah eder." (Deylemi)

Her kim namazını tam vaktinde eda ederse, Allah'u Zülcelâl ona şu dokuz şeyle ikramda bulunur: Hz. Osman (RA) demiştir ki: "Her kim namazını tam vaktinde eda ederse, Allah'u Zülcelâl ona şu dokuz şeyle ikramda bulunur:

- 1-Allah'u Zülcelâl o kimseyi sever ve ona dost olur."Peki bir kimse, birisini sevdiği zaman onun zarar görmesini ve eziyet çekmesini ister mi? İstemez. O kişi için daima menfaatli olan şeyleri ister. İşte bir kimse namazını vaktinde ve huzurlu bir şekilde kıldığı zaman, Allah'u Zülcelâl onu sever ve ona dost olur. Allah'u Zülcelâl'in sevgisi de basit bir şey değildir. İnsan için çok kıymetlidir. Allah'u Zülcelâl'i sevmesi kadar ne dünyada, ne de ahirette daha kıymetli bir şey yoktur.
- 2-O kimsenin vücudu sıhhatli ve ibadet yapacak bir durumda olur.
- 3-Melekler o kimseyi muhafaza eder.
- 4-Allah'u Zülcelâl o kimsenin evine daima bereket verir.
- 5-O kimsenin siması, salih kimselerin siması gibi olur.
- 6- Allah'u Zülcelâl o kimsenin kalbini, bütün mahlukatlara karşı yumuşak , şefkatli ve merhametli yapar.
- 7-Sırat köprüsünden şimşek gibi geçer.
- 8- Allah'u Zülcelâl o kimseyi cehennem ateşinden muhafaza eder.
- 9- Allah'u Zülcelâl o kimseyi kıyamet günü salih kullarına komşu eder.

Bütün bunlara bakarak, böyle kıymetli ve mükafatı çok olan namazı terk etmemek, tam aksine daha fırsatımız varken onun üzerine titremek ve namazdan gafil olan diğer mü'min kardeşlerimize de bu kurtuluş kapısından girmeleri için sohbet ve nasihat etmek lazımdır. Kazana mazı olan her insan, kalbi kanaat getirinceye kadar namazlarını kaza etmelidir.

Kıyametimiz an be an ve her nefes alış verişimizde yaklaşıyor.

Bir an önce üzerimize FARZ olan namaza başlamamız gerekiyor.

Mutlaka ama mutlaka; bilenlerden sorup, kitaplardan öğrenin, internetten nasıl kılındığını okuyun; ama mutlaka namazınızı kılın inananlardansanız dostlarım.

Kılmakta ihmalkar olanlar var ise, mutlaka vakitlerinde kılsınlar ve geciktirmesinler.

Düzenli kılanlar ise üzerlerinde namaz borcu varsa mutlaka kılamadıkları kaza namazlarını tamamlasınlar.

Cemaatle Namaz Kılmak Neden Çok Değerlidir?

'Şüphesiz ki namaz, müminler üzerine vakitleri belli bir farz olmuştur." (Nisa/103) Allahü Zülcelal bu ayeti kerimede namazların farz kılındığını beyan etmiştir. Namaz, her Müslümanın mutlaka yerine getirmesi, eda etmesi gereken kesin ve temel bir emirdir. Bunun böyle olduğu Kur'an, Sünnet ve icma ile sabittir.

Bu noktada, namazın edası ve ikamesi (dosdoğru kılınması) en önemli husustur. Öyle ki, Ashab-ı Kiram, Tabiîn, Selef-i Salihîn, müctehid imamlar, büyük evliyaullah, kâmil mürşidler, namazı, uygulamayla ilgili emirlerin birincisi olarak kabul etmişler, hem kendileri kılmışlar, hem de Ümmet-i Muhammed'e mutlaka kılınması gerektiğini ifade etmişlerdir. Müslümanlar şu hususu çok iyi anlamalı ve bilmelidir: Namazı terk ederek, namazı ihmal ederek, namaz hususunu hafife alarak kesinlikle kurtulamazlar. Özellikle de Peygamber Efendimiz (SAV), namazın cemaatle kılınmasına çok önem vererek, her vesile ile bunu kuvvetli bir şekilde teşvik etmiştir. Hanefi mezhebinde bazı alimler cemaatle namaz kılmak sünnet-i müekkededir, derken, bazıları vaciptir demişlerdir. Ata Ahmed b.Hanbel, Ebu Sevr gibi alimler cemaatle namaz kılmanın farz-ı ayn olduğunu ifade etmişlerdir.

Pek çok kişi namazını kılmakta, fakat cemaate maalesef gerektiği şekilde önem vermemektedir. Halbuki, ezanı duyan kişinin cemaati terk etmesine ruhsat verilmez, çünkü o son derece kuvvetli bir sünnettir. Ayrıca, Peygamber Efendimiz (SAV) cemaatle namaz kılmanın fazileti hakkında pek çok hadisi şerifler beyan buyurmuş, ümmetine bu konuda pek çok tenbih ve uyarılarda bulunmuştur.

Peygamber Efendimiz (SAV) "Üç kişi bir köyde veya çölde bulunurda aralarında (ezan okumaz ve) cemaatle namaz kılınmazsa, mutlaka şeytan onlara galip gelir. O halde sen cemaate devam et, çünkü kurt (sürüden) uzak kalanı yer." (Ebu Davud,Nesei,Ahmed ibni Hanbel) buyurmuştur.

İbni Mesud (RA)dan rivayet edilmiştir ki, Peygamber Efendimiz (SAV) şöyle buyurdu: "Her kim yarın Allah-u Telaya müslüman olarak kavuşmak isterse şu namazlara devam etsin nerede çağrılırsa (ezan okunursa orada hemen cemaate koşsun). Sonra İbni Mesud şöyle devam emiştir: "Şüphesiz Allah (CC) sizin Peygamberinize süneni Hüda (doğru yollar) meşru (tayin etti) etti. Bu namazlar da süneni hudâ'dandır. Eğer siz cemaatten geri kalıp evinde kılanlar gibi evlerinizde kılsanız, elbette Peygamberinizin sünnetini terk etmiş olursunuz. Peygamberinizin sünnetini terk edince de elbette sapıtmış olursunuz. Herhangi bir kişi güzelce abdest alır da şu camilerden birine gitmeyi kastederse mutlaka Allah-u Tela o kişiye (o yolda) attığı her adıma karşılık bir hasene yazar onu bir derece yükseltir ve bir günahını siler. (Biz Müslümanlar olarak bu namazları cemaatle kılardık.) Şüphesiz ben, bizi şu halde görürdüm ki, cemaatten ancak münafıklığı belli olanlar geri kalırdı ve yine muhakkak ki bir adam tek başına cemaate gelemediğin de, iki kişiye dayanarak getirilir, safa dikilirdi." (Müslim,Ebu Davud,Nesei,İbn-i Mace)

Bir başka hadisi şerifte Peygamber Efendimiz (SAV) şöyle buyuruyor.

"Kişinin cemaatle kıldığı namazın sevabı evinde ve sokağında (dükkanında) kıldığı namazından yirmi beş derece üstündür. Şüphesiz sizin biriniz güzelce abdest alarak sadece namaz niyetiyle camiye gelirse, camiye gelinceye kadar attığı her adıma karşılık mutlaka Allah-u Teala onu bir derece yükseltir. Ve bir günahını siler. Mescide girdiğinde namazı beklemek için durduğu müddetçe, namazda sayılır. Ayrıca kimseye eziyet etmemek ve abdestli bulunmak şartıyla namaz kılacağı yerde durduğu müddetçe melekler: 'Ey Allahımız! Onu affet, ona rahmet et' diye dua da bulunurlar." (Buharî,Müslim,Ebu Dâvud, İbn-i Mâce) Bir diğer rivayette ise: "Cemâatle namaz kılmak yalnız başına namaz kılmaktan yirmi yedi derece daha üstündür." (Buharî, Müslim) buyurulmuştur.

Kişi sevap kazanmak niyetiyle namaz kıldığına göre, evde kılacağına biraz daha gayret göstererek camiye gidip cemaatle namaz kılmalı ve bu kadar büyük sevabı kaçırmamalıdır. Dünya işlerinde herkes istinasız "bir" yerine, "yirmi beş" kat daha fazla kazanmayı tercih edecek olmasına rağmen, iş ahiret kazancına gelince maalesef pek çoğu bu büyük kazanca ilgisiz kalmaktadır.

"Fevâid-i Behiyye" de zikredildiğine göre, Muhammed b. Semâe rahimehullah diyor ki:"Bir keresinde cemaate yetişemedim. Cemaatle kılınan namazın sevabı yirmi beş derecedir diye, sayıyı tamamlamak için o namazı yirmi beş defa kıldım. Sonra rüyamda birinin bana "Ey Muhammed b. Semâe! yirmi beş kere kıldın ama meleklerin Amin demesi ne olacak." dediğini işittim. Meleklerin amin demesinden maksat ise "İmam Fatiha süresini okuduktan sonra "Amin" deyince melekler de amin derler. Kimin "Amin" demesi meleklerin "Amin" demesine rastlarsa, o kişinin geçmiş günahları affolur." (Buhari,Müslim,Ebu Davud,Tirmizi,Nesei)

Tüm bunlardan anlaşılan, cemaatle kılınan namazın sevabını, yalnız başına kılmakla elde etmek kesinlikle mümkün değildir. Sadat-ı Kiramlar şöyle buyurmuşlardır: 'Bir yerde farz namazı kılmak istediğinizde cemaat olacak kimseyi bulamazsanız, parayla dahi adam tutun, namazınızı cemaatle kılın.

Allahü Zülcelal'in emrini derhal yerine getirmek çok önemlidir. Hele ki; imamla iftitah tekbiri getirmenin pek çok sevabı bulunmaktadır. Cemaati terk edenleri tehdit mahiyetinde ise, pek çok hadisi şerifler vardır. 'Müezzinin ezanını işitip de cemaate gitmemesi bir müminin asi ve bedbaht olmasına yeter. (Taberani)

İbn Abbas (RA)'dan rivayetle Rasulallah (SAV) buyurmuştur ki: 'Kim ezanı duyar da mazeretsiz cemaate gelmezse, onun (sonradan) kılmış olduğu namaz (tam) kabul edilmez. Ashap: 'Mazeret nedir' dediler. Rasulullah (SAV) buyurdu ki: 'Korku veya hastalık' (Ebu Davud, İbn Hıbban,İbn Mace)

Şunu unutmamalıdır ki şuurlu bir müslüman için Allahu Zülcelal'in ve Resülünün emir ve rızalarının bu yönde olması, cemaatle namaza mümkün olduğunca devam etmek için yeterli bir sebeptir. Allahu Zülcelal son nefesimize kadar, tüm namazlarımızı vaktinde ve cemaatle kılabilmeye bizleri muvaffak eylesin. (Amin.)

Namaz Neden Müminin Miracıdır?

Allah ismiyle işaret edilenin idrakini yaşamak elbette bir süreci gerektirmektedir.

Bu sürecin başlangıcı en zahiri manada NAMAZdır. Namazda her bir rekat HU, her bir rekat ELF'dir.

Allah'ın varlığını önce zahiren ve daha sonra da batinen her rükuda, her secde hissetmeliyiz.

Secde zahiri manada bir kapanıştır, bitimdir, batını manada yok olmaktır.

Mesafesizlik, mekansızlık ve zamansızlık boyutunda aradan perdelerin kalktığı hakkel yakın noktasıdır bu nokta.

Her şeyin özüdür bu nokta.

Bal tefsiri gibi tefsirlerin tefsirinin yapıldığı noktadır bu nokta.

İşte işin zahirinden batinine doğru hissedilenler bunlar..

Konuyu biraz daha açalım.

Gözümüzün önüne Arapça orjinal haliyle Allah kelimesini getirelim.

Göreceksiniz ki namazın kıyamını, rükusunu, secdesi ve nihayette son oturuşu karşınızda bulacaksınız, size sonsuz çığlıklarla haykırarak ben buradayım dercesine.

Elf ile ayakta, huzurda ve arz halindesiniz.

Halifeliğe soyunmuş hazır ve nazır bekleyen askerin edasıyla huzurdasınız.

İlmel yakın halini yaşamaktasınız.

Yönelişiniz sözkonusu..

Elf'den sonra bir boşluk ki işte insanların pek çoğu buradan ilerilere geçmekte oldukça sıkıntı içindeler.

İki bölüm arasında gidip gelmeler pek çok.

Bu arada kendini kaybeden , ayakları kayan pek çok. Aman Allah'ım!

Mübarek, sanki sırat köprüsü.

Daha sonra belimizi büktük, acizliğimizin idraki içerisinde tekrar doğrulduk.

Yokluk sürecinde adımlarımızı daha hızlı atmaya başladık ki artık ne geriye dönüş, ne de geriye dönüp bakmak var.

Öyle bir nefis mertebesine geçtik ki ne geçiş!

Kimseler döndüremez sizi bu yoldan aynel yakini yaşamaktasınız artık.

Menzile doğru yaklaşmaktasınız.

Secdeye kapanıp, yokluğunuzu farkedersiniz.

Hakkel yakinde buluşurken, görenle görülen, sevenle sevilen, ölenle ölünen, tapanla tapınılan..

Birlikte nihayete eriş, öze ulaşma, Hakkın varlığından gayrının yokluğunu hissediş, MİRACA varma..

Tahiyyata varış ile karşılıklı kendinden kendine sohbet başlar zamansızlık boyutunda.

Okyanusta eriyen buz vahdet sırrına ulaşmıştır, B sırrı artık ezel olmuştur geçmiş lisanı ile O'na.

Artık HAY'dan gelmiş, HU'ya gitmiştir TEK ve BİR olan O.

Hac Nasıl Mümin Kardeşliğine Dönüşür?

Hac görevi pek çok hikmet ve faydaları içinde barındıran bir ibadettir. Bütün İslâm alemini tüm renk ve dilleriyle bir arada tutan bir renk ve ses zenginliği ile doyumsuz bir maneviyata sahiptir. Farklılıkların bir arada uyumlu ve aynı istikamette yol alışıdır hac. Aynı zamanda bir yola çıkış, içsel manevi bir yolculuktur.. Farklı renklerin bir araya gelerek tek bir ses vermesidir. "Lebbeyk Allahümme Lebbeyk" "Davetine icabet ettim. Buyur Allah'ım" nidalarıyla teslim olmuş ve aynı gönül coşkunluğuyla dile getirmededir insanlık tek bir yürek halinde. Müminler, günlük yaşamın tüm telaşelerinden ve üzüntülerinden uzakta, tam bir gönül huzuruyla Allah'a yönelme fırsatı elde etmektedirler.

Onlar gerek mallarıyla, gerekse bedenleriyle yerine getirirler görevlerini. Hac görevinin yerine getirilmesi öncelikle mümin kardeşliğini ön plana çıkarmalı, inananlar arasında paylaşma, sevmeye, sevilme gibi insana dönük unutulmuş hasletlerin ortaya çıkmasına vesile olmalıdır. Müslümanların mutlaka birbiriyle yardımlaşması, tanışması, dertleşmesi, birleşmesi, güçlü bir bağlantı ve işbirliği kurması, hatta hacıların yurda dönüşleriyle birlikte mevcut işbirliğini sürdürmesi çok önemli bir husustur.

Ümmet şuuruna ulaşma, islâm kardeşliği ve birliği fikrinin ön planda tutulduğu mümin kardeşliğinin gerekliliği ve öneminin daha iyi anlaşılması için en önemli fırsatlardan biridir hac ibadeti. Diğer yandan hac uygulamalarının sadece ferdi bir ibadet olmadığı, ruhi olduğu kadar toplumsal yönü de büyük önem arz etmektedir. Birlik ve bütünlük içerisinde olması gereken İslam dünyasının dört bir tarafından, kardeş ülkelerinin problemlerinin ayrı ayrı ele alınarak birbirlerine destek olmaları ve bu alınan kararların uygulanabilme imkanları da bulunabilmektedir. Böyle bir ortamda farklı renk, dil ve ırka mensup İslam ümmetinin tek vücut olma ve her türlü yardımlaşma ve dayanışmanın temellerini atma fırsatları

doğabilmektedir. Bu noktada da şu ayetlerdeki anlam tecelli etmektedir: "İnsanları hacca davet et ki, gerek yaya olarak ve gerekse uzak yollardan gelen çeşitli vasıtalarla sana varsinlar. Böylece onlar dünyevi ve uhrevi menfaatlerini görsünler ve belli günlerde, Allah'ın kendilerine rızık olarak verdiği hayvanları kurban ederken, Allah'ın adını ansınlar. Siz de onlardan yeyin, yoksula ve fakire yedirin " (Hac/27,28).

Bu nedenledir ki Peygamber Efendimiz (SAV), müslümanların hac yapmalarına imkân doğduğu ilk sene kendisi hacca gidemeyeceği için Hz. Ebu Bekir'i (RA) hac emiri tâyin etmiştir. Ertesi yıl Veda Haccı'nda haccı bizzat kendisi idare etmiştir. Peygamber Efendimizin (SAV) vefatından sonra işbaşına gelen İslam halifeleri de onun bu uygulamasını sürdürmeye gayret etmişlerdir.

Hacda makam, rütbe ve ideolojiler ibadet sırasında önemini yitirmektedir. Milyonlarca müslüman aynı gayeye eşit olarak, yan yana aynı kıyafetlerle katılmaktadırlar. Hep birlikte yapılan güçlü dualar, bir sel coşkusuyla akmakta ve Yaradana iştiyakla yakarılmaktadır. Herkesin amaç ve hedefleri bir olduğu gibi karşılaşılan güçlükler ve şartlar da birbirine yakındır. Birlikte edilen dualar, yan yana edilen tavaflar hep İslam kardeşliğine ve birliğe birer delil olmalıdır. Kutsal mekanların ziyareti manevi yükselişe bir vesile olur, arınan ve tövbelerle temizlenen müminler manevi tadını alırlar haccın kol kola, omuz omuza, yürek yüreğe... Sabır, tahammül, güçlüklerle karşı gelebilme, büyük topluluklarla beraber uyumlu davranış sergileme, aynı şeyleri yapabilme ve odaklanabilme, birlik bilinci ve mümin kardeşliği şuurunun gelişmesine bir kez daha katkıda bulunur.

Arafat gibi mahşerin örneğini oluşturan bir yerde Allah'a el açıp yalvaran ve günahlarından arınan ve tatmin olmuş bir müslüman portresi vardır karşımızda.

Efendimiz (SAV) "Hac Arafattır" buyurmuşlardır. (İbn-i Mâce, Ebu Davud)

Diğer yandan da; "Kim Allah için hacceder de bu sırada kötü söz ve davranışlardan sakınırsa annesinden doğduğu gün gibi (temiz ve günahlarından arınmış olarak evine) döner" (Buhari,Müslim) buyurarak, haccın günahlara keffaret olacağını açıklamıştır.

Kesin bir arınma temizlenme ve günahlardan kurtulma yeridir Arafat. Tüm müminler böylesine büyük bir nimetin kıymetini bilmeli ve bu hususta asla tereddüt etmemelidir. Diğer yandan, namaz, tavaf, sa'y, telbiye, zikir, vakfe, tövbe, kurban ve ihramla ilgili kurallardan oluşan yoğun bir ibadet ve taat heyecanını yaşayan mümin, dünyevi isteklerini geride bırakmıştır. Dünya anlamını yitirmekte ve küçülmektedir an be an, kalan sadece muhabbet ve birlik, vahdet şuurunun kalplere gönüllere yerleşmesidir. Anlar ki farklılıklar sadece sana bana göre, zıtlar var ancak zıtlıklar asla yok. Belirli süre içinde birlikte yaşayan, yemeklerini, sularını paylaşan insanlar kardeşliklerini bir kez daha hatırlarlar, üstünlüğün sadece takvada olduğunu fark ederler.

İşte bu noktada haccın, mümine sağladığı öylesine çok katkı ve güzel hasletler var ki, bunların tüm ortamlarda anlatılması, paylaşılması ve değerlendirilmesi gerekiyor. Tüm İslam ülkeleri bu çağrıya katılmalı, desteklemeli ve anlatmalıdır. Tüm dünyada ruhu aç ve bir

çıkış bekleyen milyarlarca insan var. Haccın manevi ve kardeşlik yönünü, barış ve getirdiği içsel ve dışsal açılımları ve haccın ruhunu tüm insanlığa aktaracak, idrak ettirecek ciddi çalışmalara ihtiyaç duyulmalıdır.

Bakınız bu konuda Malcolm X , yardımcılarına, yeni Müslüman camiine(mabedine), basına ve eşine hac görevini yaptığı zaman gönderdiği mektupta şunları ifade etmektedir.

` Hz. İbrahim ve Hz. Muhammed'in kutsal kitapta adı geçen tüm peygamberlerin diyarı olan kadim kutsal beldede bütün renklerin ve bütün ırklara mensup insanlar arasında görülen sarsılmaz, gerçek kardeşlik ruhunun bir eşine daha rastlamadım. Geçtiğimiz hafta, her renkten insanın bana gösterdiği canayakınlık karşısında büyülenmişim, dilim tutulmuştu sanki.....Dünyanın her yerinden gelen, yüzbinlerce hacı vardı. Her renkten insan vardı; mavi gözlü sarışınlardan tutunda Afrikalı karaderililere değin.....Çeşitli renklere mensup olan insanlar arasındaki samimiyetin ve gerçek kardeşliğin böylesine hiç tanık olmamıştım; birbirlerinin renklerine aldındıkları bile yok.....İslam dünyasına geldim geleli onbir gün oluyor; o gün bugündür de gözleri maviler mavisi ve saçları sarılar sarısı ve tenleri beyazlar beyazı olan müslüman kardeşlerle -aynı Tanrıya tapındığımız için- aynı tabaktan yemekyiz, aynı bardaktan içmekteyiz, aynı yatakta (yada aynı halıda) uyumaktayız. Ve gene, 'beyaz' müslümanların sözlerinde ve davranışlarında, tutumlarında; Nijerya'dan, Sudan'dan, Gana'dan gelen Afrikalı siyah Müslümanların gösterdikleri samimiyetin aynısını bulmaktayım.Hepimiz gerçekte kardeş gibiyiz. Çünkü bu insanların aynı tanrıya yönelen inançları; kafalarındaki tüm 'beyaz' imgeleri, davranışlarındaki tüm 'beyaz' imgeleri, tutumlarındaki tüm 'beyaz' imgeleri silip atmıştır..'

Genel itibariyle hadislerde de hacca gitmenin önemli faziletlerinden bahsedilmekte, imkanlar oluştuğu taktirde gidilmesi önemle tavsiye edilmektedir. Hatta şu ikaz kayda değerdir. Peygamber Efendimiz (SAV) buyuruyor ki:

"Arafat'tan dönüp de, 'acaba benim günahlarım af oldu mu?' diyen kişi, en büyük günahkardır" demektedir. Kim açık (ta görülen) bir ihtiyaç, (yolculuğuna) mani olan bir hastalık veya zalim bir hükümdar engellemediği halde haccetmezse, dilerse Yahudi, dilerse Nasrânî olarak ölsün. (Buhârî,Nesâî)

Görüldüğü gibi imkanlar dahilinde haccın yerine getirilmesi çok önemli bir husustur. Her şeyin ötesinde büyük fırsatlar verilmiş olup, anlaşılan odur ki bu kadar büyük önem taşıyan imkanlardan müminlerin istifade etmesi istenmiştir. Çünkü hacda, o güne kadar bilerek ya da bilmeyerek işlenen tüm günahlar silinmekte; kişinin annesinden doğduğu günkü kadar günahsız olarak döneceğinden bahsedilmektedir.

Bu şuur ve idrak içerisinde; kısa bir süre de olsa kefenlere bürünmüşcesine, dünyadan ve sahip olduklarından soyunarak ihramları giyip; madde dünyasından ve onun tüm geçici değerlerinden arınıp vahdetin kokusunu duyabilenlere ne mutlu! Ne mutlu o kimselere ki her baktıklarında Rablerini müşahade ederler. Ne mutlu onlara ki ak-kara, şu-bu ayrımı yapmadan mümin kardeşliğini idrak ederler, ne mutlu onlara!

Zenginlik Nimet mi, Külfet mi? **Ahiret mi? Dünya Kazancı mı?**

Öncelikle bilinmesi gereken husus zenginliğin Rabbimiz'in bir nimeti olduğudur. Allahu Zülcelal zenginlik sahibidir. Bir şeyin varlık kazanması için OL demesi yeterlidir. Rabbimizin verdiği nimetlerin tüketilmesinde ve kullanılmasındaki adab ve ölçü bilinmediği taktirde tüm nimetler Allah korusun bizler için külfete dönüşebilir. Peygamber Efendimiz (SAV) bir hadisi şeriflerinde şöyle buyurmaktadır: "Salih adam (iyi ve olgun mü'min) için hayırlı mal ne güzeldir." (Ahmed, İbni Şeybe, Tebrizi) Hadis hakkında Amr İbnü-i As (RA) şöyle anlatmaktadır:

'Peygamber (SAV) bana haber gönderip elbisemi ve silahımı kuşanmamı, sonra da kendisine gelmemi emretti. Ben de emredilene yaptım ve yanına vardım ki, abdest alıyordu. Gözünü bana çevirdi, sonra aşağı indirdi ve şöyle buyurdu: "-Ya Amr! Ben seni savaş için askere göndermek istiyorum. Böylece Allah sana ganimet ihsan eder. Ben de sana topluca, çokça hayırlı mal veririm." Ben dedim ki: "Ben mala rağbet ederek müslüman olmadım. Ben ancak Rasülullah (SAV) ile beraber olayım diye İslam'a rağbet ederek müslüman oldum." Hz. Peygamber (SAV): "Ey Amr! Salih (iyi ve olgun mü'min) için hayırlı mal ne güzeldir." buyurdular. (Buhari, Ahmed)

Burada hayırlı malın salih, yani olgun bir müslüman için öneminden ve güzelliğinden bahsedilmektedir. İnsan salih bir kul ise elbette o mal onu yanlış yöne yönlendiremez, tersine o salih kişi malını hayırda kullanır. Bu ise hem o kişi için hayırlı bir amel olur, hem de toplumdaki diğer insanlara faydalı hizmetlerin ortaya çıkmasını sağlar. Kısaca, dünya ve ahiret kazancı ve güzellikleri, salih bir kimsenin mal ile buluşması neticesinde ortaya çıkmış olur.

Malın Kullanımına Göre Hayır ve Şer Ölçüsü Nasıldır?

Diğer yandan Kuran-ı Kerim'de "İnsanoğlu hayır (yani mal) sevgisine aşırı düşkündür." (Adiyat/8) "Mal/servet ve oğullar, dünya hayatının zineti (süsü)dir..." (Kehf/46) ifadeleriyle de malın kullanımına göre hayır ve şerre dönüşebileceğine dair işaretler vardır. Dinimiz zenginliğe değil, onun kötü kullanılmasına ve zenginliğe güvenerek haktan yüz çevirenlere karşı çıkmıştır. Rasülullah (SAV) şöyle buyurmuştur: "Allah'tan korkan (takva sahibi) kimse için zenginlikte beis (zarar ve sakınca) yoktur. (İbni Mace, Ahmed, Buhari) "Muhakkak ki hayır, şer getirmez. Ancak derelerin (baharda) bitirdikleri otlar arasında, ya çatlatarak öldüren ya da ölüme yaklaştıran bitki de var. Yalnız yeşil ot yiyen hayvanlar müstesna. Zira bunlar yeyip böğürleri şişince güneşe karşı dururlar (geviş getirirler), akıtırlar ve rahatça def-i hacet yaparlar, sonra tekrar dönüp yayılırlar. Şüphesiz ki, bu mal hoştur, tatlıdır. Ondan fakire, yetime ve yolcuya veren bu malın müslüman sahibi en iyi (insan) dir. Bunu (malı) hak etmeden alan, yediği halde doymayan kimse gibidir. O mal, kıyamet günü aleyhinde şahitlik yapacaktır. " (Buhari, Müslim)

Bu noktada bir müslüman kazandığı servetin fayda ve zararlarını bilirse o malın şerrinden korunarak mal ve zenginliğinin hayrını

kazanabilir. Öncelikle sahip olunan değerlerden kişinin kendisi için harcadığı tutarlardır ki günlük yaşamını idame ettirebilme temel ibadetlerini rahatlıkla yapmasını temin edecek bir ortamı ve yaşamı oluşturma maddi ibadetlerini (hac zekat gibi) yerine getirebilmesidir. Ayrıca kişinin diğer insanlara sarf ettiği sadaka hayır ve hizmetler ziyafet hediye gibi cömertlik sıfatına taalluk eden hususlardır.

Yeni iş alanları kurarak istidamı sağlamak suretiyle başkalarının da rızık kazanmalarına vesile olabilmek gibi pek çok faydalar sayılabilir. Demek ki para kazanmak ve zenginliğin kendisi değil kullanımı ve hangi amaca hizmet ettiği bizler için belirleyici olmalıdır. Nihayetinde mal ve mülk sahibi Allahu Zülcelaldir.

Allah (CC) İçin Harcamak Nasıl Olur?

'Ve Allah'ın, size verdiği maldan onlara da verin." (Nur/33) "Bu (mal) ise, Allah'ın rızıklarından (bir rızık) tır. Size verdiğimiz rızıktan (Allah) için harcayın." (Münafıkun/10) Allah için harcanmayan rızık kişiyi hüsrana uğratabilir. Nitekim bir ayeti kerimede "Size verdiğimiz rızkın temizlerinden yeyin, ama bu hususta taşkınlık etmeyin; sonra gazabım üzerinize iner, kimin üstüne gazabım inerse artık o (ateşe) düşmüştür." (Taha/81) buyurulmaktadır. Karun Kıssasında Allahu Zülcelal kendisine çokça mal vermiş ancak o mal onun şımarmasına sebep olmuştur. "Nihayet biz, onu da, sarayını da yerin dibine geçirdik." (Kassas/81)

Fakirlik ve Zenginlik Dengesi Nasıl Olmalıdır?

Peygamber Efendimiz (SAV)'in mütevâzı ve hatta yoksul bir hayâtı tercih etmesinin hikmetini de iyi değerlendirmek gerekmektedir. Öncelikle Efendimiz, şahsî hayatında fakirliği tercih etmiş, eline geçen her şeyi dâvası ve ümmeti için cömertçe harcamıştır. Ayrıca onun zâhidâne hayatı, toplum içerisinde toplumun her kesimi için örnek model oluşturmıştır.

Zîrâ zengin, varlık içerisinde nasıl zühd hayâtı yaşayacağını; fakir de yokluk ve imkânsızlıklara karşı nasıl sabır ve tahammül göstereceği O'nun eşsiz hayatından öğrenilebilecektir. Peygamberimizin (SAV); "Unutturan fakirlikle birlikte azdıran zenginlikten" (Tirmizi) ümmetini sakındırması, yine "Asıl zenginliğin mal çokluğu ile değil de gönül zenginliği olduğunu " (Buhari) belirten ifadeleri ve duâlarında " Zenginlik ve fakirlik fitnesinin şerrinden Allâh'a sığınması " (İbn Hanbeli) şükür ehli zenginlerden de övgüyle bahsedilmiş ve ilgili şahsiyetler ibretlerle dolu menkıbelere mevzû olmuşlardır ki bu ifadeler mutlak anlamda fakirlik veya zenginliğin hayır ya da şer olmadığını göstermektedir.

Kazanç ve Harcamadaki Ölçüler Nelerdir?

Gerek kazanırken gerekse harcamalarda bulunurken mutlaka haram ve israftan kaçınmak gereklidir. Müslüman zengin ve salih insan olmalıdır. Böyle olunca malı da salih olur. Müslüman zengin, alçak gönüllü ve mütevâzı olmalı, asla şımararak başkalarına tepeden bakmamalıdır. Müslüman zengin hesap endişesi içinde olmalı, hesabını veremeyeceği şeylere iltifat ve tenezzül etmemelidir. Cimri

olmamalıdır, verdiğini ve yaptığı iyiliği başa kakmamalıdır. Cömert olmalı müsrif olmamalıdır.

Zenginlik Neden Önemli?

Bir müslüman için zengin olmak önceki satırlarımızda da belirtildiği üzere dinin gereklerini yerine getirmek özellikle maddi ibadetleri yerine getirmek başkalarına yardımcı olmak kısacası din adına sağlayacağı faydalardan ötürü son derece önemlidir. Ancak kazanç ve harcamadaki belirttiğimiz ölçüler içinde bir yaşam bir müslüman için zaruri ölçüler olmalıdır. Önemli bir diğer husus da bu zenginliği kavuşmak için asıl amaç olan kulluk şuurunun ihmal edilmemesidir. Aksi taktirde Harun kıssasında belirtilen kötü sonuçlarla karşılaşılması kaçınılmaz olacaktır.

İşte zengin olma noktasında en büyük tehlike kazanma adına ahiretten vazgeçme tehlikesidir. Bir müslüman hiç ölmeyecekmiş gibi bu dünya hayatını şeri ölçüler dahilinde değerlendirmeyi bildiği gibi yarın ölecekmiş gibi de ahireti için çalışmalıdır. Yani bu iki amacı en güzel şekliyle bir potada eritmeyi bilmelidir. Şu da bir gerçektir ki mutluluk için zenginlik olmazsa olmaz bir gereklilik olarak da algılanmamalıdır. Fakirlik halinde de bu imtihanın değerini bilerek Allah'a karşı asla asi olunmamalıdır. Bir mümin olarak sahip olduğumuz değerlerin ve zenginliğin kıymetini bilmeli gücümüz nispetinde bu değerlerin en iyi şekilde Hakkını vermeli ve bunun için de Cenabı Hakka dua etmeliyiz.

Manevi Temizlik ve Arınma İçin Neler Yapmalı?

Oruç ayı olan Ramazan Ayı, insanın manevi yönünü daha fazla öne çıkararak, nefsanî duygu ve davranışlardan uzaklaşmasına vesile olmaktadır. Böylece diğer ayların insanın zihninde ve kalbinde bıraktığı kir ve pası temizlemek için bulunmaz bir fırsat yakalanmış olur. Oruç vasıtasıyla kendi nefsanî yönlerimizi gözden geçirirken, bir yandan da kalbimizi gözden geçirmemiz gerekiyor. Şüphe yok ki Ramazan hayır ve bereket ayıdır. Bu sebeple müslümanların birçoğu mallarının zekâtlarını bu ayda vermekte, bu ayda bağış ve yardımlarını artırmaktadırlar.

Sadaka ve Yardımlar Nasıl Olmalı?

Peygamber Efendimiz (SAV) "İnsanoğlu öldüğü zaman bütün amelleri kesilir. Ancak devam eden sadaka (sadakayı cariye), kendisinden yararlanılan ilim ve kendisine hayır dua eden bir çocuk bırakanın ameli kesilmez" (Tirmizi) buyurmaktadır. Bu çerçevede insanların en hayırlısı insanlara en faydalı olanıdır.

Allahü Zülcelal buyurmaktadır ki: 'Onlar gaybe inanırlar, namazı dosdoğru kılarlar, kendilerine rızık olarak verdiğimizden de Allah yolunda harcarlar.' (Bakara/3)
Bir diğer ayeti kerimede ise: 'Ne vardı bunlar Allah'a iman etseler, ahiret gününe inansalar ve Allah'ın kendilerine vermiş olduğu şeylerden infak etselerdi zarar mı ederlerdi? Allah, kendilerini bilirdi.'buyurulmaktadır. (Nisa/39)

Ramazan orucunun anlamlarından biri aç, yoksul ve ihtiyaç sahiplerinin hatırlanmak suretiyle, onların maruz oldukları sıkıntıların ve zorlukların doğrudan doğruya hissedilmesidir. Şüphesiz mü'minler arasında Ramazan ayında yardım ve sadakaların arttırılması bu ayın bir bereketi olduğu gibi, aynı zamanda oruç ibadetinin söz konusu hikmetinin de bir tecellisidir.

Fedakarlık ve Dayanışma Ruhu Nasıl Olmalıdır?

Her insanın en temel ihtiyacı varlığını sürdürmektir. Açlık, yokluk, yoksunluk, hayatını devam ettirememeye, temel ihtiyaçlarını karşılayamama bir çoğumuzun gözleri önünde cereyan eden hadiselerdendir. İnsanın üstün karakter özelliklerinden biri de hayırsever olmasıdır. İşte böyle bir ortamda, Ramazan ve oruç; bizleri duyarlı olmaya, hayır faaliyetlerini arttırmaya, fedakarlık ve dayanışma ruhunu geliştirmeye sevk etmektedir.

Ramazan ayı dolayısıyla, fakirin, kimsesizin, yaşlının, öksüzün, ihtiyaç sahiplerinin, açlık ve barınma ihtiyacında olanların yanlarında yer alan ve onların elinden tutan hayır sahiplerinin yapmış oldukları fedakarlıkları gördükçe, hassasiyetimiz artmakta ve duygularımız yoğunlaşmaktadır. Dinimizin üzerinde durduğu şu iki hususu yeniden düşünmek zorundayız. Bunlardan biri "Veren el alan elden üstündür." başka bir ifadeyle "Üreten el tüketen elden üstündür." gerçeğinden hareketle, üretmek ve zengin olmak; diğeri ise, hayırseverlik ruhunu geliştirerek bu konuda çalışmalar yapmak, bu konuda çalışanları desteklemektir. Bu prensiplere bağlı hareket etmek, bizi Ramazan Ayı'nın ruhuna daha da yakınlaştıracaktır.

Hayır Faaliyetlerini Nasıl Yapmalı?

Bu noktada ihlaslı ve samimi olmak son derece önemli bir husustur. Çünkü yapılan yardımlar sadece Allah (CC) rızası için olmalı, başkasının rızası asla gözetilmemelidir. Menfaat sağlama ya da kişi/kurum ve kuruluşların gözüne girme gibi amaçlar yapılan yardım ve amellerin sıhhatini zedeleyecektir. Unutulmamalıdır ki, Allah'a ancak ihlas ile yapılan ameller ulaşacaktır.

Ramazanda Yetim ve Kimsesizler Nasıl Sevindirilir?

Bir diğer husus da yetimlerin sevindirilmesidir. Herkesi sevindirmek sevap olmakla beraber, yetimi sevindirmek daha fazla sevap hükmündedir. 'Yetime yakın ol, ona acı, başını okşa, beraber yemek ye! Böyle yapanın, kalbi yumuşar ve ihtiyaçları karşılanır.' (Haraiti) 'Kalbinin yumuşamasını ve hacetinin görülmesini istersen, yetime acı, onun başını okşa ve ona yediğinden yedir.' (Taberani) 'Sırf Allah rızası için yetimin başını şefkatle okşayan, elinin değdiği saçlar sayısınca sevaba kavuşur.' (İ.Ahmed) Görüldüğü üzere Ramazan ayında, yetim ve kimsesizleri sevindirmeyi ihmal etmemek gerekiyor.

Mümin Kardeşliği ve Birliği Ne Demektir?

Ramazan aynı zamanda ümmet bilincini ve iman kardeşliğini pekiştirmek için bir fırsattır. Fakat bu bilincin pratik hayata da taşınması gerekir. Ramazan münasebetiyle artan iyiliklerin,

hayırların ümmet bilincine göre olması için çalışılmalı ve iman kardeşliği esası üzere ihtiyaçta önceliğe dikkat edilmelidir. Artık bize bu konuda öncülük edecek, köprü olacak güvenilir kuruluşlar bulunmaktadır. Bu konularda iyi bir araştırma yaparak mümkün olduğunca ihtiyaç sahiplerine ulaşmaya çalışmalı, ya da tanıdığımız güvendiğimiz yardım derneklerine bağışlarda bulunabilmeliyiz.

Bu ayın manevi coşkusuyla inananlar olarak iyi niyetle birbirimizin eksikliğini tamamlamalı, kardeşlik duygularımızı perçinlemeliyiz. Rahmet ve bereketle, bağışlanma ve mağfiretle dolu olan, toplumsal hayatımızda yardımlaşma ve dayanışmayı arttıran; merhamet, şefkat gibi insanî değerlerin yoğun olarak yaşandığı on bir ayın sultanı Ramazan Ayı'na erişmenin sevinç ve huzurunu hep birlikte yaşamayı Allahü Zülcelal bizlere nasip etsin. (Amin).

Sevgi Fakirliği Nedir?

İhtiyaç sahiplerine, fakir ve kimsesizlere yardımın önemi hakkında okulda ve çevremizde bilgi aktarılır bizlere. Lakin bu bilgi hayatımıza ne derecede geçebilmiştir? Bunu idrak edebildik mi? İhtiyaç halinde olanların neler hissettiğine şahit olabildik mi? Mal ve mülkteki fakirliğin yanı sıra; sevgi fakirliğinin ne olduğunu biliyor muyuz?

Sevgisiz kalmak, bir ana veya babanın şefkatinde mahrum olmak nedir?

Bir yetimin ve öksüzün içinde bulunduğu hassasiyeti ne ölçüde anlayabiliyoruz? Anne veya babamızı küçük yaşlarımızda ve onlara doyamadan mı yitirdik? Yokluklarını doldurabildik mi?

Ya da eşinizi kaybettiyseniz yavrunuza bu acı gerçeği nasıl açıkladınız? Yavrularımıza nasıl destek olabiliriz? Anne ve babalarını yitiren yavrucaklara sevgimizi nasıl verebiliriz?

Cennetle Nasıl Müjdelendiler?

Bakınız Peygamber Efendimiz (SAV)'in yetimi büyüten ve bakanları nasıl müjdeliyor:, 'Yetimi güzel terbiye ederek büyütenle Kıyamette beraber oluruz.' (Buhari) 'Akraba veya yabancı bir yetimi kendisini kurtarana kadar bakana Cennet vacip olur.' (Ebu Davud) 'Sabredip sevabını umarak yetime bakanla, Cennette beraber oluruz.' (Taberani) 'Cennetin kapısını ilk önce ben açacağım. Bu sırada, bir kadın, benden önce davranacak, buna kim olduğunu soracağım, o da, "Yetim kalan çocuklarıma bakan biriyim" diyecektir.' (Ebu Ya'la) 'Cennette "Dar-ül-ferah" denilen köşke, ancak, müminlerin yetimlerini sevindiren girer.' (İ.Neccar) Görülüyor ki yetime bakıp, gözetene ve sevindirene Cennet vacip oluyor. Bu ne büyük bir mükafattır, bunu anlamamız lazımdır.

Allah'a Yakınlaştıran Evler Nelerdir?

Allah-u Zülcelal içinde yetim bulunan ve onlara iyilik yapılan evleri sevmektedir. 'Allahü teâlâ, yetim bulundurulmuş ve ona iyilik yapılan evi sever.' (Taberani) 'Evlerin en iyisi, yetime iyilik yapılan evdir. En kötüsü de yetime kötülük edilen evdir.' (İbni

Mace)

Yetime Şefkat, Sevindirmek ve İkram Etmek:

Herkesi sevindirmek sevap olmakla beraber, yetimi sevindirmek daha fazla sevap hükmündedir. Aynı şekilde herkesi üzme günahıdır ama yetimi üzme, onların özel ve hassas durumları nedeniyle daha çok günah sayılmaktadır. Yetimleri sevmenin ve ilgi göstermenin en kolay yolu başlarını okşamak ve sevgimizi bu yolla da olsa gösterebilmektir. Bu noktada dokunarak sevgimizi ve şefkatimizi nasıl yansıtıp aktarabileceğimiz hadislerle bildirilmiştir. Yetim ve öksüz olmanın kişiye ne tür bir eziklik ve eksiklik hissi verdiğini sanırım yaşayanlar anlayacaktır. Bu nedenle hadisi şeriflerde bu güçlü hislere ve hassasiyete sahip yetime bakılıp ihtiyaçları giderildiğinde kişilerin kalplerinin yumuşadığı, yetime haksızlık edilip kötü davranıldığında ise kişinin Allah'tan (CC) uzaklaştığı beyan edilmiştir.

'Yetime yakın ol, ona acı, başını okşa, beraber yemek ye! Böyle yapanın, kalbi yumuşar ve ihtiyaçları karşılanır.' (Haraiti)
'Kalbinin yumuşamasını ve hacetinin görülmesini istersen, yetime acı, onun başını okşa ve ona yediğinden yedir.' (Taberani) 'Sırf Allah rızası için yetimin başını şefkatle okşayan, elinin değdiği saçlar sayısınca sevaba kavuşur.' (İ.Ahmed)
Buradan anlaşılmaktadır ki; onun saçlarını okşarken Allah-u Zülcelal'in rızası düşünülmelidir. Diğer yandan Allah-u Zülcelal şöyle buyurmaktadır:
'Yoksula, yetime, esire seve seve yemek yedirir.' (İnsan/8) 'Hayır, hayır, doğrusu siz yetime ikram etmiyorsunuz.' (Fecr/17)

Yetim Malı ve Yetim Hakkı Nedir?

Yetimlere ait mallar konusunda da pek çok ayeti kerime bulunmakta olup, farklı bir hassasiyetle konuya yaklaşıldığı ve özellikle bu hususta Allah (CC)'tan korkulması gerektiği belirtilmektedir.

'Allah'tan korkun da yetimlere mallarını verin, murdarı temiz ile, haramı helal ile değişmeyin; onların mallarını kendi mallarınıza katıp yemeyin, çünkü o, büyük bir günahıdır.' (Nisa/2) 'Yetimin malına, rüştüne erinceye kadar en güzel şekilden başka türlü yaklaşmayın; ölçeği ve tartıyı tam ve denk tutun...' (En'am/152)
'Miras taksimi yapılırken uzak akraba, yetimler ve yoksullar da orada hazır bulunuyorlarsa, hem onlara ondan bir miktar verin, hem de gönül alıcı sözler söyleyin.' (Nisa/8) '... Yazılmış hakları olan mirası kendilerine vermediğiniz ve nikahlamayı istemediğiniz öksüz kızlar, mağdur çocuklar ve yetimlere adil davranmanız hakkında kitapta yüzünüze karşı okunup duran ayetler var!" Daha da hayra dair ne yaparsanız, şüphe yok ki, Allah onu da biliyor.' (Nisa/127)

İnsanların malını haksız yere yemek haram iken yetiminkini yemek daha büyük günah olarak kabul edilmiştir. Hadis-i şeriflerde buyuruluyor ki:

'Büyük günahlar yedidir: Bunlardan biri de yetim malı yemektir.' (Bezzar) 'Kıyamette, Allah katında büyük günahların en büyüğünden biri yetim malı yemektir.' (İbni Hibban) 'Allahü teâlâ yetim malı yiyeni Cennete koymaz.' (Hakim) 'Şu iki zayıf hakkında Allah'tan

korkun! Dul kadın ve yetim çocuk.' (Beyheki)

'Yetim talebesine gücünün yetmediği işleri teklif eden hocaya elim bir azap vardır.' (İ.Rafii) Peygamber Efendimiz (SAV)' de bir yetim idi. 'O, seni bir yetim iken barındırmadı mı?' (Duha/6) diye hitap etmektedir Allah-u Zülcelal Efendimize (SAV). O'nun nezdinde tüm yetimleri aynı şekilde düşünmeli, bir başına kalmış, annesiz ve babasız Efendimizi gözümüzün önüne getirmeli ve tüm yetim ve öksüzlerden şefkat ve merhametimizi esirgememeliyiz. Bir hadisi şerifte buyrulduğu üzere; 'Yetimi ağlatmaktan sakının!' (İsfehani) Merhamet etmeyene merhamet edilmez düsturundan hareketle, yetim ve öksüzlere ilgi alaka ve sevgi göstererek, kalbimizin yumuşamasına vesile edinmeliyiz. 'Öyle ise, sakın yetime kahretme (onu horlama.)' (Duha/9) Allah-u Zülcelal başta yetim, öksüzler olmak üzere tüm yoksul ve ihtiyaç sahiplerine merhametle yaklaşmayı bizlere nasip etsin, kalplerimize yumuşaklık versin. (Amin).

Eş Seçimi ve Sağlıklı Bir Aile Nasıl Olmalı?

Allah-u Zülcelal insanı bir nefisten yaratmış ve ona uygun eşler var ederek şöyle buyurmuştur. 'Allah size kendi cinsinizden eşler var etti...' (Nahl/72) 'Sizleri (erkekli-dişili) eşler halinde yarattık.' (Nebe/8) 'Ey insanlar! Sizi bir tek nefisten yaratan ve ondan da eşini yaratan; ikisinden birçok erkek ve kadın (meydana getirip) yayan Rabbinize karşı gelmekten sakının.' (Nisa/1)

Allah-u Zülcelal merhamet sahibi olduğu gibi, yine eşlerin arasında sevgi ve merhametin var olmasını dilemiş, bunu da kendine bir delil kılmıştır. 'Kendileri ile huzur bulasınız diye sizin için türünüzden eşler yaratması ve aranızda bir sevgi ve merhamet var etmesi de onun (varlığının ve kudretinin) delillerindendir. Şüphesiz bunda düşünen bir toplum için elbette ibretler vardır.' (Rum/21)

Evliliği Teşvik Neden Gerekli?

Dünya ve Ahiret Saadeti Nasıl Aranmalı?

Eşler halinde yaratılmak Allah-u Zülcelal'in bir lütfu ve inayetidir. Peygamber Efendimiz (sav) evlilik ve evliliği teşvik hususunda şöyle buyurmaktadır.

"Evlenen, imanının yarısını tamamlamış olur, kalan yarısı hakkında ise Allah'tan korksun!" (Taberani) "Birbirini sevenler için nikâh kadar güzel bir şey görülmemiştir!" (İbn Mace) Evliliğin ne kadar güzel önemli olduğunu bu hadislerden anlıyoruz. Evlilik müessesesi kutsal olduğu kadar, sevgi, güven, fedakarlık ve hoşgörüye dayalı bir kurumdur. Bu temel taşlar üzerine kurulacak evlilik ile hem dünya, hem de ahiret saadeti bir arada sağlanabilir. Bu nedenle; eşlerin birbirlerini Allah (CC) rızası için ve O'nun rızasını kazanma ümidi ile severek, itimat, sabır, sevgi ve şefkatle yaklaşması gerekir.

Elbette ki bir mümin için günahlardan sakınmak, Allah'ın (CC) rızasını kazanacak amellerde bulunmak esastır. Bu nedenle evlilik kurumu, kişinin dünya hayatını olduğu kadar, ahiret saadetini de kazandırıcı olmalıdır. Bu konuda eşler birbirini desteklemeli, dünya

hayatının meşakkatlerine karşı birbirlerine yardımcı olmalıdırlar. Çünkü hayat arkadaşlığı aynı zamanda ahiret saadetimizin de önemli bir güvencesi olacaktır.

Eşimiz malımızı, canımızı, namusumuzu korumalı, bizleri haramdan alıkoymalıdır. Mutlu günlerde olduğu gibi zor ve sıkıntılı zamanlarda da birbirine destek olurken, Allah (CC) rızasını kazandırıcı amelleri yapma hususunda birbirini teşvik edici davranışlar tercih edilmelidir.

Şüphesiz en önemli husus namazdır. Dinimizin direği namaz konusunda eşlerin birbirlerini desteklemesi, bu farzın yerine getirilmesi hususunda uyarıcı olmaları şarttır. Diğer ibadetlerde de mümkün olduğunca birbirlerine yardımcı olmaları, ahlak, edep üzerine doğacak çocukların yetiştirilmesinde birlikte hareket edilerek, dinin gereklerinin yerine getirilmesi hususunda azami çaba gösterilmelidir.

Eşlerin Uyumu Neden Gerekli?

Yukarıda belirttiğimiz hususlar gerek eşlerin yaşamlarında, gerekse çocukların yetiştirilmesinde çok önem arz etmektedir. Allah-ü Zülcelal merhamet sahibidir. Kullarının ihtiyaçlarını en iyi bilendir. Eşleri birbirlerine yardımcı olmaları, koruyup gözetmeleri için yaratmış olup, neslin devamlılığı konusunda da özellikle Peygamber Efendimiz (SAV)'in uyarıları bulunmaktadır. Dolayısıyla seçilecek eşin önemi çok büyüktür. Bu nedenle; eşlerin sosyal statü, kültür, inanç ve eğitimlerinin birbirlerine yakın olması da karşılaşılabilecek olası sorunları peşinen önlemiş olacaktır. Bu ve benzeri konularda eşlerin birbirlerinden beklentilerini ve durumlarını açıkça ifade etmelerinde yarar bulunmaktadır.

Doğacak Çocuklara Örnek Model Olabilmek Neden Önemli?

Muhabbet ve sevgi çok önemlidir. Eşlerin birbirlerine ısınmaları, birbirlerini uzun bir süre görmediklerinde özlemeleri, sevgilerinin bir alameti olacaktır. Sevgi ile beraber saygının mevcudiyeti ve kişilik haklarına gösterilecek hürmet, evlilik müessesesinin devamlılığını sağlamada önemli bir faktör olacaktır. Eşlerin doğacak çocuklara iyi birer örnek olmaları lüzumlu olacağından, seçilecek eş daha da büyük önem kazanacaktır. Bu sorumluluk iki eş için de geçerlidir.

Eşlerin Ailelerinin Durumu Hakkında Neler Söylenebilir?

Eşlerin ailelerinin de birbirlerini tanımaları, temel prensiplerde anlaşmaları ve evliliğe onay vermeleri de gerekli bir unsurdur. Çünkü evliliği yürütme çabasındaki eşlerin, aileleri tarafından herhangi bir konuda baskı altında bulunmamaları gerekmektedir.

Kadının Hayırlısı ve Güzel Muamele:

Peygamber Efendimiz (SAV) bir hadis-i şerifte şöyle buyurmuştur: "Kadının hayırlısı, kendisine baktığın zaman sana sevinç veren, emrettiğin zaman itaat eden, kendisinden uzak kaldığın zamanlarda da, malını ve kendisini koruyan kadındır." (Hakim) İyi bir eş

itaatkar olan kendilerini, mal ve namuslarını koruyanlardır. Evlenilen hanımın bakıldığında sevinç ve huzur vermesi dikkat çekici diğer bir ifadedir.

Allah-u Zülcelal başka bir ayet-i kerimede şöyle buyurmuştur: "Ey iman edenler! Kadınlara iyilikle muamelede bulunun. Eğer onlardan hoşlanmazsanız, olabilir ki, Allah (CC) hoşunuza gitmeyen bir şeyde, çok hayır yaratmıştır." (Nisa/19) Buradan anlaşılmaktadır ki; evlilik sonrasında eşler birbirlerine her zaman hayır, iyilik ve sabırla muamelede bulunmalı, hoşlanılmayan bir durum dahi olsa sabretmeyi bilmelidir. Ola ki ayeti kerimede belirtildiği gibi Allah-u Zülcelal hoş gitmeyen bir şeyde hayrı yaratmış olabilir. Diğer yandan Peygamber Efendimiz (SAV) hem başka bir hadis-i şerifte şöyle buyurmuştur: "Mü'min bir erkek, mü'mine bir kadına kızıp darılmasın. Eğer onun bir huyundan hoşlanmazsa, başka huyundan memnun kalabilir." (Müslim)

Bu noktada eşlerin ruhen birbirlerini tamamlaması gereklidir. Özellikle bayanlar eşlerinin kendilerine sevgi göstermesini ister ve bu hakkıdır da. Her şeyden önce buna ruhen muhtaçtır. Onun için erkek; sevgi, nezaket, ünsiyet, ikram, ihsan, şefkat ve merhamet gibi güzel İslam ahlakını, hiç esirgmeden ailesine göstermelidir. Bunlar ünsiyetin şartlarından, saadetin anahtarlarından. Olur-olmaz şeylerde hanımına darılmak, konuşmamak İslam dininde men edilmiştir. Lokman-ı Hekim şöyle demiştir: "Akıllı olan kişiye yaraşan şudur: Ailesinin yanında sabi (küçük çocuk) gibi olmalı. İnsanlar arasında ise adam gibi bulunmalı."

Eşlerin Karşılıklı Sorumlulukları Nelerdir?

Abdullah bin Ömer (RA) 'den rivayet edilen bir hadis-i şerifte, Peygamber Efendimiz (SAV) şöyle buyurmaktadır: "Uyanık olun hepiniz çobansınız, hepiniz çobanlığınızdan sorumlusunuz." (Buhari, Müslim, Tirmizi, Ebu Davud)

Genel itibariyle kocalar eşlerinin nafakasını temin etmek ve geçimini sağlamakla mükellef kılınmış iken, hanımlar mallarını ve namuslarını koruma konusunda ön plana çıkmışlardır. Ayrıca; tarafların birbirlerinin eksik ve kusurlarını araştırma hususunda yarışmaması gerekmektedir. Aksi halde sevgi ve saygı yıpranabilecektir.

Birbirlerinin sırlarını üçüncü şahıslara açmamalıdır. Bir sorun ya da anlaşmazlık varsa bunu doğrudan birbirlerine anlatmalı ve çözüm yolları aramalıdır. Daha sonra tarafların aileleri arasında husumet oluşabilirken, bir yastığa baş koyan eşler barışabilir, anlaşmazlık üçüncü taraflar nezdinde devam edip, kalıcı olabilir.

Unutmamak gerekir ki; eşler birbirlerine karşı vazifelerini yerine getirirlerse hem dünyada hem de ahirette cennette gibi mutlu olacaklardır. Hz. Peygamber (SAV) hadis-i şerifte şöyle buyurmuştur: "Sizin en hayırlınız hanımına karşı en iyi olandır." (Tirmizi, İbn Mace)

Allah-u Zülcelal ayet-i kerimede şöyle buyurmuş; "Mü'min erkeklere söyle gözlerini (harama) kapatsınlar. Ferclerini (şehvetlerini) muhafaza etsinler. Bu onlar için daha temizdir. Allah onların bütün yaptıklarından haberdardır. Mü'min kadınlara da söyle onlarda

(harama) gözlerini kapatsınlar. Ferclerini (şehvetlerini) muhafaza etsinler. Ve görünen kısmı müstesna ziynetlerini açmasınlar ve başörtülerini göğüsleri üstüne sarkıtsınlar, başlarını, gerdanlarını, göğüslerini örtsünler..." (Nur/30-31)

Eşler Arasındaki Farklılıklar Nasıl Giderilebilir?

Eşler arasında farklılıklar olabilir. Ancak bu farklılıkların adet ve töreye mi ait yoksa dinin temel hükümlerine mi aykırı olduğunun belirlenmesi gerekir. Adet, töre, alışkanlık gibi farklılıklar, dinin temel unsurlarına aykırı olmadığı taktirde göz ardı edilebilecek farklılıklar olarak karşımıza çıkabilir. Ayrıca huy, davranış ve tarz itibariyle kişilerin birbirleriyle bire bir örtüşmesi zaten çoğu kere mümkün olmayabilir. Karşılıklı sevgi, anlayış ve hoşgörü çerçevesinde pek çok hususta mutabakata varılabilir. Sevgi ve saygı zaten karşılıklı anlayış ve paylaşımı da beraberinde getireceği için sorunların üstesinden gelebilir. Ancak dinin temel emirleri konusunda eşlerin birbirlerinden talep hakkı bulunmaktadır. Dolayısıyla bu emirleri evlilik öncesinde eşlerinden uygun bir lisan ile talepte bulunmak uygun olacaktır. (Namaz, örtünme gibi) Çünkü yukarıdaki ayetlerde de belirtildiği üzere erkek evlilik müessesinde hakim ve sorumlu konumundadır.

Netice itibariyle eşlerin birbirleri üzerinde hakları bulunmaktadır. Eşler birbirlerine sevgi, saygı ve anlayış göstererek bu kutsal müesseseye hakkını vermeli, iyi ve kötü günde dayanışma içerisinde bulunmalıdır. Eş seçiminde bu hakları yerine getirebilecek eşlerin seçilmesi gereklidir. Allah-u Zülcelal evlilik müessesinin önemini idrak etmeyi ve evlenmeyenler için iyi bir aile kurmaya dönük iyi bir eş seçmeyi, evlenenler için ise eşlerin birbirlerine karşı hak ve hukuklarına riayet etmeyi hepimize nasip etsin inşallah. (Amin.)

Dini hayatımızın tanzimi noktasında aile içi eğitim ve gelişiminde etkin bir rol oynayan internet konusunda neler yapıyoruz, ne tür önlemler alıyoruz?

İnternet artık günlük hayatımızın vazgeçilmez bir parçası oldu. Bilgi alış verişi, bilginin serbestçe dolaşım ve paylaşımı en üst düzeye ulaştı. İş hayatında etkin bir kullanım sahasına sahip internet, artık hemen hemen tüm evlere girmiş durumda.

İslamda zaman tanzimi son derece önemli bir husustur. İbadet, günlük ve sosyal hayat, aile eğitimi, dinlenme gibi bölümler halinde ele alınabilen zaman tahsisinde internetin payı dikkatle tespit edilmelidir.

Özellikle kişilerin tanışmasını ve chat yapılmasını kolaylaştıran programlar hane halkının büyük vaktini almakta; eş, çocuk, hısım, akraba ziyareti gibi konuları ihmal etme noktasına gelebilmektedir. Ev ödevini yaptırabilmek için babasından e-posta ile randevu isteyen bir çocuk temsili sanırım ne anlatmak istediğimizi büyük ölçüde size yansıtacaktır. Aynı zamanda internet kullanımının limitsiz ve denetimsiz bir şekilde olması bilhassa çocuklarını ruh sağlığını çok olumsuz etkilemekte, tamamen çevresinden kendisini soyutlamış çevreye ve toplumsal değerlere kayıtsız bir insan kitlesinin

oluşmasına zemin hazırlamaktadır. Özellikle bizim toplumumuzda kendisini çok hissettiren kitap okumama ve güzel sanatlara ilgi duymama alışkanlığı internetin sanal girdabında vahim bir boyutta hızla ivme kazanmaktadır.

Evet internet tüm nimetleriyle eşsiz bir hazine. Bu sistemde yok, yok. Tüm araştırma ve incelemelerinizi yapabilir, kütüphaneler dolusu bilgiye bir tuşa basarak ulaşabilirsiniz. Dünyanın neresinde olursa olsun istediğiniz kişi, kurum ve kuruluşla istediğiniz an irtibata geçebilirsiniz. Gezmediğiniz, görmediğiniz yerleri görebilir ve inceleyebilirsiniz. Ancak tüm bunlar için tahsis edeceğiniz süre ile ailenizin eğitimi, ruhsal gelişimi ve mutluluğu için ayıracağınız süreyi mutlaka dengelemelisiniz.

Eşiniz, çocuklarınız ve büyüklerinizin sizin üzerinizde hakları vardır. Daha da önemlisi bir kul olarak, farzlarımızın özellikle de namazlarımızın aksamasına asla müsaade etmemelisiniz.

Aile mevhumunu sarsacak noktalara gelinmemesi kaydıyla internetin tüm faydalarından istifade etmek gerekiyor. Özellikle çocuklarımızın eğitim ve öğretimine yönelik olarak, onlarla birlikte araştırma yapmalı, ders çalışmalarına internet üzerinden de destek vermeliyiz. Çocukların pornografik yayınlara bağlantılarını kısıtlayan programları araştırarak bulmak ve kullanmak gerekiyor. Bu anlamda çocuklarımızı özgür bir ortamda yetiştirmek, ancak bunu yaparken de mutlaka kontrollü hareket etmek ve denetlemek şart. Diğer bir ifadeyle neyi nasıl yaptığını bilmemiz gerekiyor. Bizlere çok büyük dersler olan bir atasözümüzde ağaç yaş iken eğilir denmekte ve zamanını zayi eden kişinin kendisini zayi edeceği ifade edilmektedir. Şahsiyetin tam teşekkül etmeğe başladığı çağlarda çocuklarımız internet cafe ve benzeri yerlerde ya zamanının büyük kısmını oyunla , chatle yada filim izleyerek geçirmektedir. Bu tür yayınlar çocuklarının gelişiminde travmatik ve dramatik bir takım gelişmelere yol açmaktadır. Bunun en acıklı en ibret verici ve insanın kanını donduran boyutta olanı özellikle sinsice hazırlanmış programları izleyen gençler arasında uyuşturucu,alkol, ve sigara kullanım yaşını ilk öğretim seviyesine kadar düşmüş olmasıdır. Başka bir vahim durumda chat yaparak tanışan gençler arasında (özendirme ve teşvik edilerek) özgürlük kisvesi altında müslüman kimliğinin olmazsa olmazı olan iffet kavramının tamamen yok edilmeye çalışılmasıdır.

İnternette çocuklarımızın yararlanabileceği siteleri araştıralım. Özellikle islam ahlakı ile paralel çocuk sitelerine öncelik vermek çocuğun edep, erkan ve usulle yetişmesine de fırsat verecektir.

Hanımlarımızın da internette kendilerini geliştirmelerine izin vermeli, sosyalleşme imkanları kısıtlanmamalıdır. Aile bir bütündür. Her bir bireyin kendine has hak, öncelik ve sorumlulukları vardır. Ailenin gelişiminde anne ve baba birlikte görev almalı, sadece çocukların değil, büyüklerin ve akrabaların da gelişim, eğitimlerine destek verilmelidir. İnternetin sağladığı tüm imkanlardan da bu yönüyle istifade edilebilir.

Bilginin ve öğrenmenin değeri asla unutulmamalıdır. Bundan dolayı internet sisteminin getirdiği tüm avantajlardan istifade etmek

elzemdir. Ancak unutulmaması gereken en önemli mesele, aile içi hayatımızda internetin kullanımının kontrol altına alınmasıdır. Belli periyodlar ve amaçlara yönelik internet kullanımı hususunda bilinçlenmek gerekmektedir. Bu ise hiç şüphesiz aile bireyleri olarak bizlere düşmektedir. Bir toplumun en küçük yapı birimi aile binalardaki temel konumundadır. Temel ne kadar sağlam olursa bina o kadar sağlam olur. Aile ne kadar sağlıklı ve ruhsal yönden sağlam olursa, o toplum da o kadar sağlıklı olur.

Manevi Perdeler Nelerdir?

İnsanoğlu her zaman bir yöne doğru eğilimli olmuş, bir tarafa yakın iken diğer yandan uzak durmuştur. Her an duruşuyla, düşüncesiyle, fiilleriyle bir tarafa hizmet etmektir. Ya hayra, ya şerre katkı yapmaktadır. Ve her an ya perdelenmekte ya da perdelerini açmaktadır.

Bizim tercihimizin hayırdan yana olduğundan şüphemiz yok. Peki bu niyetimize rağmen bu konuda neden yeterince muvaffak olamıyoruz sorusu üzerinde durmamız gerekiyor. Bizi yolumuzdan alıkoyan; nelerdir? Bir çoğumuz bunun cevabını hemen verebilir. Allahu Teala (CC) nın emirleri yapılmazsa, Resulullahın (SAV) sünnetine uyulmazsa, Allah Dostları örnek alınmazsa akıbet elbette hayırlı olamayacak, muvaffakiyet sağlanamayacaktır. Bunu bilgiye sahip olduğumuz halde neden uygulayamıyoruz sorusunun akabinde asıl mesele başlıyor.

Uygulayamıyoruz, çünkü günlük yaşantımızda maneviyatımıza perde olan pek çok şey var. Bunlar aslında imtihan sebebi. Çoğu zaman bu etkenleri yok edemiyoruz. Hemen aklımıza harama nazar etmek, gıybet dinlemek, abur cubur, helal haram demeden yemek içmek gibi örnekler gelir ki bunların tamamının vücudumuzda, kalbimizde, ruhumuzda olumsuz etkileri vardır. Dış etkenler olarak nitelediğimiz bu örnekleri çoğaltmak her zaman mümkündür. Bir de iç etkenler mevcuttur ki bunlar daha güçlü engellerdir. Benlik, kibir, ucup, mevki ve makam sevgisi, para sevgisi, çocuk sevgisi, eş sevgisi, mal sevgisi gibi iç engelleri yıkmak çok daha fazla gayret gerektirmektedir. Gerçekten günlük yaşantımızda çokça olumsuz etki ve günaha davet eden şeytan ve nefisin çağrılarını alıyoruz. Bu durum üzerimizde mutlaka bir iz bırakıyor ve zamanımızda da bu durum maalesef kötülüğü davet giderek artıyor.

Peygamber Efendimiz (SAV) kişi bir günah işlediğinde kalbinde bir siyah nokta olur, bu siyah noktalar tövbe ile giderilmezse zamanla kalp kararır buyurmuşlardır. Peygamber efendimiz (SAV)'in nefisle mücadelenin büyük cihat olduğuna dair beyanları bulanmaktadır. Önümüze çıkan bu olumsuz etkileri ancak tövbe, zikir, ibadetle giderebiliriz. Tövbe, samimi zikir ve ibadet de ihlasla, teslimiyetle, muhabbetle ve riyasız olmalıdır. Ancak o zaman kul ile Rabbi arasında perdeler yavaş yavaş açılır ve ilahi huzura kabul olunur.

Perdeli kalmak, perdelenmek büyük hüznün ve mahrumiyet. Görememek, bilememek ne kadar acı. Işığın girmemesi sinelere, karanlıklarda kalmak. Tıpkı perdelerin odaya ışığın girmesini engellediği gibi. Perdelenme konusu Kur'an-ı Kerim'de Allahu Teala tarafından çokça

zikredilmiş ve önemle vurgulanmıştır. Kişi ilahi huzurdan perdeli kalmamaya çok dikkat etmelidir.

'And olsun, cehennem için cinlerden ve insanlardan çok sayıda kişi yarattık (hazırladık). Kalpleri vardır bununla kavrayıp-anlamazlar, gözleri vardır bununla görmezler, kulakları vardır bununla işitmezler. Bunlar hayvanlar gibidir, hatta daha aşağılıktırlar. İşte bunlar gafil olanlardır.' Araf/179)

'Kur'an okuduğun zaman seninle ahirete inanmayanlar arasında görünmez bir perde kıldık. Ve onların kalpleri üzerine, onu kavrayıp anlamalarını engelleyen kabuklar, kulaklarına da bir ağırlık koyduk. Sen Kur'an'da sadece Rabbini "bir ve tek" (ilah olarak) andığın zaman, 'nefretle kaçır vaziyette' gerisin geriye giderler.' (İsra/45-46)

'Onlar, Allah'ın, kalplerini, kulaklarını ve gözlerini mühürlediği kimselerdir. Gafil olanlar onların ta kendileridir.' (Nahl/108)

'Onlar: "Bizi büyülemek için mucize (ayet) olarak her ne getirirsen getir, yine de biz sana inanacak değiliz" dediler.' (Araf/132)

'Dediler ki: "Bizi kendisine çağırдыңın şeye karşı kalplerimiz bir örtü içindedir, kulaklarımızda bir ağırlık, bizimle senin aranda bir perde vardır. Artık sen, (yapabileceğini) yap, biz de gerçekten yapıyoruz.' (Fussilet/5)

'Bu, onların iman etmeleri sonra inkar etmeleri dolayısıyla böyledir. Böylece kalplerinin üzerini mühürlemiştir, artık onlar kavrayamazlar.' (Munafikun/3)

Allah tüm kainatı ve olayları sebeplere bağlamıştır. Sebepleri, gerçek yaratıcı yerine koymak bizler için son derece tehlikelidir. Bu yüzden sebep ve araçları, amaç edindiğimiz takdirde, sebeplere takılı kalmak kendimize cennet yolunda birer engel ve perdedir. Şüphesiz en kalın perde kişinin kendi vehmi benliğinin var olduğunu düşünmesidir. Kişi yaptığı ibadetin, sahip olduğu tüm değerlerin kendi çabasından ileri geldiğini, çalışmalarının kendi kudreti neticesi ortaya çıktığını düşünürse, Allah'ı bilme noktasında gaflettedir. Kendini bilmedikçe de Rabbini bilmeye yol bulamaz. Ne zaman ki varlığından fena bulur, o zaman kendini aradan kaldırarak seyri sülukta yol alır. Tasavvuf ehli kendini yok bilir, tüm perdeleri, vehmedilen ilahlarını yokluğunun idraki içinde, ilahlar yoktur, sadece Allah (Lailahe İllallah) der.

'Şimdi sen, kendi hevasını ilah edinen ve Allah'ın bir ilim üzere kendisini saptırdığı, kulağını ve kalbini mühürlediği ve gözü üstüne bir perde çektiği kimseyi gördün mü? Artık Allah'tan sonra ona kim hidayet verecektir? (Casiye Suresi/247)

Vicdanlarını geride bırakıp nefislerine uyan ve sahip oldukları özellikler sebebiyle azan bu kişiler "sağırlar ve körler" olarak tanımlanmışlardır. Kalplerinin mühürlü olması, anlayışlarının olmadığını, yani akıllarını kullanamadıklarını, doğruyu yanlıştan ayıramadıklarını bildirmektedir. Bu kişiler huzura alınmamışlardır, mahrumdurlar geçici dünyada aldatıcı zevklerle meşgul olup dünyaya aldanmışlardır.

Hedef, Allah Teâlâ'ya olan ibâdeti hakkıyla yerine getirmek; sevgi, boyun eğme, korkma, sığınma, tevekkül, korku ve ümit, oruç, namaz, dua vb. taat ve ibadetlerde O'na hiç bir şeyi ortak koşmadan yönelmektir. Yapılan tüm çalışmalar ve ibadetler Allahu Zülcelal'in

dışındaki bir şeye yapılamaz. Bir başkasına hoş görünmek ve dünya menfaatleri, kişisel egoların tatmini için yapılan tüm çabalar boş ve değersizdir. Riya ve gösteriş için yapılan amellerde olduğu gibi. Göklerde ve yerde bütün otorite ve yetkilere sahip olan, ancak Allah'tır; yaratma O'na mahsustur; bütün nimetler O'nun kudret elindedir; bütün işler yalnızca ve yalnızca O'na aittir; kuvvet ve çare O'nun hükmündedir; göklerde ve yerde olan her şey ister istemez O'na itaat etmeye, emrine boyun eğmeye mecburdur. Bu sebeple onun dışında ilah olarak düşünülen şeyler yoktur ve sadece O'ndan bahsedilebilir. Hatta varlık ve yokluk tanımları bile onu izahtan uzaktır. Yüce Kuranda kendini bildirdiği üzere her şeyin hakiki var edicisi ve rızık vericisi Allah' (CC)tır.

'Siz yalnızca Allah'tan başka birtakım putlara tapıyor ve birtakım yalanlar uyduruyorsunuz. Gerçek şu ki, sizin Allah'tan başka taptıklarınız, size rızık vermeye güç yetiremezler; öyleyse rızık Allah'ın katında arayın, O'na kulluk edin ve O'na şükredin. Siz O'na döndürüleceksiniz.' (Ankebut/17)

Kim ki sağladığı menfaati ve eline geçenlerin Allah'ın dışında bir yaratılmıştan geldiğine inanırsa son derece zor bir durumun içinde kendisini kaçınılmaz olarak bulacaktır. Ancak ve ancak O onay verirse edilen dualar kabul edilir. Ancak perdelerini kaldıracı olanlar ve O'na dost olabilenler onun nezdinde duaları makbul olanlardır.

Ne Yapmalıyız?

Tüm gaflet perdelerini yırtmak için Kuranı Kerim ve Peygamber Efendimizin sünnetlerinde ifade edilen hususları çok dikkatli bir şekilde incelemek ve yerine getirmekle mükellefiz. Sebeplerin hakiki failinin Allahu Zülcelal olduğu bilinciyle hareket etmeli, azalarımızı günahlardan muhafaza edip, dosdoğru bir insan olarak, zikir, namaz, ibadet, salih amel, oruç, gibi güzel amel ve ibadetlerle tüm yaşamımızı süslemeli, manevi engel ve perdeleri kaldırma yolunda devamlı bir çaba içinde olmalıyız. İşte o zaman Yüce Yaradanın müjdelerine müstehak olabiliriz.

Perdelidir seven sevdiğinde
Açılsa sahne görünür benliğinde
Seyreyler hayalinde
Kendinden kendine her nefeste

.
Nefes tutar kendini
Kendine döner benliğinde
Benlik yok olur birliğinde
Ne perde kalır, ne de söz...

Dindeki Bi'dat ve Hurafeler Ne Demektir?

Bi'dat ve Hurafelerin Günümüzdeki Tezahürleri Nelerdir?

insan için en önemli husus; bilinmesi ve inanılması gereken hususlara iman etmektir. İman edenlerin de en fazla hassasiyet göstermeleri gereken konu inanılacak olan bu bilgilerin dine, Kur'an ve sünnete uygun olmasının sağlanmasıdır.

Peygamber Efendimiz (SAV) bir hadisinde 'Ümmetim yetmiş üç fırkaya

ayrılacaktır; biri dışında bunlar cehennemliktir' buyurmaktadır. 'Kurtulacak olan fırka hangisidir?' sorusuna da 'Benim ve ashabımın yolu üzerine olanlar.' demiştir.(Tirmizi)

Bu noktada her müslümanın inanç esaslarını temel kaynaklardan öğrenmesi ve dine sonradan sokularak dinin bir esası gibi gösterilen hususlardan kaçınması gerekmektedir.

Peygamber Efendimiz (SAV) döneminde islam, mana ve ruhuna en uygun ve surette yaşanmıştır. O dönemde hayatın islami prensipler ve ölçüler dahilinde yaşanması, dinimizin temel değerlerinin hassasiyetle korunması sayesinde gerçekleşmiştir.

O'nun denetim ve terbiyesinde yetişen Sahabe nesli de, yüce dinimizi en güzel biçimde yaşamış ve islami hayata herhangi bir yabancı unsurun girmesine müsaade etmemiştir. Daha sonra Sahabe neslinin eğitiminde yetişen Tabiin de dine yabancı unsurların karışmamasına aynı derecede özen göstermiş ve böylece yüce dinimiz günümüze kadar bizlere düzgün bir şekilde intikal etmiştir.

Günümüzde bid'at kelimesi tam anlamıyla toplumumuzda anlaşılamamış konulardan biridir. Bu konuda farklı yaklaşımlar oluşmakla beraber aşağıda konu hakkında verilecek detaylar, konunun anlaşılmasına yardımcı olacaktır.

En genel anlamıyla bid'at öncekilere benzemeyen, daha önce yok iken yeni ortaya çıkan ya da çıkarılan manasındadır. Yani, Peygamber Efendimizden (SAV) sonra dinin aslında bulunmayan, bir takım yollarla dine sokulan ve dini bir inanmış gibi ortaya konan ister iyi, ister kötü tüm söz, davranış, fiil ve bu işlemler için kullanılan eşyaların tümü bid'at kapsamına girmektedir.

Tanımlamalarda hurafe kelimesininde bid'at kelimesi ile birlikte sıklıkla kullanıldığı görülmektedir. Bir çok ayet ve hadiste, dini tahripten korumak için bid'at yerilmiştir: "İşte düz olarak benim yolum budur, onu takip ediniz; (başka) yollara sapmayınız ki (o yollar) sizi Allah (CC) yolundan ayırır. İşte size Allah (CC) bunu tavsiye ve emreder ki, çekinesiniz"(Enâm)

'İsrailoğulları yetmiş bir fırkaya ayrıldı. Benim ümmetim onlardanbir fırka daha fazla(ya) ayrılacak. Onların hiç biri, dini kendi fikirleri ile yorumlayıp Allah'ın (CC) haram ettiğini helal, helalettiğini de haram sayan fırka kadar zararlı olmayacaktır.' (Ramuz-ul Ehadis)

'Ümmetimin bozulduğu çağda, sünnetimi ayakta tutan için bir şehit eciri vardır.' (Ramuz-ul Ehadis)

İslam dininin esasları ile uyuşmayan, hatta kişileri dinden uzaklaştırabilecek bid'at ve hurafeler, farklı farklı tür ve uygulamalar halinde pek çok kesimde ve bölgede görülebilmektedir. Hatta her devirde de bid'at, hurafe ve batıl inanış ve davranışlar, toplumların ortak sorunu olmuş, günümüzde de farklı tezahürlere sahiptir.

Dindarlık adı altında din ile hiç ilgisi olmayan konuların dini esaslar dahilindeymiş gibi gösterilmesi maalesef büyük bir yanılgı ve kabul edilemez bir husustur. Dinin esasları ve uygulamaları Kur'an ve hadisler başta olmak üzere açıklanmış ve her bir konu tek tek ele alınmıştır. Gerçek dindarlık da, ancak dinimizin ana kaynaklarında bulunan itikat, ibadet ve ahlak esaslarını kabul etmek ve yaşantımızı bu prensipler altında tatbik etmekle mümkün olacaktır.

İslam ulemasının geneline bakıldığında tek bir tarif üzerinde birleşilmediğini görülmektedir. Tanımsal farklılıklar, anlamın genelleştirilmesinden veya dar anlamda anlaşılmasından ya da yorumlanmasından ileri gelmektedir. Dar anlamda ele alınan tanımlamada ' Hz. Peygamber (SAV) den sonra ortaya çıkan, din ile ilgili olup, bir ilave veya eksitme mahiyetinde olan şey' diye ifade edilmiştir. Buna göre her bid'at kötüdür, dini bozar, mücadele etmek gereklidir.

Bir diğer gruba göre ise bid'at Hz. Peygamber' (SAV) den sonra icad edilen, ortaya çıkan her şeydir. Ancak kötü ve iyi şeklinde kısımlara ayıranlar olmuştur. İyi uygulamaların ise dini bir hüküm olarak addedilmediği taktirde bid'at olarak da tanımlanamayacağı ifade edilmiştir. Ancak daha önce de belirttiğimiz üzere şer'i delillere aykırı her şey ve davranışı da bid'at kapsamında ele alanlar olmuştur.

Dar anlamda düşünülen bid'at tanımındaki sınır, yapılan yeni ya da farklı davranışın din içerisinde var gibi gösterilmesidir. Yapılan işlem ya da uygulama faydalı olabilir. Ancak bu uygulamanın dine katılarak dinsel bir unsur olarak ifade edilmesi yerilerek, bid'at kapsamına alınmıştır.

Yapılan işlemler, hareketler ibadet olsun veya ibadet sayılsın diye yapılırsa bid'at olmaktadır. Çünkü dinimizde ibadetin yeri, şekli, zamanı ve uygulama biçimleri Peygamber Efendimiz (SAV) tarafından net olarak anlatılmış ve kayıt altına alınmıştır. Hiç kimse bunlar üzerinde bir değişiklik yapma hak ve yetkisine sahip değildir. Bu yönüyle dinden sayılan her asılsız şey bid'at kapsamı içine girmektedir. Kurşun dökme, tütsü yapma, nazarlık, at nalı, at kafası, çeşitli muskalar takma bu kapsama örnek verilebilir. Bunlar tıp yönünden bir faydası olmadığı, üstelik batıl inançları devam ettirdiği için haram kılınmıştır. (Ali Mahfuz el-İbda' fi Medarri'l-İbtida)

Peygamberimiz (SAV) nazarlık kullanmayı yasaklamış, bu gibi şeyleri üzerinde taşıyan kimselerin bey'atlerini kabul etmemiştir (Nesâî, İbn Mace)

Bid'at kelimesinin sözlük anlamından hareket ederek, herhangi bir şeyin iyi ya da kötü olduğunu söylemek mümkün görünmemektedir.

Diğer bir ifadeyle, din kemale erdikten sonra ortaya çıkan her türlü uygulama ve anlayış "bid'at" kelimesinin sözlük anlamı içine girmekle beraber, bir uygulama ve anlayışın iyi mi, yoksa kötü mü olduğunu belirlemenin ölçüsünü, onun sözlük anlamı değil, Kur'an ve

Sünnete uygun olup olmaması, yani kavramsal anlamı belirlemelidir. Yani sözlük anlamıyla sonradan çıkan her şey bid'at sayılsa da reddedilmemiştir.

Başka hadisler de bu bid'at anlayışına imkan tanımaktadır. Zira Ahmed İbnu Hanbel'in Mürsel'inde yer alan bir hadis 'Yeni bir bid'at ihdas eden her kavim onun bir mislini sünnetten kaldırıyor demektir' buyurmaktadır. Buna göre esas reddedilen bid'at, mevcudu kaldıran bid'attır.

Şu da bir gerçektir ki; Allah'ın (CC) ve Peygamber Efendimizin (SAV)'in emrettiği hususlara aykırı olan şeyler, kötülener ve sakındırılan bid'at kapsamına girer. Allah'ın (CC) ve Peygamber Efendimizin (SAV)'in genel teşviklerine dahil olan konular ise övülen bid'atlardandır.

Övülen ve teşvik edilen konuların, dinin öngördüğü hususlara aykırı olması düşünülemez. Üstelik Peygamber Efendimiz (SAV) bunların sevap olduğunu hadislerinde bildirmiştir.

Haz. Ömer (RA)'ın teravih namazını mescitte farklı cemaatler yerine, tek cemaat halinde kılınmasını sağladıktan sonra, bu uygulamayı "güzel bid'at" olarak nitelemesi de bu görüşü desteklemektedir.

"Benim sünnetime ve benden sonra gelecek olan raşid halifelerin sünnetine sarılın." (Ebu Davud, Tirmizî, İbnu Mâce)

Güzel bid'at, yüce dinimizin gözettiği hedefleri gerçekleştirmeye yönelik olarak sonradan ortaya çıkmış olan her türlü faaliyet şeklinde de ifade edilebilir.

Hadislerin sıhhatini tespiti yarayan hadis usulü, Kur'an ve sünnetten hüküm çıkarma yöntemlerini pratik kurallar şeklinde düzenleyen fıkıh usulü ve islam itikadına aykırı yabancı ve zararlı fikir akımlarını engellemek gayesiyle akli metotlar geliştirerek bize islam düşmanlarıyla ve itikadi bid'at gruplarıyla fikri mücadele etme imkanı veren kelimeler gibi ilim dallarının geliştirilmesi güzel bid'atlara örnek verilebilir.

Diğer yandan; yerleşim merkezlerinin genişlemesi nedeniyle camilerde okunan ezanın daha geniş çevrelere duyurabilmesi amaçlı teknolojik imkanlardan istifade edilmesi ve daha pek çok dini yaymaya, dini ve sosyal yaşamı daha rahat bir biçimde geliştirme ve yaşamaya dönük faaliyet ve uygulamalar güzel bid'atlara örnek verilebilir.

Kur'an ve sünnete aykırı olan her türlü dini uygulama ve anlayış ise çirkin bid'at olarak tanımlanmaktadır. Türbelere ve kabirlere mum dikmek, ağaçlara ve türbe pencerelerine bez bağlamak, tuz serpmek, merdiven altından geçmenin uğursuzluk getireceğine, nazar boncuğu gibi şeylerin kötülük ve uğursuzluğu giderdiğine inanmak, kurşun döktürmek, gece ev süpürmenin fakirliğe sebep olacağına inanmak, suya para atarak dilek tutmak, kötü diye addedilen bir durum karşısında kulak çekerek tahtaya vurmaya gibi örnekler çirkin bid'ata örnek gösterilebilir.

Şüphesiz bu örneklerin çoğu gelenek, görenek ve eski inançlardan

gelmektedir. Dinde yerleri bulunmamaktadır. Ne şekilde ortaya çıkarsa çıksın ehl-i sünnet çizgisinde yer almayan islam anlayış ve iman esaslarına ve sünnetullah'a aykırı her türlü akımın çirkin bid'at olarak nitelendirilmesi gerektiği aşıkardır.

Sahabe döneminden itibaren muhtelif kavimlerden islamla şereflenen pek çok topluluk; eski inanç, gelenek ve kültürlerini ilk anda tamamiyle bırakamamış, cahiliye dönemi Arabistan'ı da dahil olmak üzere, İran, Hint ve eski Yunan'da görülen bazı anlayış ve uygulamaları da beraberlerinde islam toplumuna taşımışlardır. Bu uygulamalara bir de Peygamber Efendimiz (SAV) döneminde bulunmayan farklı anlayış ve uygulamalar da dahil edilmiş ve bir kısım müslüman topluluklar üzerinde olumsuz etkiler oluşturmaya başlamıştır.

Görülmektedir ki bir çok bid'at; adet, gelenek ve göreneklere bağlı olarak ortaya çıkmıştır. Yapılan araştırmalarda; Brahmacılık, İrancılık, Neo-Platonculuk, Hristiyanlık gibi bir çok dış etkenin islam üzerindeki etkileri incelemeye tabi tutulmuştur. Diğer yandan Türk-Moğol şamanizminin bazı mistik tarikatlar üzerindeki etkileri üzerine de çalışmalar yapılmıştır.

Şamanistik öğelerin dini törenler içerisine katılması, bid'atta varılabilecek noktaları göstermesi açısından da ilgi çekicidir.

Özetle, Kur'an ve sünnette yer alan herhangi bir ilke ile çatışma halinde olan her türlü uygulama ve anlayış çirkin bid'at olarak ele alınması gereken hususlardır. Ashab-ı kiram ve gerçek din alimleri bu hususta yüzyıllardır mücadele vermiş olup, bugün de bu mücadele sürmektedir. Ancak mücadele konusunda istenilen noktaya gelinememesinin temel nedenleri içinde, cehalet, adet, gelenek göreneklere bağlılık olması ve bu uygulamaların dini bir unsur gibi algılanması, istismarlar ve çıkar hesapları, dini yanlış anlama ve anlatma gibi faktörler sayılabilir.

İnsan, fıtratı gereği inanma ihtiyacı içerisindedir. Bu durum özellikle bela, musibet, felaket, hastalık ve sıkıntı anında sığınacak bir merci ve başvuracak bir çare aramasına neden olmaktadır. İnsanın bu temel ihtiyacını bilen bazı kişiler bunlardan istifade ve karşılığında da menfaat sağlamaya çalışmaktadırlar. Bu amaçla da din adı altında yanlış uygulamalar ile müslümanları kandırarak insanlığa ve yüce dinimize zarar verebilmektedirler.

Bir âyette şöyle buyurmaktadır: "Yoksa Allah'ın izin vermediği bir dini onlara sunan ortaklar mı var?" (Şûrâ/21) Bu âyet-i kerimede Allah, dini ve dini hükümleri ancak kendi vazedeceğini, başkasının, hak dine bir şey katmaya hakkı olmadığını ifade buyurmaktadır.

Allah'ın Resulü (SAV) bir hutbesinin sonunda şu sözleri söylemişlerdir: "Sözün en hayırlısı Allah'ın kitabıdır; yolun en hayırlısı Muhammed'in (SAV)yoludur. İşlerin kötüsü sonradan çıkanlardır (yani bid'atlardır). Her bid'at sapıklıktır" (Müslim)

Bir başka hadis de şöyledir: "Size Allah'tan korkmayı (takvayı), Habeşli bir köle de olsa Allah yolunda yürüdüğü müddetçe - başkanınıza-itaat edip sözünü dinlemeyi tavsiye ederim. Çünkü içinizden benden sonra yaşayanlar çok ihtilaf (anlaşmazlık)

görecekler. Size benim sünnetim, ergin ve doğru yolda halifelerimin sünneti gereklidir. Bunlara sımsıkı sarılınız ve hiç bırakmayınız. Sonradan çıkan işlerden (bid'atlardan) kaçının dinde her sonradan ortaya çıkan bid'attır. Her bid'at sapıklıktır" (Ahmed,Tirmizî)

Özetle belirtmek gerekirse; bir bid'at, ya dine muvafık ve bir ihtiyacı karşılayan bir şeydir ki, bu bid'at-ı hasene adı altında tahsin edilmiş, güzel bulunmuştur; veya bir ihtiyacı karşılamayan, daha önce zaten mevcut bir şeyi kaldırarak yerine geçecek olan -bir başka kültürden alınma, yahut beşeri hevaya uyularak , yoktan ihdas edilme -bir şeydir. Bid'at-ı seyyie denen bu ikinci kısım bütün Müslümanların müşterek kültürleri yani onların birlik ve vahdet vesilesi olan sünnete ters düştüğü için merduddur. Bu çeşit bid'atlar, yani yabancı kültürlerle ait unsurlarla ferdi hevedan kaynaklanan unsurlar müstakillik ve müştereklik esasına müstenid ümmet şahsiyetini haleldar edeceği için hiç bir müsamaha tanımaksızın şiddetle reddedilmiştir. (Kütüb-i Sitte)

Son otuz- kırk yıl içinde özellikle ülkemizde başta Kur'an ve sünnete aykırı akım ve uygulamaların ortaya konulmaya çalışıldığı görülmektedir. Ehil olmayan kimseler tarafından yapılan Kur'an çevirive yorumları, devre uygun Kur'an yorumları altında, Kur'an ve sünnetin ruhuna aykırı fikirlerin empoze edilmeye çalışılması, dinde reform ve yenilik adı altında yapılan çalışmalar, Peygamber Efendimiz(SAV)' in sünnetlerini kaldırmaya yönelik sadece Kur'an hükümlerini kabul etme kisvesi altında yapılan dini tahrip çalışmaları, şariat ve fıkhnın helal kabul ettiği şeylerin haram; haram gösterdiği bazı şeylerin ise helal ve mübah gösterilmesi, hadis ve sünnetler konusunda bilinçli bir karmaşa oluşturma çabaları, indirilmiş Kur'an yerine reformize edilerek yeni bir din ihdas gayretleri, dünyadaki tüm mezhep ve dinleri bir araya getirmek suretiyle yeni bir hanif din oluşturma emelleri bu kapsama dahil edilebilir.

Günümüzde maalesef islam temel inancının, Kur'an ve sünnetle olan temel bağının kopartılarak, batı dünyasında geliştirilen akli ilkeler baz alınarak ve modernist adı altında yeniden ortaya konulmaya çalışıldığını müşahade ediyoruz.

Yukarıda da ifade ettiğimiz husus "Kur'an'dan başka din kaynağı tanımıyoruz" sloganına dayandırılmakta, bazen de "Hadisleri yeni bir ayıklamaya tabi tutmalı ve sünneti yeniden tanımlamalıyız" şeklinde ortaya çıkmaktadır. Genel olarak ortaya atılan iddialar ise, günümüzün toplumsal yapısının değiştiği, bu nedenle dinin emir ve yasaklarının da yeniden gözden geçirilmesi gerektiği, Kur'an'dan herkesin rahatlıkla hüküm çıkarabileceği, mezheplerin ve tasavvufun yozlaşmış birer istismar kurumu olduğu ve reddedilmesi gerektiği, şefaat, mucize, evliyanın kerameti, tevessül, miraç, kabir azabı ve benzeri hususlara inanmanın yanlış olduğu şeklindedir.

İşin ilginç yanı ise yukarıda ifade ettiğimiz dinde yeri bulunmayan hurafelerin sonradan islama karıştığı, bunların temizlenerek dinin ilk zaman ki doğru ve temiz haline getirilmesi de bir gerekçe ve kisve olarak kullanılarak, dinde reform çalışmalarına girilmesidir.

Bakınız Hüseyin Hilmi Işık; 'Dinde Reformcular' adlı kitabında reformculara verdiği cevabında neler diyor:

'...İslam dini ilim üzerine kurulmuştur. Her bakımdan akla uygundur. Kur'an-ı Kerim'de ve hadisi şeriflerde açıkça bildirilmemiş olan şeylerde, akla ve ilme uygun yeni emirler çıkarmak, yani kıyas ve ictihad yapmak, şeriatın ana kaynaklarından biri olur ise de, bunu yapabilmek için herşeyden önce müslüman olmak ve lüzumlu bilgilere malik olmak lazımdır. Dinde reform isteyenler , temel kitaplara dokunmayıp, yalnız cahil halk arasına yerleşmiş olan hurafeleri yoketmeyi düşünüyorlarsa , buna birşey denemez. İslamiyete hizmet etmiş olurlar. Fakat böyle iyi düşündüklerine inanabilmemiz için , önce hakiki ve samimi müslüman olduklarını ispat etmeleri gerekir....

Biz reformcuları dinimize, mezhebimize uymak için zorlamıyoruz.Yalnız müslüman olup olmadıklarını açıkça söylemelerini ve işlerinin özlerine uygun olmasını istiyoruz. Çünkü, islamiyetin belli ve değişmez kanunları vardır. Müslüman olanların bu kanunlara uygun olarak konuşması lazımdır....

Bazıları da, sağlam bir varlık ve birlik elde etmek için dinlazımdır, fakat dini zamana uydurmalı, islami hurafelerden temizlemeli diyorlar. Halbuki, ehl-i sünnet alimlerinin kitaplarında hiç bir hurafe yoktur. Din cahilleri arasında hurafeler bulunur.Bunları temizlemek için de , ehl-i sünnet kitaplarını yaymak, gençlere bunları öğretmek lazımdır.'

Konuyla ilgili Bedir Yayınevi'nden de 'Ehl-i Sünneti Müdafaa ve Bi'datları Tenkit' adlı bir çalışma yayınlanmış olup, bu kitap serisinin devamı planlanmaktadır. Konusunda uzman, yazar ve araştırmacıların çalışmaları birarada derlenmiştir. Son derece bilgilendirici ve aydınlatıcı bir çalışma olması nedeniyle tavsiye ediyoruz.

Çağımızda özellikle bi'dat uygulamaları son derece artmış olup, bir müslüman olarak görevimiz uyanık olmak, tehlikeli fikir akımlarından haberdar olmak ve bu konuda çevremizi uyarmak olmalıdır.

Görüldüğü gibi bi'dat kapsamında sadece "türbelere mum dikmek, fala,uğursuzluğa vs. inanmak" gibi hususlarla mücadele etmek anlaşılmamalıdır. Bu hususların önemi küçümsenmemekle beraber,üzerinde hassasiyetle durulması gereken husus modernist bid'atçıların halka çağdaşlık ve yenilenme adı altında benimsetmeye çalıştıkları yaklaşım ve akımlardır. Hatta islam büyüklerine, mezhep imamlarına, Sahabeye, hatta pek çok hadis-i şerife açıkça iftira edilmekte ve sadece ortada Kur'an bırakılmaktadır. Geleneksel ehl-i sünnet ve cemaat müslümanlığı, sonradan ortaya çıkmış bir mezhep, fırka ve akım olmadığı unutulmaktadır.

Geçmiş dönemlerden günümüze intikal eden yabancı unsurlardan korunmaya dönük olarak; yüce dinimizin ehliyetli, liyakatli, icazetli, güvenilir alimlerden , öğretmenlerden ve rehberlerden ders alınarak öğrenilmesi gerektiği açık bir husustur.

Diğer yandan; okunacak kaynak eserlerde de muteber, güvenilir ve

kamil ulema ve mürşidlerin yazdıkları kitapların esas alınması gerekmektedir. Dinde yeri olmayan ancak daha sonra dini bir vecibe gibi benimsetilmek istenen konulardan ancak bu yolla korunmak mümkün olabilecektir. Ehl-i sünnet vel cemaat yolu işte böyle bir yoldur.

Peygamber Efendimiz (SAV) Arafat'ta iken şöyle buyurmuştur. '.. Bilesiniz! Şurası muhakkak ki mallarınız, kanlarınız birbirinize karşı haramdır, tıpkı şu ayınızın şu belde ve şu gündeki haramlığı gibi. Bilesiniz! (Kıyamet günü) Havz'ın başına hepinizden önce ben geleceğim. Ben sizin çokluğunuzla diğer ümmetlere karşı iftihar edeceğim. Sakın benim yüzümü kara çıkarmayın. Haberiniz olsun! Ben pek çok kimseyi (şefaatiyle) ateşten kurtaracağım. Bazı kimseler de benden kurtarılacak (zebaniler onları götürceklerdir). Ben: 'EyRabbim! (Zebanilerin benden kaçırdıkları) benim sahabeciklerimdi (Niye cehenneme götürülüyorlar?) diyeceğim. Allah Teala hazretleri şöyle b uyuracak; 'Senden sonra onların neler ihdas ettiklerini sen bilmiyorsun!' (Kütüb-i Sitte)

Tasavvuf ve Mistisizm Arasındaki Farklar Nedir?

Mistisizm ve tasavvuf kelimeleri, kendilerine yüklenen anlamlar itibariyle çoğu kez bir arada kullanılan kavramlar olmuşlardır. İslam mistisizmi, sufizm, tasavvuf gibi ifadeler genellikle yanyana ve birbirinin yerine geçen ifadeler şeklinde ele alınmıştır. Mistik ya da mistisizm kelimeleri genel bir anlam taşımakta ve gerçeği arayanların ve gizemcilerin arayışlarında önemli manalara işaret eder olmuşlardır. Kelime anlamına baktığımızda; mistisizm eski Yunancada, "Dilsiz olmak, konuşmamak, dudakları ve gözleri yummak" gibi anlamlara gelmektedir. Kimilerine göre de Grekçe'de "gözlerini kapamak" anlamına gelen "myein" sözcüğünden türetilmiştir. Terim olarak ise, insanı ahlâken yüceltme, rûhî saâdete erdirmeye, özündeki hakîkati kavratma, görünen dünyânın üstünde ve ötesinde görünmeyenin şuûruna erdirmeye çabası şeklinde ifade edilmiştir.

"Mistik tecrübe" denilen rûhî hissediş, anlayış ve algılamalar, hemen hemen tüm din ve felsefî sistemlerde benzerlikler ortaya koymuştur. Farklılıklar ise mistiklerin yetiştikleri kültür ve medeniyet ortamına göre değişiklik arz etmiştir. Mistisizmin tamamiyle spiritüel bir aktivite ve kavrayış sistemi olduğu düşünülmektedir. Bu büyük ölçüde doğru olmakla beraber tam bir anlam bütünlüğü sağlayamamaktadır. Genel anlamıyla mistisizmin, çeşitli yöntemler kullanarak insan rûhunun ahlâken yükselmesini sağlamaya çalıştığı ve hedef olarak da ruhi tekamülü ele aldığını söylemek yanlış olmaz. Mistisizmde bilinen bilimsel yollardan giderek ya da akıl yürüterek erişilemeyecek bir şeyin varlığından söz edilir ve buna ancak "gözünü kapatarak" inanma sonucu ulaşılabileceğine inanılır.

İslamda sufilik, sufizm ya da tasavvuf; mistisizm kapsamında ele alınmaktaysa da tasavvuf birçok konuda gerek Batı gerekse Hint mistisizminden farklılıklar göstermektedir. Mistik tecrübeler genellikle temsili ifade ve sembollerle anlatılır. Bunun sebebi de, mistiklerin yaşadıkları mânevî zevki ehil olmayandan gizlemek düşüncesidir. Mistik, dış alemle bütün ilişkisini keser ve hakikati vecd halindeki deneyimlerinde arar. Mistiğin ulaşmak istediği hedef,

aydınlanma ya da uyanma denilen yüksek bir şuur halidir. Mistisizme göre bu, uzun zaman gerektiren deneyimlerle aşama aşama yaklaşılan, fakat ulaşıp ulaşılamayacağı bilinmeyen bir hedeftir. Reenkarnasyona inanan kimi mistiklere göre, bu hedefe ulaşma süreci pek çok enkarnasyonu kapsayan uzun bir süreçtir. İslam ve tasavvuf ise bu tür düşüncelere kapalıdır. Nitekim Kur'an-I Kerim'de reenkarnasyon meselesi açık bir şekilde reddedilir. Her ne kadar mistiklerde medyumsal yeteneklere, ruhsal fenomenlere rastlanmışsa da ve her ne kadar büyük mistiklerin birçoğu, ruhun tekrar bedenlenmesini (reenkarnasyon) kabul eden görüşlere sahip olmuşlarsa da, ruhçu sistem ile mistik sistem gerek teorik gerekse pratik açıdan da pek çok noktada birbirlerinden ayrılırlar.

Tasavvuf ile mistisizm çoğu zaman karıştırılmakla birlikte, aralarında bir takım farklar vardır. Bunlardan bazıları şu şekilde izah edilebilir. Tasavvuf, insana rûhî bir yükselme sağladığı hâlde, mistisizmde gelip geçici hazlar vardır. Mistisizm'de ıstırap önem taşıdığı hâlde tasavvufta ıstırapın özel bir yeri yoktur. Tasavvufta terbiye metotları bireylerin karakter yapılarına göre farklılık arz ettiği hâlde, mistisizmde bu farklılık ve zenginlik bulunmamaktadır. Kişilerin meşreplerine ve sahip olduğu kapasiteye göre farklı usul ve yöntemler uygulanabilmektedir. Tasavvufta mânevî yükseliş için kişisel çaba esas olduğu hâlde mistisizmde bu şekilde değildir. Mistik, sadece vecd ehli olduğu hâlde, sûfî hem vecd ehli, hem de ilim talibidir. Tasavvufta zikir ve şeyh ile birlikte bulunmak (sohbet) esastır. Mistisizmde böyle bir esas yoktur. Mistisizm, rûhün cesede hakîmiyetini sağlama çalışmalarıdır. Tasavvuf ise rûhün arıtılıp Hakk'a vuslata erdirilmesidir. Ancak peygamber veya onun vârisi olan kâmil insan bu derin manayı insanın anlayabileceği bir dilde aktarır.

Araştırmalar, İslamiyetten önceki Türk ve İslam öncesi çok dinli Arap topluluklarında da mistisizmin yaşadığını göstermektedir. Buna göre, örneğin şaman dinine inanan insanlar, evrende hiç bir şey yokken, bir tek varlığa inanırdı. O' da güzellik yani "cemal" idi. Ondan başka duyan ve gören yoktu. Mitolojik inanca göre, evren ve dünya, güzel olan bu varlığın, bir gün yalnızlıktan usanması ve evreni yaratmasıyla oluşmuştu. Şaman dinine inanan Türklerin İslam'dan inandığı Şaman dinindeki Tanrı bu örneğe uygun bir Tanrıdır.

Benzer bir durum, İslamiyetten önce yaşamış olan Arap toplumları için de geçerlidir. Bu dönemde, çok Tanrılı inanca sahip olan Araplar için, her Tanrının, korkuyla beslenen bir etki ve yaptırım gücü vardı. Hristiyanlıkta da mistisizm kelimesini ilk kullanan Kneber'dir.

Tasavvuf, evreni var eden, Allah (CC) ile insan arasında bir sevgi bağı oluşturma, vahdette kesreti (birlikte çokluğu görme ve seyir), kesrette vahdeti bulma (çoklukta birliği görme ve seyir) ve farkındalık temeline dayanmaktadır. Tasavvuf insanoğlunun vazgeçilmez ihtiyacıdır. Her devirde kendini göstermiş, ancak müslümanlıkla kemâle ermiştir. Bu noktada kemale ermiş bir mistisizm ve tasavvuf anlayışı İslâm tasavvufu şeklinde tam manasını bulabilir. Dolayısıyla bizim kullanacağımız ve düşüneceğimiz tasavvuf anlayışı İslam tasavvufudur.

Ken'an Rifai bu konuda şöyle diyor: "İnsanlıkla beraber başlayan ve dinlerin cevherini meydana vurma keyfiyeti diyebileceğimiz tasavvuf son istihâlelerini (gelişimini) İslâm dini ile beraber yaparak en olgun ve en kemâlli halini bulmuştur. Nasıl ki İslâm dini geçmiş bütün dinleri câmi (kapsayan) ve onların zemini üstünde âbideleşmişse İslâm tasavvufu da böyledir. Püsküren bir yanardağın lâvlarını tutacak bir el ayası bulunmadığı gibi tasavvufun da yer yüzüne akmasını önleyecek bir kuvvet yoktur."

Esaslarını Kur'an ve sünnetten alan tasavvuf anlayışında birarada olmak ve cemaat çok önemli bir kavramdır. Allah'a ulaşmayı hedefleyen seyri sülukta kamil bir mürşid ve rehber esas alınmaktadır. Kâmil insan, dünyayı gaye bilmeyen ve ücreti yalnız Allah'tan talep eden kimsedir. Çağırdıkları insanları doğruya ve güzele götürürler. "Uyun sizden hiçbir ücret istemeyen o zatlara ki, onlar hidayete ermişlerdir." (Yasin/21)

Görüldüğü üzere tasavvuf, çok uzun bir tarihte, çok geniş bir sahada asırlar boyu farklı kültür çevreleri tarafından uygulanmış dini yaşama tarzı olmuştur. Muhakkak ki İslâm'dan önceki yaşam tarzlarının, örflerinin, adetlerinin, kültürlerinin, çevrelerindeki insanların tesiri vardır. İran-Hind tesiri, hristiyanların daha önceki zâhidlerinin, rahiblerinin tesirleri var. Bu kadar uzun asırlar Atlas Okyanusu'ndan Büyük Okyanus'a, Sibirya'dan Afrika'nın güney ucuna kadar geniş sahalarda yayılmış olan, bir dini yaşam tarzının arasında farklılıklar olabilir. Bunun güzel temsil edilmesi de olabilir, cahillik veya yozlaşma da olabilir. Bunu her sahada müşahade etmek veya her sahadan buna misal göstermek mümkündür. Ancak zirve, son durak tasavvuf yani İslâmî tasavvufu olmuştur.

Tasavvuf kelime olarak Arapça safa kelimesinden gelmekte olup arınma ve temizlenme manasına gelmektedir. Umumi bir ifade kullanmak gerekirse ahlak ve ihlas ilmi, kalbin ve ruhun kötülüklerden temizlenmesini öğreten ilimdir. Tasavvuf, Allah (CC) sevgisi ve ilahi aşk esası üzerine kurulmuştur. İmam-ı Gazali Hazretleri tasavvufu; kalbi sadece Allah'a bağlayıp, masivaya (Allahtan gayri her şey) gönül bağlamamak şeklinde ifade ederken, İmam-ı Rabbanî hazretleri ise tasavvufun, Allahü Tealanın emir ve yasaklarını yerine getirmekte yardımcı olarak dindeki ihlas mertebesini elde etmeye yaradığını belirtmiştir. Tasavvuf herşeyin ötesinde, fuzuli ve gereksiz işleri terketmektir. Tasavvuf edep demektir. Edepleri gözetmeyen Mevla'nın rızasını kazanamaz. Tasavvuf herşeyi yerli yerince görmek demektir.

Bir olan Allah dışında birşey görmemek, diğer bir ifade ile de eşyanın hakikatine vakıf olmak, tecellilere saf bir ayna olabilmenin yollarını aramak demektir. Kalpleri gaflet ve masivadan koruyan, nefisleri Allahü Teala'ya itaat ettiren, temiz ve pak bir kalbe kavuşturan haldir tasavvuf. Ehl-i sünnet itikadının sağlamlaşıp kalbe yerleşmesini, şüphe ve kötü tesirlerden bu ulvi itikadın korunmasını temin eder. Mevla'nın emir ve yasaklarını yerine getirip, ibadetleri kolay ve takva-tadili erkan üzerine yapmayı, ibadetlerden lezzet almayı, ihlasın hasıl olmasını ve nefsi emmarenin tesirinden kişinin korunmasını sağlar. O halde inananlar olarak; tasavvufu anlamaya çalışmamız ve bu konuda gayretle öğrenme ve anlama niyeti içerisinde olmamız gerekmektedir.

Günümüzde Asr-ı Saadeti Yaşamak Mümkün mü?

'Her can ölümü tadıcıdır. Sizi bir imtihan olarak hayır ile şer ile de deniyoruz. (Nihayet yine) ancak bize döndürüleceksiniz.'

(Enbiya/35) Allah Tealâ, Kur'an-ı Kerim'de iyi ile kötüyü, hayır ve şerri izah etmiş, bir imtihan vesilesi olarak da cahiliyye ile Asr-ı Saadet dönemini örnek göstermiştir. Bu nedenle, inananlar olarak temel görevimiz bu dönemleri tüm yönleriyle doğru anlamak ve değerlendirmek olmalıdır. Bunu yaparken de dikkat etmemiz gereken husus bu iki dönemin sağlıklı bir şekilde mukayese edilmesi, diğer yandan da ahir zaman olarak nitelediğimiz günümüz şartları ile geçmiş bu dönemlerin birarada düşünülmesidir. Şunu öncelikle kabul etmek gerekir ki geçmişte meydana gelmiş olduğunu kabul ettiğimiz ve Kur'an-ı Kerim'de belirtilen diğer hadiseler bugün de şekil ve kimlik değiştirmek suretiyle aynen yaşanmaktadır. Konuları bu perspektiften değerlendirmekte büyük fayda bulunmaktadır.

Birbirinden Tamamen Farklı İki Dönem

Her şeyden evvel; Allah'ın (CC) birer ayeti olarak geçmişte yaşanmış hadiselerden ibret almalı ve ders çıkarmalıdır. Karşımızda duran Cahiliyye Dönemi ve Asr-ı Saadet'i bu idrakte incelemek gerekmektedir. Önümüzde iki zıt ve birbirinden tamamen farklı iki dönem vardır. Bir şekilde inananlara nasıl davranmaları gerektiği konusunda mukayeseli örnekler sunulmaktadır.

Ne yazık ki bu mükemmel mukayese ve örnekler biz inananlar tarafından ne ölçüde anlaşılabilmiş ve hakkıyla değerlendirilebilmiştir? İnsan olarak sahip olduğumuz üstün değer ve ilkelerin kıymetini biliyor muyuz? Söz konusu saadet devrini geçmişte yaşanmış, olmuş bitmiş hikayelerden ibaret mi sanıyoruz ya da uygulamaları hayatımıza ne ölçüde geçirebiliyor ve tatbik edebiliyoruz? Ya da bu bilince ulaşmak için ne yapıyoruz? Bugünkü bakış açımız nedir?

Saadet ve Mutluluk nedir?

Saadet kelime anlamıyla mutluluk demektir. Yani hedef Allah'ın sınırları dahilinde mutlu bir yaşamdır. Ancak karşılaştığımız bireylere mutluluk tanımını sorduğumuzda; sahip oldukları değer, yargı ve kriterlere göre farklı yanıtlar alabiliriz. Bu ise, kişinin yetiştiği çevreye, yaradılış gayesini algılama biçimine göre değişmektedir. Maalesef pek çok kişi için mutluluk anlayışı Asr-ı Saadet ifadesindeki mutluluk anlayışı ile farklılık arzedeabilmektedir. Asr-ı Saadet müslümanlarının bugünkü teknolojik imkanlara ve konfora sahip olmadıkları, hatta çeşitli sıkıntılar içinde bulundukları halde, onları MUTLU ve SAADET ehli kılan şey neydi, öncelikle bunu derin düşünmemiz gerekiyor.

Asr-ı Saadet nedir? Örnek Toplum Modeli Ne Olmalıdır?

Öncelikle Peygamber Efendimizin (SAV) yaşadığı dönemi tanımlamakta kullanılan Asr-ı Saadet, mutluluk çağı veya dönemi anlamına geliyor.

Genelde sadece Peygamber Efendimize vahyin gelişinden sonraki dönemi tanımlamakta kullanılmakla beraber, bu dönemi Hulefa-i Raşidin denilen dört halife devrinin sonuna kadar uzatıldığı da vakidir. Bu dönemde Hz. Muhammed (SAV), Allah'tan (CC) aldığı Kur'an ayetlerini insanlara tebliğ etmiş, kendi denetiminde ve gözetiminde hayata geçirilmesini sağlamıştır. Tüm müminler için bu dönem Mutluluk Çağı olarak isimlendirilmiştir. Bu dönemde yaşanan hayat ve örnek yaşam modeli, müminler için ilk ve en önemli kaynaktır. Hayatın pek çok alanına ilişkin uygulamaları ve düzenlemeleri kapsar.

Bu dönemde Hz. Muhammed (SAV), Allah'tan (CC) aldığı Kur'an ayetlerini insanlara tebliğ etmiş, kendi denetiminde ve gözetiminde hayata geçirilmesini sağlamıştır. Tüm müminler için bu dönem Mutluluk Çağı olarak isimlendirilmiştir. Bu dönemde yaşanan hayat ve örnek yaşam modeli, müminler için ilk ve en önemli kaynaktır. Hayatın pek çok alanına ilişkin uygulamaları ve düzenlemeleri kapsar. Bu dönem; müslümanların ahlak, edep, düşünce, ilim ve toplumsal hayatın oluşmasındaki temel unsurları içermektedir. Bu dönemde tüm inananlar için Peygamber Efendimiz (SAV) en güzel örnek ve model olmuştur. Müslümanlar yaşanması gereken örnek ve ideal uygulamaları bu dönemde birebir görmüş ve Peygamberimiz aracılığıyla tatbik etmişlerdir. Bu devrin en önemli özelliği; tefsirden fıkıha, tasavvuftan kelama, diğer fikri ve ilmi faaliyet şekillerine kadar müslümanların modellemelerine esas teşkil etmesidir.

Tüm İnsanlığa Vesile Olabilmek mi?

Asr-ı Saadet, tüm insanlığın mutluluğuna vesile olması nedeniyle mutluluk dönemidir. Kur'an'ın bu devirde inmesi, Peygamberimizin gelmesi ve sahabe-i kiramın bu dönemde Kur'an ahlakı ile yaşaması, bu devrin mutluluk kaynağı olmasının en önemli sebebidir. Doğrudan doğruya Peygamber Efendimizin (SAV) eğitim ve kontrolü altında islam anlaşılmaya ve yaşanmaya çalışılmıştır. Nasıl ki Peygamber Efendimiz (SAV) bizim modellemeye çalıştığımız örnek insan ise, o dönemin mutlu yaşantısı da örnek alınması gereken bir yaşam tarzı olmalıdır.

Şartların Değişmesi Ne Anlama Geliyor?

Bu noktada şöyle bir soru akıllara gelebilir? O dönemin şartları ile bugünün şartları değişmedi mi? Şartlar değişmiş olabilir ancak, doğruluk, erdemlilik, iman, helal, haram, insanlığın erdemleri değişmedi. Sadece dışsal öğeler değişmiş olabilir, ancak anlam hiçbir zaman değişmedi. Eşyanın hakikati yine aynı, yine aynı.

Cahiliyye Dönemi Ne Demektir?

Diğer yandan cahiliyyeden de ne anladığımız önemlidir. En bariz gösterge olarak kız çocuklarının öldürülmesi gözümüzün önüne gelebilir. Bu vahşetin bugünkü tezahürlerinin de mevcut olmadığını kim inkar edebilir ki? O halde cahiliyyenin her dönemde insanın şeytan ve nefsine uymasının karşılığı olarak düşünmek ve değerlendirmek gerekir. "Cahiliyye(t)", cehl kökünden türemiş olup cahillik anlamına gelmektedir. Bir başka ifadeyle nefsin ilimden yoksun olmasıdır. Bu durumun tabii sonucu olarak 'hakikatin dışında bir şeye inanmak (şirk)' ve 'itikadı doğru olsa bile bunun aksine davranmak' gibi anlamları da kendinde barındırmaktadır.

Bu noktada anlam üzerinde dikkatle tefekkür ettiğimizde; günahı ısrar ve gerçeğin örtülmesi anlamında günümüzde de her an Cahiliye yaşanabilmektedir. Bugün de gerçeği örten, inanmadığı halde inanıyor gibi görünen ve insanların düşüncelerini bulandıran insanlara rastlanmaktadır. O halde Rabbini bilemeyen, tanıma ve öğrenme çabasında olmayan insanlar cahildirler. Sözlük anlamında genel bir kavram olarak bilgi ve ilim noksanlığı olarak ifade edilen tanımı üzerinde tefekkür etmek gerekiyor. Nitekim günümüzde de pek çok bilimi öğrenmiş, okullarını bitirmiş, kitaplar yazmış, ancak cahiliye zihniyetindeki insanlarla doludur çevremiz. Çok basit bir imanı ve itikadi noktada bile bilgisizlik ve kabullenmeme durumu içindeyken nasıl böyle bir birey cahillikten kurtulup, saadete kavuşabilir. Zaten saadet ehli demek cennet ehli kelimesi ile çoğu kere yanyana bazen de aynı anlamda kullanılagelmiştir. Maalesef cahiliye dönemindeki Araplar bilgili, şiir ve edebiyatta belli noktalara ulaşmış, okur yazar bir toplum oldukları gibi gelir düzeyleri de yüksekti. Diğer yandan cahiliye kavramını sadece Arap toplumuna da maletmek hatalı olacaktır. Şöyle ki; aynı dönemin iki büyük uygarlığı olan Bizans ve Sasaniler (İran)' da cahilliyeti yaşamışlardır. Tüm uygarlıklarına rağmen cahiliyeden kurtulamamışlardı. Çünkü her bilgidan ilim olmamaktadır.

Cahillik nedir? İlmin Dışında Olmak mı?

Onun için Kur'an-ı Kerim'de cahillik, bilgisizlik olarak değil de, 'ilmin dışında olmak' (bi-gayr-i ilmin) tabiriyle karşılanmıştır. Sahabenin imanı Kur'an'da anlatılan şekliyle cahillikten ve cahilliyeden uzak, tam ve sağlam bir iman idi. Günümüzde ise inananların pek çoğunun imanları da taklide dayanan, cehaletin hakim olduğu, eksik bir iman; hatta zaman zaman küfre kaymaya meyilli ve oldukça riskli bir imandır. İşte bu Resulullah(SAV)'ın : 'Karanlık gecenin zifiri karanlıklarına benzeyen fitneler ortaya çıkmadan amellere yapışın. (Zira o fitneler zu-hur ettiği zaman) kişi mü'min olarak sabahlayacak, kafir olarak akşamlayacak, yahut, mü'min olarak akşamlayacak, kafir olarak sabahlayacak, dinini bir dünya malı (menfaati) mukabilinde satacaktır (yani en ufak dünyevî menfaati elde etmek için, gerektiğinde küf-re girmekten hiç çekinmeyecektir).' hadisiyle haber verdiği zamanın içindeyiz. Bunu çevremize bakacak olursak, rahatlıkla görebiliriz. Bu nedenle, inanmak ve inandığı gibi yaşamak, imanımızı takliden tahkike ulaştırmak gerekiyor. Eğer imanımızı takviye etmez ve inandığımız gibi yaşamazsak, yaşadığımız gibi inanmaya başlayacağımız, düsturunu da unutmamamız gerekiyor.

Asr-ı Saadet Döneminde Sahabenin Mutluluğu Nereden kaynaklanıyordu?

Onlar mala mülke servete kavuştukları için mi mutluydular? Elbetteki hayır. Onlar cihani saadete kavuşturan Kur'an ve Peygambere sahiptiler, onlar Allah'ın ahlakıyla ahlaklanmayı öğrenmişlerdi. Onlar sevmenin, saygının, dürüstlüğün ve inancın, muhabbetin güzelliğini ve lezzetini tatmışlardı. Tevekkül ve kanaat sahibiydiler, sabrın ve şükrün anlamını öğrenmişler, bundan dolayı manevi haller içerisindeydiler. İşte bu yüzden Peygamberimizin (SAV) 'Ümmetimin en hayırlısı aralarında bulunduğum bu nesildir. Sonra onları takip edenler, sonra onların ardından gelenlerdir' (Buhâri) övgüsüyle şereflenmişlerdi.

Buradan çıkarılacak sonuç; en mesut olanlar ifadesiyle, hadiste geçen insanların en hayırlısı anlaşılması gerektiğidir. Denilebilir ki dinimizde mutluluk tasavvuru hayra dayanmaktadır. Her şeyin ötesinde ashab, içlerinde bulundukları tüm zorluk, meşakkat ve imkansızlıklara rağmen kendilerinin bulundukları üstün noktadan haberdar olup, en ufak bir şekilde cahilliye yaşamına özenmemişlerdi. Onlar vahye şahid oldukları gibi, sonradan gelenlerin bilmediği bir çok şeylere yetişmişlerdir. Bu sebepten alimler onlara uymaya ve izlerinden gitmeyi uygun bulmuşlardır.

Günümüzde Bu Mutluluk Yaşanabilir mi?

Günümüzde de Asr-ı Saadet döneminde yaşanan huzur ve mutluluk elbetteki yaşanabilir. Bireylerin öncelikle içsel olarak kendilerine düzenleme getirmeleri gerekmektedir. Temel doğrular ve yaklaşımlar hiç bir zaman değişmez ve bu hakikat hiç bir mekan ve zaman ile sınırlanamaz. Bu düsturdan hareket etmek temel şiarımız olmalıdır. Nasıl ki Peygamber Efendimiz (SAV) döneminde inananlar, inanmayanlar ve münafıklar mevcut idi, bugün için de aynı şart ve durumlar değişik görünümelerde geçerlidir. Yine asrımızda Allah'ın birliğine, Peygamberimizin onun Resulü olduğunu tasdik eden Allah dostları bulunmaktadır. Yani aynı hak ve batıl mücadelesi bugün de sürmektedir. O dönemdeki göğüs göğüse mücadele ve savaşlar, bugünkü medya/internet savaşlarına, psikolojik ve metafizik savaşlara dönüşmüş durumdadır.

Geçmişteki ikilikler bugün de aynen cereyan ediyor. Bu bakımdan değerlendirdiğimizde her dönem, Asr-ı Saadet ve Cahilliye ile aynı ortak özelliklere sahiptir. Peygamber Efendimiz (SAV)'i görüp inanmayanlar, bugün de mürşidin irşadını, Kuran ve sünnete bağlılığını ve onun kemalatını görüp inanmıyorlar. Ya da inanmış olsalar dahi, nefis ve şeytan o kimseleri bırakmıyor. Ebu Cehiller, Ebu Lehebler bugün de var, icraatları hala devam ediyor.

İşin özü itibariyle, bugün de Peygamber Efendimizin (SAV) varisleri olan kamil mürşidler tebliğ ve irşad görevlerini yerine getirmekte, bu halkaya katılan müminler bir safta yer almakta, diğer yandan Peygamber varislerini küçümseyen, münafık, kafir ve münkirler de mevcudiyetlerini korumaktadırlar. Geçmişteki ikilikler bugün de aynen cereyan ediyor. Bu bakımdan değerlendirdiğimizde her dönem, Asr-ı Saadet ve Cahilliye ile aynı ortak özelliklere sahiptir. Peygamber Efendimiz (SAV)'i görüp inanmayanlar, bugün de mürşidin irşadını, Kuran ve sünnete bağlılığını ve onun kemalatını görüp inanmıyorlar. Ya da inanmış olsalar dahi, nefis ve şeytan o kimseleri bırakmıyor. Ebu Cehiller, Ebu Lehebler bugün de var, icraatları hala devam ediyor.

Bu ve benzeri örnekleri çoğaltmak her zaman için mümkündür. Teslimiyet, bağlılığımız ve samimiyetimiz her dönemde sınanıyor ve sınanacaktır da... Peygamber Efendimiz (SAV) bir hadisi şerifinde; 'Ümmetimin bozulduğu çağda, sünnetimi ayakta tutan için bir şehit eciri vardır.' buyurmaktadır. (Ramuzu'l Ehadis) Ancak şunu da asla unutmamalıyız ki; Peygamber Efendimiz (SAV) dönemi, hiç bir dönemle mukayese edilemeyecek kadar müstesna bir dönemdir. Asr-ı Saadet

olmasının anlamı da budur. O dönemde baş gözü ile Peygamber Efendimizi (SAV) gören sahabelerin kazandıkları manevi dereceler, sonraki velilerin mertebelerinden çok üstündür. Ve müstesnalığı da asla tartışılmaz. Üstelik ehl-i sünnet ve'l-cemaata göre bütün sahabeler Rasulullah (SAV)'ın övdüğü gibi tezkiye edilir ve övülürler.

'Bir yerde olan Ashabımdan hiçbirisi yoktur ki, kıyamet günü oranın ahalisine bir nur ve onlara (cennete sevkte) bir rehber olmasın.' buyurulmaktadır. Sahabe bugün için bile bizlere bir nur ve ışık kaynağıdır. Yol gösterici ve hidayet kaynağı olarak kabul edilmelidir.

Hatta bir başka hadisi şerifte 'Bir yerde olan Ashabımdan hiçbirisi yoktur ki, kıyamet günü oranın ahalisine bir nur ve onlara (cennete sevkte) bir rehber olmasın.' buyurulmaktadır. (Tirmizi) Sahabe bugün için bile bizlere bir nur ve ışık kaynağıdır. Yol gösterici ve hidayet kaynağı olarak kabul edilmelidir.

Bugün de bir Allah dostunun, hakiki kamil bir mürşidin elinden tutarak irşad halkasına dahil olursak işte o zaman Asr-ı Saadetimizi yaşamış oluruz. Onlar aynen Peygamber Efendimiz (SAV) gibi yaşama gayreti içerisindedirler. Unutmayalım ki kişi sevdiği ile beraberdir. Elbetteki Asr-ı Saadetteki koşulları birebir bulmak mümkün değildir, ancak iki dönem mukayese edildiğinde daha önce de belirttiğimiz gibi ortam ve şartlar ne olursa olsun hakikat aynıdır. Onlar birkaç hurma ile günlerce aç kaldılar, karınlarına taş bağladılar, Giyecek elbiseleri, içecek suları yoktu... Onlar mümin kardeşlerini kendilerinden üstün bildiler. Çoluk çocuk aç yatıp, misafirlerini doyurdular.

Resulullah (SAV) bir gün sahabelerine: 'Ah keşke bana doğru, havuza gelen kardeşlerimi bir görsem de, içlerinde şerbetler olan kaselerle onları karşılasam. Cennet'e girmeden önce, onlara (Kevser) havuzumdan içirsem.' Bu sözleri üzerine ona denildi ki: 'Ey Allah'ın Resülü biz senin kardeşlerin değil miyiz?' O şöyle cevap verdi: 'Sizler benim ashabımsınız (arkadaşlarımsınız). Benim kardeşlerim de beni görmedikleri halde bana inananlardır. Mutlaka ben Rabbinden sizinle ve beni görmeden iman edenlerle gözlerimi aydınlatmasını istedim' (Ramuzu'l Ehadis)

O halde Asr-ı Saadet dönemini kendi benliğimizde, ruhumuzda ve icraatlarımızla yaşamaya çalışmak ve daha sonra en yakınlarımızdan başlayarak bireysel sorumluluğumuzu toplumsal sorumluluk boyutuna aktarmamız öncelikli gayemiz olmalıdır.